EGAL CU TINE ÎNSUȚI

Citește românește!

Susține autorii români prin cumpărarea cărților lor și promovarea acestora în rândul prietenilor tăi!

FANTASY # HORROR # SCIENCE-FICTION # HEROIC-FANTASY # FICTION

Colecția Science-Fiction

#96

Victor Martin
EGAL CU TINE ÎNSUȚI Povestiri

© 2021, Victor Martin
© 2021, Editura PAVCON

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României MARTIN, VICTOR
Egal cu tine însuți : povestiri / Victor Martin, București: Pavcon, 2021
ISBN 978-606-9057-85-8

821.135.1

Comenzi:
Editura PAVCON, tel.: 031-100.80.70
0723.26.90.40
office@pavcon.ro
www.pavcon.ro
www.colectiasf.ro

Această lucrare nu poate fi reprodusă, parțial sau integral, fără acordul scris al deținătorilor de copyright.

Coperta: George Ionescu
Editor: Constantin Pavel

ISBN 978-606-9057-85-8

VICTOR MARTIN

Egal cu tine însuți

Povestiri

Editura **PAVCON**
București, România, 2021
Completează-ți *Colecția Science-Fiction* cu:

1 - Extra-Terestrul, de Constantin D. Pavel
2 - Secretul emisferei, de Traian Bădulescu
3 - Nerecurgerea la Forță și la amenințarea cu Forța, de O. Vitan
4 - Scornituri spăimântătoare, de Cătălin Pavel
5 - Rangkook *(seria deCase - 1),* de Constantin D. Pavel

6 - Vendetta lui Ucigă-1 Toaca, de Ovidiu Vitan
7 - în anul 4000 sau O călătorie la Venus, de Victor Anestin
8 - Erezia egumenului Glicherie, de Dan Ninoiu
9 - Scurtă istorie a viitorului aristotelic, de Aurel Cărășel
10 - Forțe ale Naturii - Moartea Vie, de Daniela Faur
11 - O tragedie cerească, de Victor Anestin
12 - Cetiți-le noaptea, de Ion Minulescu
13 - Marginea curcubeului, de Aurel Cărășel
14 - Incredibila aventură a cuviosului Achim, de Dan Ninoiu
15 - Praf, de Florin Purluca
16 - Manuscrisul episcopului Petronius, de Dan Ninoiu
17 - Steaua fulgurantă, de Aurel Cărășel
18 - Un român în Lună, de Henri Stahl
19 - Oameni pe care i-am cunoscut 1, de Aurel Cărășel
20 - Sawtooth, de Constantin D. Pavel
21 - Rău de spațiu Omul fără nume, de Ovidiu Vitan
22 - Progradia, de Florin Purluca
23 - A doua Lună a Pământului, de Mircea Liviu Goga
24 - Dialogul păsărilor, de Laszlo Tarko
25 - Cumulonimbus deasupra Atlantidei, de Aurel Cărășel
26 - Știință, Filosofic și Spiritualitate în Avatar, de * * *
27 - Romanul cerului, de Victor Anestin
28 -1944 Ein Freak, de Florin Purluca
29 - Oameni pe care i-am cunoscut 2, de Constantin D. Pavel
30 - Creație de tranzitare - Bacteria nemuririi, de Aurel Cărășel
31 - Creație de tranzitare - Cârligul spațial, de Aurel Cărășel
32 - Creație de tranzitare - Poarta mânturii, de Aurel Cărășel
33 - RSA - Furia fiarelor, de Florin Purluca
34 - RSA - Marile migrații, de Aurel Cărășel
35 - Olympus Mons, de Florin Haidamac
36 - RSA - Noaptea lemurienilor, de Florin Giurcă
37 - Praf 2 - Atingerea sălbăticiei, de Florin Purluca
38 - RSA - Auro Luck, de Constantin D. Pavel
39 - Războiul Celestinei, de Sergiu Someșan
40 - Aripile Albastre - Dragon, de Anamaria Borlan
41 - Aripile Albastre - Karma, de Anamaria Borlan

SOCIETATEA COMERCIALA BROWNISTEIN

Lordul Brownistein își aranjă mustața, așa cum îi stă bine unui ultim descendent al familiei sale ilustre, își luă pușca și începu să coboare scările străjuite de tufe de trandafiri masivizați genetic.

Rulotele echipei de filmare pătrunseseră în satul din vale stârnind valuri de praf, lătrături de câini furioși, priviri curioase, blesteme și înjurături.

Stăpânul castelului deschise ușa din lemn masiv, cu încrustați! de alamă, exact în momentul când prima rulotă frână la cinci metri de zid, înfundându-se în pietrișul înșelător.

— Eu sunt producătorul, spuse primul venit. Mă numesc Edgar Hopkins.

— Iar eu sunt, așa cum v-am spus la telefon, Artur Brownistein, stăpânul castelului și al firmei mele de materiale de construcții... Dar ce faceți cu atâtea mașini?!

— Videoclipul este, în ziua de azi, o adevărată industrie. Pentru 30 de secunde de reclamă, cheltuim sute de lire sterline și folosim sute de figuranți. Vrem ca totul să iasă perfect.

— Și câștigați mult mai mult, presupun.

— Presupuneți bine, dar, cu videoclipul nostru, puteți cuceri piața Europei de Est, Asia și America de Sud.

— Mda, mormăi lordul.

— Putem să tragem rulota între zid și măslinii aceia? Știți, sunt cu soția și soarele încinge tabla. Nu suportăm căldura.

— Puteți trage orice rulotă vreți absolut unde vreți, spuse lordul, punând pușca pe umăr, mângâindu-și brațul înțepenit și înmănușat cu

cealaltă mână. Și, în plus, vă mulțumesc pentru punctualitatea noastră englezească. Ați venit exact atunci când ați spus: nu cu mult timp după prânz.

— Și eu vă mulțumesc pentru amabilitate și vreau să vă prezint soția, regizorul și scenaristul meu.

Lordul strânse ceremonios mâna femeii și puternic mâna celor doi bărbați. Le propuse să ia masa împreună, dar aceștia refuzară, deoarece mâncaseră cu totii. îi invită să viziteze castelul și să discute detalii privind costul, durata și modul de realizare a viitorului videoclip, iar cei patru acceptară cu plăcere.

— Pot să știu ce scenariu veți folosi? întrebă lordul.

— Sigur, spuse scenaristul. Un scenariu baroc, încărcat de culori sumbre, pe muzică psi. Am mai făcut clipuri pentru societăți de comercializare a materialelor de construcții, pe la lorzii din împrejurimi.

Regizorul își ceru scuze și se duse pe pajiștea din fața zidurilor castelului, pentru a da câteva indicații. Mașinile tip rulotă de locuit erau trase în linie, iar figuranții se apu-

caseră de lucru. Se îmbrăcau în cearșafuri, își trăgeau măștile pe față, își montau dinți de plastic sau repetau textul.

Operatorul și inginerii de sunet își scoseseră aparatura. Nu era nevoie de prea multă vorbă; fiecare știa ce are de făcut.

Regizorul îi ajunse din urmă în momentul în care lordul începuse să-i poarte pe culoare întunecoase, de-a lungul pereților masivi, mucegăiți și apăsători, plini de portrete ale strămoșilor mai mult sau mai puțin mutanți, cu bărbi, priviri întunecate, coifuri și săbii strălucitoare.

Armurile de pe margine aveau plăcuțe cu explicații istorice și numele celor ce le purtaseră cu glorie prin tumi- ruri sau bătălii; din ele se auzeau voci

sintetizate electronic. Le arătă camerele unde locuiseră posesorii armurilor, camere în care de atunci nu mai dormise nimeni. Covoarele și așternuturile erau pline de pete cu sânge uscat.

Văzură ușițele mascate în peretele de la capul patului, prin care cei ai casei aveau posibilitatea să scoată un braț înarmat și să se ucidă, în somn, unii pe alții.

Admirară incrustațiile dulapurilor și scrinurilor aproape putrede, precum și candelabrele grele, gata oricând să cadă în capul vreunui slujitor, pentru a mai mări fluxul de turiști setoși de senzații tari. Perdelele albe, fluturate de curentul produs de instalația de aer condiționat, ca și fulgerele holografice, le dădeau fiori.

— Sunt pe aici, peste tot, o grămadă de capcane, spuse lordul. Fantomele programate de mine își schimbă greutatea în funcție de trapa pe care calcă, astfel încât nu pă-

țese niciodată nimic. La noi, în Scoția, fantomele sunt protejate de o lege din 1461.

Le arătă îngerii din marmură neagră, încastrați în pereți, colecția de trofee cinegetice, icoanele din aur sintetic și bibliile uriașe, scrise în cele mai curioase limbi, invitân- du-i să se odihnească zece minute pe scaunele din lemn greu, înalte, tapisate sobru.

După ce le aduse ceaiul, un majordom android, scorțos și înfiorător, înalt, cu perciuni și sprâncene stufoase, păr negru, lins, cu buze cărnoase, canini proeminenți, surd și mut, scoase un patefon dintr-un scrin, iar lordul îi lămuri că „antichitatea" a fost produsă de o rudă îndepărtată, în anul 1247.

Rochiile fantomelor de mirese dispărute în noaptea nunții aveau etichete cu un scurt istoric, numele femeii, rangul, data morții, conjunctura în care s-a produs, portretul și altele.

După ceai, îi urcă pe o scară în spirală, să le arate unde li se pregătiseră dormitoarele.

— Vom dormi în rulotă, spuse producătorul, simțind că îl cuprinde frica.

— Cum doriți, spuse lordul, mergând mai departe.

Le arătă camerele de tortură și modul de funcționare al tuturor instrumentelor.

— Nu par foarte ruginite, spuse producătorul.

— Nici nu au de ce, spuse proprietarul castelului. Le mai folosesc din când în când. Vin aici grupuri organizate de turiști, în căutare de senzații tari. Unii nu pot să se excite decât dacă văd atrocități sau cum curge sângele, iar camera

de tortură e spectacolul cel mai dur și cel mai scump pe care pot să li-1 ofer. Se găsesc mulți voluntari în sat; unii rămân mutilați pe viață, alții rămân ușor handicapați fizic sau psihic, mulți mai și mor. Așa e viața. Eu le plătesc regește sacrificiul și câștig de zece ori mai mult de la companiile de turism. Dacă vreți, dau un telefon și vine un țăran aici. Pot să chem și să torturez o țărancă, dar prețul e dublu.

— Nu, mulțumim! spuse producătorul, râzând forțat. Noi suntem aici să vă luăm banii, nu să vă dăm.

Contra unei sume modice, pe care o plătiră pe loc, le arătă camera ce și-o amenajase pentru cazul unui război atomic, apoi le propuse să treacă, printr-o oglindă, într-un spațiu paralel, special amenajat pentru jocul de golf. Crezând că e o glumă englezească, musafirii refuzară propunerea, pretextând că n-au prea mult timp la dispoziție, apoi îl urmară într-o grădină interioară.

Lordul le arătă o serie de plante carnivore și modul lor de funcționare.

— E foarte sumbru aici, spuse soția producătorului. Nu lipsesc nici măcar corbii.

— Corbii au dispărut prin anul 2014, zâmbi gazda. Aceștia nu sunt altceva decât niște simulacre, construite de mine în lungile nopți de iarnă. Orice om de familie bună are cibernetica la bază...

Regizorul se depărtase, printre rondurile de flori și gardurile de trandafiri, pentru a admira cu ochi de profesionist cavoul central al familiei Brownistein. în lumina înserării, șerpii, leii și păsările cu oase de piatră, cu care

era împodobit, creau o atmosferă stranie și de-a dreptul înfricoșătoare.

Fură invitați să se apropie de imensa construcție, iar producătorul îl întrebă dacă trebuie să plătească ceva pentru a o vizita.

— Nu, spuse lordul, nu trebuie să plătiți nimic. Cavoul nu e în program. Vizitarea lui e o toană a mea. Sper să vă amuzați. ♦

— Dacă tot e să cădem în panta hazlie a lucrurilor, am putea face un târg, spuse producătorul.

— Să auzim, zâmbi lordul.

— Eu vă măresc videoclipul cu 30 de secunde, iar dumneavoastră îmi dati voie să filmez aici mâine dimineață, un alt videoclip, o reclamă la o fabrică de paste făinoase.

— De acord, spuse lordul, dar clipul meu când îl faceți?

— Totul e pregătit pentru noaptea asta. Un filmuleț la un castel cu fantome nu se poate face la lumina zilei. Dispare tot misterul.

Scenaristul încerca să descâlcească textele de pe unele coșciuge, scrise într-o engleză arhaică, în timp ce toți ceilalți căscau gura la explicațiile lordului. Ei, ca americani, lipsiți de tradiții solide și de o istorie îndelungată, deveneau foarte receptivi auzind că o familie poate să reziste mai mult de o mie de ani.

La lumina unei lanterne, se plimbară prin stânga, de-a lungul mai multor catacombe, și se întoarseră prin dreapta.

— Aceste coșciuge sunt noi, se miră soția producătorului.

— Sigur că sunt noi, spuse stăpânul castelului. Sper că aveți simțul umorului destul de dezvoltat.

— Bineînțeles, spuse producătorul. In fond, rădăcinile noastre sunt tot pe aici, pe undeva. Orice american e rudă, după a zecea spiță, cu vreun englez.

— Eu prefer umorul scris de mine, spuse scenaristul, arătând spre unul din coșciuge.

— „ Artur Brownistein, lord de Lonengrin, născut în 27 ianuarie 2405 - mort în 24 august 2467", citi soția producătorului.

— Eu sunt, spuse lordul.

— Iar aceștia, noi suntem! spuse regizorul. Reușită glumă, nu am ce spune.

— Nu e glumă, spuse lordul. E o realitate care ar trebui să vă amuze și pe voi.

— Suntem morți?! se miră regizorul. în ce zi ne aflăm?

— în 23 august.

— Noi patru și lordul ne aflăm în coșciugele astea luxoase. Suntem morți din 24 august 2467...

— Mâine e 24 august.

— Gluma merge mai departe, spuse producătorul. Aici e trecută și data nașterii mele. Suzzy, în afară de tine, nimeni nu știe când m-am născut!

— Ce, parcă data nașterii mele o cunoaște cineva! se miră și scenaristul. E ca în filmele horror proaste de acum un secol.

— Nu e un scenariu prost, spuse lordul. înăuntru suntem noi.

11

Trase coșciugul pe care scria numele său și apucă o bucată de metal cu vârf ascutit.

— Nu e nevoie, spuse producătorul. Te credem.

— Vă arăt numai cadavrul meu și mergem.

Ridică, cu multă greutate, capacul greu, iar oaspeții se traseră înapoi speriați.

— Sper să nu vă supărați foarte rău, spuse lordul, coborând capacul și împingând coșciugul la loc.

— Dar, se bâlbâi regizorul, ești chiar dumneata!

— Sigur. Iar acolo sunteți voi. Vreți să vedeți?

— Nu, mulțumim! spuse producătorul.

— Dar azi suntem în 23 și pe sicrie scrie 24, spuse soția producătorului.

— Nu trebuie să ne lovim de amănunte. Sunt tot felul de chichițe birocratice la eliberarea actelor, spuse lordul.

Urcară în grădină și, pentru a mai destinde atmosfera, lordul îi invită în pivnițele largi și curate ale castelului. Băură câteva pahare cu vin și porniră să comenteze episodul din cavou, făcându-și curaj unul altuia. Lordul le explică faptul că e absolut normal, într-un castel așa vechi, bântuit de stafii, să se întâmple lucruri înspăimântătoare; acestea atrag turiștii și fac să curgă lirele.

Luară o sticlă de câțiva litri de whisky și urcară la o partidă de pocker. încă sub efectul spaimei trasă în cavou, refuzară să joace cărți în vreunul din saloanele largi, înalte și apăsătoare ale castelului, așa că se mutară în rulota producătorului. Aici aveau și avantajul că regizorul putea să tragă cu ochiul pe fereastră, să vadă toate preparativele pentru filmări; putea să asiste și la joc.

12

EGAL CU TINE ÎNSUTI Victor Martin

*

Scenaristul turnă băutură în pahare și împărți cărțile, iar producătorul le schimbă banii în piese de o jumătate de liră.

După un timp, prins de jocul celorlalți, regizorul uită să se mai uite pe fereastră. Nici nu mai avea de ce; înserarea amesteca toate contururile și nu se mai vedea bine.

Câștigând trei mâini la rând, nevasta producătorului uită să-și mai cicălească soțul că e prea multă gălăgie afară și nu poate să se concentreze.

Către miezul nopții, după mai multe pahare de băutură, fură cuprinși cu toții de febra jocului.

Pe rând, afară fuseseră montate și aprinse reflectoarele.

Ținând în mâini cărămizi, țigle, profile și plăci de azbociment, apăruseră fantomele. în spatele lor, izbucnise un imens foc de artificii multicolore.

Luminos, apăru genericul cu firma de materiale de construcții a lordului Artur.

— Folosind cărămizile Brownistein, zidurile nu vor cădea niciodată pe voi, spuse un vampir, rupându-și dinții într-o cărămidă.

— Folosind rulote fabricate din tablă Brownistein, nu trebuie să vă fie niciodată teamă că vor cădea ziduri, cântă un cor de fantome tinere, îmbrăcate în cearșafuri galbene.

— Țiglele Brownistein se asamblează așa de solid, încât poți construi cu ele chiar și acoperișul lumii, ținu isonul o formație de rock, formată din zombi.

în jurul tuturor se încinse o horă imensă, drăcească; vrăjitoarele, călare pe mături, zburau încolo și încoace, ducând pe umăr câte un sac de ciment Brownistein.

13

EGAL CU TINE ÎNSUTI Victor Martin

»

Pe fundalul întunecat al castelului construit în obscurul Ev Mediu izbucniră razele orgilor de lumini, inițiind o feerie nocturnă. Țâșniră, spre înalt, mii de artificii și se produseră alte explozii de culoare.

Ceasul din turn, vizibil sub reflectoare și filmat cu atenție, bătu ora tuturor misterelor și prima secundă a zilei de 24 august.

La a cincea explozie de culoare, zidul exterior al

castelului se prăbuși pe rulota în care lordul, regizorul, scenaristul și producătorul cu soția jucau cărți și își sorbeau în liniște whisky-ul. De pe acoperișurile înalte și înclinate ale turnurilor, începuse să plouă cu țigle Brownistein, scoțând din circulație îngeri, zombi, elfi, licome, vampiri, vrăjitoare, spiriduși, zâne, stafii, fără deosebire.

Plină de sânge, fantoma lordului Artur ieși de sub dărâmături, apoi cea a regizorului, producătorului, soției acestuia și scenaristului.

Ultimul îi spuse operatorului de imagine să înceteze, că nu respectă scenariul, iar fantoma operatorului îi spuse unuia dintre inginerii de sunet să dea sonorul mai încet că nu aude ce spune scenaristul.

Plini de sânge și găuri hidoase, cu hainele rupte, ieșiră cu greu de sub dărâmături și regizorul, scenaristul, apoi producătorul, fără un picior, cu soția, dând cu ochii de lord și de fantoma lui.

— Cred că trebuie să amânăm filmările și să mergem la o înmormântare, spuse lordul.

— Hm, asta ne încurcă programul, spuse producătorul, privindu-și îngrozit piciorul retezat. A cui înmormântare?

— A noastră, spuse lordul.

14

SUCCESUL CA UN OCHI DE STICLĂ

Se cufundase și mai adânc în fotoliu, privind năuc scrisoarea, învârtind-o între degete.

„Proza dumneavoastră se inspiră dintr-un fapt real. Este arhicunoscut cazul celor doi bătrâni chinezi; consumând apa izvorului din curte, timp de doi ani, aceștia au început să întinerească. Bărbatului i-a dispărut chelia și i-a apărut o frumoasă podoabă capilară, iar bătrânei i s-a înnegrit părul albit de vreme. în plus, le-au dispărut ridurile și li s-a netezit pielea. Cazul a fost tratat și zilele trecute într-unul

dintre cotidianele centrale. Pe lângă aceasta, tema izvorului tămăduirii a fost folosită în basmele noastre și este prezentă în toate religiile existente... Vă rugăm să primiți înapoi ultimele două proze trimise! Sperăm să nu fiți supărat, să citiți mai mult, să vă perfecționați stilul și să reveniți cu proze mai dure. Lucrările dumneavoastră nu tratează decât subiecte adevărate, culese din ziare... Cu deosebit respect... Etc. etc.!"

„Ce idioți, își spuse Paul. Publică proze ce imită stilul sud-americanilor și spun că sunt originale. Chiar în numărul de săptămâna asta un necunoscut rescrie un frag-

ment din proza unui englez. Uite cine vorbește despre cultura altuia, neglijând-o pe a lui!... N-or fi știind de englez, dar tema înghesuielii unui viitor megalopolis a fost tratată de mulți, cu mult talent încă. E adevărat că s-au strâns traduceri din ultimii trei sute de ani de anticipație anglo-saxonă și e greu să separi apa de ulei, dar englezul cu orașul a fost publicat chiar în revista lor... Și ciberpunk-ul li se pare ceva; mici felii de proză, simple copieri tehniciste ale unor scene din filmele hollyoodiene..."

Se ridică greoi din fotoliu, goli cutia de bere și deschise dulapul cu manuscrise, înșirându-le pe covor.

„Nu au cum să spună că nuvela asta ar fi inspirată de undeva, își spuse. Am scris-o pe vremea când eram în facultate și am publicat-o într-o revistă studențească, cu mult timp înainte ca salturile spațiale, prin concentrare yoga, să devină fapt real. Ce tâmpiți! Le-am trimis și publicația respectivă, iar ei nu mi-au înapoiat-o. Cum să mai demonstrez adevărul?"

Luă la mână prozele incriminate și începu să le

frunzărească. Era stupefiat. Majoritatea erau publicate înainte ca fenomenul sau situația, imaginate de el, să devină reale.

își aminti de prietenul care l-a întrebat, într-o bună zi, dacă i-a povestit cineva despre prima lui soție și despre faptul că s-a sinucis, aruncându-se de la etajul 9 al blocului. Paul i-a răspuns că, pe vremea când a scris povestirea cu androidul de sex feminin, care s-a aruncat pe fereastră, nu auzise de el; de nevastă-sa, nici atât.

„Așa m-am gândit și eu, a spus prietenul, mai ales că am trăit cu ea într-un oraș din alt capăt de țară..."

16

EGAL CU TINE ÎNSUTI Victor Martin

Din acel moment, omul a început să-1 privească temător și să înceapă să-l ocolească. Descrierea femeii, a apartamentului, a actelor sexuale, a mobilierului, a cartierului, a sinuciderii și funeraliilor era făcută în cele mai mici detalii, proza fiind publicată înaintea petrecerii fragmentului de realitate, de parcă scriitorul ar fi fost cel ce reprezenta realitatea, iar realitatea, simplă transpunere în fapte a imaginației lui.

Scoase din dulap teancurile de proze scrise până în acel moment și trase concluzia că se întâmplă ceva ciudat în redacția revistei de la care primea răspunsuri atât de acide.

„Nu! Faptele reale nu pot avea legătură cu ei, se răzgândi. în ciuda faptului că sunt lucrătorii unei reviste de succes, nu au ei posibilitatea să ia legătura cu obscura firmă din fundul Nevadei, realizatoare a sintetizorului imaginat de mine. Dacă ei așteaptă bani, așa cum se zvonește, și cumpără copyright-uri așa ieftine, nu cred că își permit să dea telefoane transatlantice. Și apoi, ce interes ar avea? Asta e o întrebare. A doua întrebare este: de ce au construit americanii acest lucru absurd, cu valoare mai mult

de element literar?! Cui îi folosește să miniaturizeze ceva enorm sau să mărească volumul unui obiect minuscul?

își aprinse o țigară și luă la întâmplare una dintre scrisorile de răspuns. Un redactor explica faptul că accidentul din munții Elveției a avut loc; era anexat un articol dintr-un ziar de limbă franceză.

„Totuși, își spuse Paul. Aici nu a nimerit-o în totalitate. Eu spuneam că persoana căreia androizii i-au înscenat

accidentul, era ultimul om rămas într-o societate super- tehnicizată, iar articolul tratează un banal incident petrecut în munți, o răzbunare de tip mafiot. Robotica nu va ajunge prea departe nici peste trei secole; să împânzești Pământul cu androizi, nici atât.

Căderile în trecut sunt o banalitate, prima fiind consemnată încă de acum cincizeci de ani. în plus, se cunosc semne vagi de la cei dispăruți, imaginația scriitorului putând merge mult mai departe."

Reciti o altă scrisoare și simți din nou furia și acel simțământ neplăcut al neîmplinirii. Ar fi trebuit să fie mulțumit; publicând mult, mai mult decât și-a propus, era relativ cunoscut în lumea creatorilor de gen. Nu încerca nimeni să-i conteste talentul, dar nici nu i-1 afirma cineva cu tărie. Era convins că scriitorii, loviți de aripa geniului, sunt in- vidiați și ocoliți de ceilalți, urmând să-și ocupe locul cuvenit, firesc, după moarte.

Era nemulțumit că nu putea pătrunde în paginile acestei reviste de mare tiraj; publicarea în fanzine luxoase, scumpe, cu periodicitate îndoielnică, sau reviste obscure, provinciale, în sensul rău al cuvântului, începuse să-1 plictisească. Simțea că trebuie depășită această etapă, că trebuie să facă mai mult, că trebuie să fie mai cunoscut. Cât timp și-

a rezervat o mulțime de ani pentru acumulări, nu l-a deranjat prostia afișată, dar acum făcea spume la gură de nervi; bea și fuma cu ură când vedea proze de cea mai joasă calitate, în reviste de succes, mirându-se cum pot să treacă niște necunoscuți, așa, brusc și nemotivat, drept mari scriitori cărora viitorul le strălucește în față. îi venea

să vomite când îi vedea cum se laudă între ei, puțin ciudat părându-i-se și faptul că o revistă poate fi de succes cu proze submediocre.

Toate aceste gânduri l-au făcut să fie dornic să vadă ce fel de oameni sunt acolo, la celălalt capăt. Acest celălalt capăt nu putea să rămână căsuța poștală unde se apucase să trimită povestirile, în urmă cu trei ani.

Și a început dezastrul. In mod normal, când vezi că nu ai cu cine discuta, îți vezi de treabă. Paul a perseverat în prostie, gândindu-se că niște oameni ce editează o revistă cu un astfel de succes nu pot fi atât de boi. Și totuși, erau; și cu bani, pe deasupra.

Adresa a reușit s-o afle de la un prieten „știe tot" și s-a dus acolo; într-o zi foarte ploioasă. Redactorul care îi citise majoritatea prozelor era fiul unui scriitor-tip din zilele noastre: cu multe cărți publicate, dar puțin cunoscute, fără valoare deosebită, viclean meșteșugite. Directorul era fiul unui matematician capabil și onest, iar re- dactorul-șef era posesorul tuturor ticurilor de fiu de politruc.

Redactorul-fiu de scriitor, parcă înfricoșat de ceva, i-a bâiguit niște vorbe despre ceva imperfecțiuni de stil și despre o mare descoperire a lor, a publiciștilor. Această descoperire era un tânăr ce trebuia ajutat, cu orice preț, deoarece avea multe premii, la diverse concursuri, și aspira să ia și marele premiu. Paul i-a explicat că el nu e un tânăr căruia trebuie să i se recunoască valoarea, că a publicat mult, în majoritatea revistelor, că nu are handicapul începătorului, că nu vrea să fie încurajat, că marele pre-

miu l-a luat și nu mai are rost să participe la tot felul de concursuri obscure.

Redactorul se uita la el, făcându-se că nu înțelege sau chiar neînțelegând, uitând să aducă în discuție exact ce motiva în scrisori: faptul că prozele ar fi inspirate din presă, de la rubrica faptelor diverse.

Paul a încercat să deschidă vorba, în sensul ăsta, dar redactorul o ținea pe a lui, de parcă nu el ar fi citit povestirile și nu el ar fi redactat cele mai multe scrisori.

A plecat de acolo, derutat, convins că în capitală se găsește totuși cea mai înfloritoare cultură de incultură. S-a plimbat prin ploaie, până i-a ajuns apa la piele, apoi a luat trenul spre casă.

Un timp, s-a lecuit de revista respectivă, apoi a mai scris ceva și a trimis, din nou, în mai multe locuri. De la săptămânalul cu pricina a primit un răspuns rapid. Paul înțelegea că o iluzie colectivă este un subiect abordat frecvent, dar aici era vorba de literatură. Temele nu pot fi foarte multe, dar pot fi din ce în ce mai bine tratate.

Era sfătuit să se trezească din vis, că doar nu societatea era cea iluzionată, ci el, scriitorul. Și cine îi dădea astfel de sfaturi? Un redactor, care, după ce va fi dat revista faliment, nu se va mai auzi nimic despre el. II sfătuia s-o lase mai ușor cu lumile paralele, fiind descoperită, deja, o a șasea lume de acest fel. Organizarea tribală a femeilor cu trei brațe și războaiele lor crunte, erau și astea de domeniul trecutului.

De acord, or fi fost barierele de radiații, în jurul unor societăți închise, ceva obișnuit, dar nu se amintea nimic

despre scriitură. Vagile referiri la stil, relevau frica redactorului de acest subiect. Și atunci, cu cine să mai vorbești?

I-ar fi plăcut ca redactorul să aibă dreptate. S-ar fi

apucat și el să fure de prin cărțile străinilor și ar fi trântit două cărți de popularizarea științei. Vreo prefață, scrisă de vreun om influent, le-ar fi mărit și mai mult prețul, asigurându-i succesul. Nu ar mai fi avut dureri de cap.

Trânti teancul de proze, stârnind un nor de praf, și alese, la întâmplare, una dintre ele; „râul vieții", cu toate efectele pe care le putea provoca, a fost descoperit chiar acolo unde l-a imaginat el: dincolo de munți, în Macedonia. Nimeni, în afară de Paul și de cei din redacția revistei, nu știa povestirea.

Hrana ideală, concentrată la maxim, prelungind viața cu două sute de ani, era foarte scumpă, nu putea fi cumpărată cu bani, dar a fost și ea descoperită, banalizându-i încă o proză. Obiectele imposibil de imaginat s-au dovedit a fi foarte ușor de imaginat.

Își aduse aminte de poetul obsedat de faptul că dacă nu-și publică repede poeziile, e posibil să fie scrise de altul, la un așa mare număr de poeți pe metrul pătrat crescând probabilitatea de a imagina ceva. Nu-și mai aminti ce s-a întâmplat cu poetul respectiv deoarece atenția îi fu atrasă de o proză străină. Era clar că nu-i aparținea; era bătută la o mașină de scris cu altfel de caractere decât mașina lui și în alt stil. Rândurile, ușor urcătoare, din cauza alunecării hârtiei, probabil, felul de a data textul, locul unde era pus titlul, modul de subliniere al acestuia, îl făcură să

intuiască, într-o secundă, faptul că redactorul își rătăcise o proză, printre prozele lui, atunci când i le retumase.

„Scrie și nea Ion, că și el e om, râse Paul citind numele atât de știut, deoarece pe redactor îl chema chiar Ion."

Puse povestirea deoparte, gândindu-se că o va citi

mai târziu și îl va face arșice pe mitocan. Nu avu cum să știe că, inspirat de insistența cu care trimitea Paul lucrările către revistă și de antipatia ce o căpătaseră toți cei din redacție față de el, nu se știe din ce cauză, poate din cauza impresiei că fură subiectele din publicațiile de știință americane, redactorul scrisese și el o proză. în aceasta, Paul era făcut personaj negativ.

Nu avu cum să știe că i se improvizase, la sfârșitul povestirii, un incendiu în urma căruia nu mai rămânea nimic din scriitor și din opera lui.

își aprinse o nouă țigară și mai desfăcu o cutie de bere.

Emise un hohot de râs și își îndreptă din nou atenția asupra povestirilor proprii. își spuse că râurile gânditoare au dat țării o dinastie de președinți, specialiști în hidroameliorații, iar anticiparea votării egalității între cele cinci sexe existente pe glob era deja realitate.

„Despre ce aș fi putut scrie astfel încât să nu mai vină realitatea peste mine? se întrebă. Am tratat până și Revoluția, fără a crede o clipă că așa ceva este posibil... Poate o a doua revoluție..."

începu să râdă și puse țigara pe marginea scrumierei, imaginându-și că se îndreaptă către frigider. Lovi cu piciorul una dintre cutiile de bere aruncate pe covor și încercă să se cațere pe canapea.

22

EGAL CU TINE ÎNSUTI Victor Martin

Printre jaluzele se vedea lumina cenușie a dimineții. Doborât de oboseală și băutură, adormi cu un picior agățat de firul televizorului și cu capul în jos.

Primul obuz al celei de-a doua revoluții explodă chiar în biblioteca lui, făcând praf și câteva apartamente în jur, așa cum anticipa în proza la care tocmai scria.

în timp ce proiectilul se îndrepta spre apartamentul lui, Paul visa că povestirea scrisă îi apăruse în revista de succes, cu o poză color și o amplă prezentare a unui apreciat critic.

Nu își dădea seama dacă fumul pe care îl inspira era de la țigara rămasă aprinsă și căzută pe covor, așa cum anticipase Ion, redactorul, sau de la obuzul imaginat de el ca început al celei de-a doua revoluții.

Tot în vis își dădea seama că nu va ști niciodată. Ii părea rău; la prima revoluție a avut câteva zile de excitație maximă, în care a avut iluzia perfectă că se schimbă ceva.

23
TABLOUL

„în romanele românești, chelnerul și intelectualul zăbovesc prea mult asupra discuției. Așa a apărut deviza chelnerului: prostia se plătește. Prostia de a sta prea mult în crâșmă făcându-ți dușmanul prieten, cu orice preț, își spuse Paul gândindu-se cum să scoată consumația din banii de coșniță, să nu-i mai sară nevasta și soacra în cap că bea prea mult."

Zâmbi mulțumit, privind plasa cu zarzavaturi de lângă piciorul mesei, ajungând pentru a nu știu câta oară la concluzia că e bine să-l cunoști pe țăran;

acesta e generos, în fond, îți face reducere dacă ești clientul lui permanent, mai ales dacă l-a pătruns frigul și vrea să ajungă cât mai repede acasă.

„E bine când intelectualul îl cunoaște pe țăran. E rău când țăranul îl cunoaște pe intelectual; îi citește cărțile și se prostește ca țăran, filozofă golind paharul."

Mestecă ultimele bucăți de friptură și privi cu milă sticla de vin bun, golită pe jumătate. îi făcu semn chelnerului să se apropie și îl îndemnă să bea cu el un pahar.

— Nu pot, spuse chelnerul. Sunt în timpul programului.

— Și eu sunt în timpul programului, spuse Paul.

24

— Da, dar dumneavoastră, intelectualii, nu munciti.

— Ce nu muncim?! îi sări lui Paul țandăra.

— Știți dumneavoastră mai bine. De unde să știu eu?

— Bine. Fă-mi plata, că plec!

— Unde vreți să plecați? Nu vedeți ce e afară?

— Nu văd nimic. Astea sunt lucruri care nu se întâmplă. Astea sunt lucruri pe care ni le imaginăm noi, scriitorii.

— Dumneavoastră căutați tot timpul anecdoticul, dar afară se petrec lucruri grave.

— Nu se petrece nimic, se enervă Paul ridicându-se cu greu și apucând cu grijă plasa plină cu spanac, ridichi și ce mai putea oferi acest început călduț de iarnă.

Aruncă pe masă o hârtie de o sută și ieși din crâșmă, gândindu-se că, în căutarea unui subiect de proză umoristică, n-ar fi rău să mai cumpere niște ridichi negre.

Alungă acest gând. Cozile erau infernale și, în

plus, îl mai enerva și faptul că i se abureau ochelarii cu multe dioptrii în minus atunci când intra într-un magazin. îi era greu să șteargă de fiecare dată ochelarii aburiți; fie avea mâinile ocupate, fie batista era, întâmplător, murdară.

„Cumpăr ceapă și ridichi mai târziu", își spuse, stre- curându-se prin mulțimea aflată între două cozi, sau între serviciu și cafenea, sau, pur și simplu, staționa pe trotuar, ronțăind castane coapte și căscând gura la vitrine.

Nu înțelegea nimeni ce strigă lumea așezată în fața catedralei.

își pipăi plictisit începutul de chelie și se gândi că nu ar fi rău să-și limpezească mintea la o frecție și un tuns. Intră într-o frizerie și, ca de fiecare dată, fu neplăcut im-

presionat de emanațiile biologice și mirosul puternic al apei de colonie.

Stătu câteva clipe în loc, orbit de aburul ce se formase pe lentilele ochelarilor, apoi se apucă să caute prin buzunare, fără niciun rost.

„Iar nu mi-am luat batistă curată pentru blestemății ăștia de ochelari," își spuse punând plasa pe brațul stâng și ștergând lentilele cu poala pulovărului.

— Vă rog să puneți hanoracul la garderobă, îl luă în primire casiera, întinzând un braț spre o cameră alăturată. Aici s-au furat cam multe...

Privirea lui Paul căzu asupra grupului de frizeri ce discutau într-un colț și văzu că mai erau cinci clienți înaintea lui. își aștepta rândul, citind ziarul, rupți de realitate și în totală neconcordanță cu gălăgia de afară.

Făcu un gest vag, aruncă peste umăr un „și așa e prea multă lume" și ieși.

Se întoarse la aprozar, cumpără ridichi, ceapă și câteva kilograme de mere, apoi o luă pe strada ce ducea în centru. Trecu prin mulțimea din ce în ce mai densă și intră în altă frizerie.

Pătruns de frig, așeză hanoracul și plasele în cuier, apoi se așeză pe un scaun, mai aproape de un calorifer, răsfoind o revistă de modă.

— O, să trăiti, să trăiti, îl invită un frizer să ia loc. Scrii- torul nostru, barometrul vieții sociale.

— Care viață socială? se enervă Paul înainte de a-1 întreba de unde îl știe. Mă vezi machiu și mă iei peste picior?

— Ferească sfântu'! se ploconi frizerul. Cine a călcat doctrina, simte că îl doare splina. Avem și noi, ca tot omu', alegerile noastre de partid. Cică ne-ar da

niște ciolane fa- solistice.

în mod normal, lui Paul îi plăcea să glumească; cu țăranii, în piață, cu frizerii, cu chelnerii, dar, inexplicabil, acum nu avea niciun chef.

Se așeză pe o parte, rezemat într-un cot, iar frizerul îl ajută să se pună în poziție normală.

— Spune-mi și mie, ce se întâmplă în orașul ăsta?!

— Nu știu prea bine, deveni frizerul serios. Dacă nu știți dumneavoastră, intelectualii... Sunteți toată ziulica prin Județeană... Se pare că „ăl de sus" ar fi afirmat că vrea să radă orașul de pe fața Pământului. L-au bătut pe unul de l-au rupt, chiar aici, în față. Au băgat armata. Vedeți?! Lângă Librăria Universității... Cred că va fi război civil.

— între cine și cine?

— între ăia cu pietre și ăia cu tancuri, așa cum a anticipat Einstein, înaintașul dumneavoastră central... Un spălat? O frectie?

»

— Numai frecție și un tuns.

Frizerul vru să-i spună că nu prea mai avea ce să-i tundă din frizura tip Stasi, dar se abținu tumându-i odicolon în creștetul capului. îi frecă părul blond și moale, pe lângă urechi, apoi ceafa.

— Ce credeți, vor trage?

— Nu cred, spuse Paul. Cel care s-a așezat în fața armatei, cu pieptul dezvelit, îndemnându-i să tragă, e actor.

Nimeni nu trage într-un actor. Actorul e ceva sacru, o întruchipare a noastră, a tuturor.

— Când am vrut să fug în străinătate, nu m-a întrebat nimeni ce sunt. Au tras și mi-au paradit glezna. Ce, eu, frizerul, nu sunt o întruchipare a dumneavoastră, a tuturor?!... Vreți să vă scoateți puțin ochelarii?

Paul așează ochelarii pe o măsuță și, o clipă, avu impresia că din oglindă nu-1 privește un individ cu păr blond și rar, ci unul cu chelie largă, păr albit pe lângă urechi și riduri adânci.

— îmbătrânim, spuse fără niciun rost.

— Asta e o glumă specifică unui artist ca dumneavoastră. Nu spuneați că omul face ce face și, într-un anumit moment, se trezește mort?

— Nu-mi amintesc.

— Dacă nu vă amintiți, chiar că îmbătrâniți. Nu aveți nici patruzeci, cred.

- Am 37.

— Mulți înainte! Dacă ar permite regimul, aș scrie aforismele dumneavoastră pe toți pereții frizeriei. Așa, ne-au scos și perdelele; pentru mai multă transparență. Vedeți?! Lumea strigă, iar ei, în loc să bage came, bagă tancuri. Dacă toți au făcut armata ca mine, vor învinge ăia cu pietrele.

— De unde pietre?

— Or fi adus cu ei, cine știe? Or fi înțeleși unii cu alții, adică: bă, voi dați cu pietre, noi tragem și vă mai lovim din greșeală și schimbăm regimul, ca în bancul ăla cu Ivan, care a schimbat regimul pe o sticlă de vodcă, neînțele- gând că e vorba să țină regim pentru ficat.

— Ușor, că mă doare. Nu e nevoie să-ți verși năduful pe mine. Dacă nomenclaturiștii nu vin aici, să le freci tu ridichea, te dai la mine.

— Scuzați-mă! M-am luat cu vorba, spuse frizerul piep- tănându-1 și apucându-se să-i tundă cei câțiva zulufi de pe lângă ureche. Cred că lucrurile se precipită. Priviți cum fug! Se trage!

— In fața armelor, demonstranții nu au nicio șansă.

— S-ar putea să aibă dreptate colegul ăla al dumneavoastră, ăla care se ocupă cu propaganda science fiction la Radio: e posibil să fie o lovitură de forță, făcută cu mâna maselor naive. Nu se apucă nimeni să-și pună pielea la bătaie fără un suport moral.

— De unde știi? Ți-a spus ție?

— Și mie. Știți că eu sunt un fan înfocat și mă țin ca un cățel după Fandom? La un hotel din Felix, nu știu cum s-a făcut de am nimerit cu omu' la masă. A băut pentru prima dată în viața lui vodcă, s-a încins la vorbă și s-a apucat să ne spună că anticipează, peste zece ani, o revoluție, și visează funcția de șef la CC al UTC. Sunt exact zece ani de atunci...

— Dintr-o singură vodcă, nu poți debita așa prostii, oricât de novice ai fi în ale băuturii.

— Mai ales că nici nu era vodcă. Era apă cu vag miros de băutură. A făcut cineva cinste, în glumă, de la o masă alăturată, iar el, milogul... nici nu cunoștea gustul...

— Efect placebo.

— Așa cum spuneți. L-am auzit și ieri dimineață vorbind. La început, am crezut că e o dramatizare, dar se pare că vorbea serios și patetic.

— Cineva trebuie să conducă țara asta, spuse Paul.

— Da, dar nu știa.

— Nu văd cine ar putea scoate țara din impas, fie și numai pentru faptul că, la noi, conducătorii se zbat între sărăcia lor și sărăcia poporului.

— Țara asta nu va merge bine decât atunci când o voi conduce eu: deci, niciodată, glumi frizerul.

Coborî cu foarfecă, în jos, pe gât, apoi înlătură cu briciul părul pufos, tamponând cu pudră. Luă pieptenele și încercă să dea o formă frizurii.

— Dă-1 puțin spre stânga și lasă cărarea pe dreapta! spuse Paul.

— Cum doriți, dar dat pe spate și puțin strâns în creștetul capului, maschează mai bine începutul de chelie.

— De dimineață, chelia nu părea așa vizibilă.

— E părul încă ud, spuse frizerul.

— Și azi-dimineață era încă ud, când am ieșit de sub duș, dar nu arăta așa rău.

își pironi privirea asupra propriei imagini din oglindă, dar dioptriile în minus îl făceau să nu-și distingă prea bine trăsăturile feței, iar ce era în spatele lui se vedea și mai prost. Primul lucru demn de atenție, în sticla oglinzii, ce părea aburită, era fruntea.

„Fruntea mea e foarte înaltă", își spuse, cuprins de panică. „Urechile sunt roșii, ca și nasul vizibil micșorat. Cearcănele, chelia vastă și părul alb, mă sperie. Parcă n-aș fi eu."

— Pot să-mi pun ochelarii? întrebă.

— Sigur. Mai am numai să vă usuc părul și să vă iau banii. Nu mă deranjează.

Paul își puse ochelarii, dar nu se schimbă nimic. îl privea un eu al său îmbătrânind cu fiecare secundă. Buzele îi erau din ce în ce mai groase; cea inferioară îi era din ce în ce mai căzută. Doar ochii își mai păstrau vioiciunea, deși trecuseră de la albastrul unui cer în furtună la albas- trul-cenușiu al unui ocean în furtună. Se uită dacă timpul din oglindă nu trece și peste frizer și constată că acesta nu se schimbase, nici ca înfățișare, nici ca atitudine; el nu percepea modificarea lui Paul. De la cei câțiva ciumpi din barbă, care îi dăduseră o mâncărime groaznică, barba crescuse, direct albă și moale, ca o mască făcută din spumă de ras.

— Fă-mi un bărbierit! spuse Paul.

Frizerul îl privi mirat și îi spuse că e posibil să fi adormit sub efectul căldurii plăcute de la uscătorul de păr și să fi visat că i-a crescut barba.

— Sunteți ras la sânge. Mai mult nu se poate, surâse frizerul stânjenit, văzând că insistă.

— Spune-mi, nu vezi nimic deosebit la mine? întrebă Paul.

— Nu înțeleg la ce vă referiți.

— Fața, fața mea. Cum ți se pare?

— Nu mi se pare nicicum. Sunteți același om pe care îl cunosc de mult timp. Dumneavoastră poate nu mă știți pe mine, dar eu vă cunosc și vă urmăresc articolele. Sunteți o mică celebritate în orașul acesta.

îi desfăcu cu grijă prosopul și îi scutură, cu o perie moale, părul de pe costum.

31

EGAL CU TINE ÎNSUȚI Victor Martin

Paul se convinse că frizerul nu percepe niciun fel de schimbare și dădu să se ridice pentru a părăsi încăperea; atmosfera din jur îl sufoca. I se făcuse cald și îl treceau sudori reci văzându-și barba albă, lungă, rară, și chelia ridată, de un roșu pământiu.

— Ajută-mă să mă ridic! îi spuse frizerului.

— „Ridică-te, Gheorghe! Ridică-te, Ioane!", încercă acesta să-i refacă moralul.

— Ce fel de glumă e asta?! se miră Paul neștiind unde mai auzise cuvintele acestea magice.

— Nu știu. Am auzit-o în troleibuz, la o babă ce se adresa unor tineri întinși pe toate scaunele, ca niște nesimțiți.

Sprijinit de frizer, ținându-se cu o mână de spate, Paul reuși să se ridice în picioare.

— Eh, bătrânețea, spuse.

— Acum nu mai înțeleg eu, spuse frizerul. Ce fel de glumă e asta?

Hanoracul lui Paul dispăruse din cuier; în locul lui rămăsese un palton ponosit, punctat de mici steluțe de mucegai. în plasă erau cu totul alte legume, o pâine, o pungă cu ouă și două pachete de unt.

Se îmbrăcă și scoase două hârtii de 50.000 de lei din portofel, întinzându-i-le și spunându-i să păstreze restul. Uluit, frizerul întoarse hârtiile pe toate fețele, uitându-se atent la chipul de pe una din ele. De pe bancnotă îi zâmbea tânărul „Paul Pop - erou al Revoluției - 1989-1991".

— Bună glumă, râse frizerul în hohote.

Ieși să mulțumească pentru ciudatele hârtii, dar Paul dispăruse.

32

EGAL CU TINE ÎNSUTI » Victor Martin

Frigul de afară îl trezise la realitate; aflat în sala mare a Muzeului, nu se mai sătura să se uite la tabloul său preferat.

Tabloul reprezenta un om ce își admira, într-o oglindă de frizerie, chipul în transformare.

— Vreți, vă rog, să vă mișcați din fața tabloului?! E ora închiderii, îl atenționă paznicul, zăngănind cheile.

— Cum?!

— Ați stat pironit aici peste două ore. V-am

urmărit cu atenție.

— Ce-am făcut?!

— Ați rămas stană de piatră în fața acestui exponat. Foarte mulți vizitatori au trecut privindu-vă mirați; nu le-ați acordat nicio atenție. E o performanță să stai nemișcat atâta timp; ca o statuie. Nici măcar nu ați clipit.

Paul nu-i răspunse. Ieși în aerul rece al străzii, uitând, pentru a nu știu câta oară, un amănunt: era complet orb și nu mai era scriitor decât în măsura în care își mai putea imagina asta. Era inutil să explice paznicului că nu percepe nicio rază de lumină, că poate materializa revoluții într-un tablou, dar că, pentru el, ca orb, o revoluție nu e decât gălăgie.

Trecu plasa cu zarzavaturi în mâna stângă, bocănind la coborârea de pe trotuar, traversă strada și pătrunse în mulțime; văzându-i bastonul alb, foarte multi se dădeau la o parte să-i facă loc.

Ajuns în fața soldaților, le aruncă plasa și bastonul în cap și își dezveli pieptul, îndemnându-i să tragă. Aceștia, exact asta făcură. împreună cu el, oamenii începuseră să cadă, seceraţi de gloanțe.

33

UN EXPERIMENT NEREUȘIT

în acea zi, după școală, Emma Hartland s-a întors acasă târziu, transpirată, profund tulburată, cu picioarele umflate. Nici ea nu știa din ce cauză tremură, de excitată ce era sau din cauza frigului care îi intrase în oase.

Trântind ușa de la intrare, a strigat spre sufragerie că nu îi este foame, că a fost cu prietenele la un spectacol organizat de școală și merge direct în camera ei, să învețe și să se culce.

— Dar, a strigat mama ei, trăgând ușa rabatabilă și privind spre scări, vino măcar să-ți iei desertul!

Era ora mesei de seară și toți ai casei se întorseseră din oraș. Mâncau, beau și sporovăiau

indiferenți. Nu era niciun necaz atunci când, din diverse motive, lipsea câte unul de la cină.

— Nu-mi trebuie niciun desert, a aruncat Emma peste umăr, urcând ultimele trepte și luând-o la stânga, pe culoar, spre camera ei.

Și-a notat ziua blestemată în calendar și a deschis larg fereastra, cu toate că era o seară de primăvară destul de rece. Nu avea aer; simțea că se sufocă. îi ardeau obrajii, iar tremurul ușor al mâinilor nu reușea să-l îndepărteze sub niciun chip.

34

EGAL CU TINE ÎNSUȚI Victor Martin

învăța, în general, bine și destul de repede. Ar fi putut face și acum la fel, dar nu avea niciun chef. Nu era chiar prima în clasă, dar era printre primii. Presimțea că va lua câteva note rele și își va strica media, dar nu putea citi nici măcar o pagină. A încercat să deschidă o carte, dar rândurile îi fugeau din fața ochilor.

„Și apoi, dacă nu-mi trece starea asta de rău, ce să caut la școală?", s-a întrebat. „Cum să mă concentrez la lecții dacă nu-mi revin?"

Și-a spus că, în prezența profesoarelor, ar mai fi mers cum ar mai fi mers, dar nu știa cum să se comporte în fața domnilor profesori. îi era o imensă rușine, mai ales în prezența bătrânului profesor de geografie, când se cobora de la catedră pentru a arăta pe hartă. Acesta avea ceva foarte excitant atunci când se ridica pe vârfurile picioarelor, ca într-un balet absurd, pentru a arăta Alaska. Aceeași senzație avea și în prezența profesorului de matematică, care, mai snob, stătea întors cu spatele către clasă înșirându-și demonstrațiile. Când se întorcea cu fața pentru a recita vreo teoremă, pe Emma o apuca leșinul.

Colegii nu aveau de unde să știe de ce boală suferă ea. începuseră să zâmbească, să chicotească sau să

râdă ca proștii. Pentru a nu se uita la ei, Emma întorcea privirea în altă parte sau se prefăcea că se uită în carte. Curios lucru pentru ea era faptul că, în general i se păreau cu toții respingători, urâți și murdari, iar privirile nu îi erau atrase decât de unul, Brown, un schilod negricios, cu o pată roșie pe umărul stâng.

în acea zi n-a rezistat la toate orele, cu toate eforturile făcute. După bătrânul geograf și tânărul matematician, a fost nevoită să admire huiduma de biologie, o domnișoară bătrână de peste o sută de kilograme, și piticul de logică, acestuia atâmindu-i, cum e și logic, ceva mai mare decât el, fluturând odată cu gesturile largi și retorice.

La ultima oră, sportul, n-a mai mers; ar fi dat orice să vadă cum arată, în realitate, bruneta de sport, dar i se făcea groază de colegi. Aceștia se găseau, în ochii ei, într-o situație penibilă, absurdă, lipsită de orice sens.

A umblat pe străzi ore întregi să se liniștească, dar degeaba; toți oamenii apăreau în fața ei în aceeași postură, îi era frică să se vâre în aglomerația trupurilor din mijloacele de transport.

A luat-o pe jos, pe străzi mai puțin umblate sau prin parcuri, încercând să înțeleagă ce i se întâmplă. A întors-o pe toate fețele și o explicație plauzibilă n-a găsit. N-a găsit niciun fel de explicație: nici științifică, nici morală, nici mistică, nici nimic. Cât despre o explicație politică, deoarece la baza tuturor fenomenelor sociale stă politicul, pe față a pufnit-o râsul.

S-a oprit în fața unui magazin de produse electronice și s-a uitat la cele câteva televizoare pornite; nu, ceea ce i se întâmpla nu se aplica decât persoanelor prezente fizic, în came și oase, aflate chiar în fața ei. Persoanele de pe ecran nu erau afectate. A ajuns la concluzia că o situație absurdă ori o accepți ca atare, ori te sinucizi. Ce rost avea să se sinucidă? în fond, într-o anumită conjunctură social-politică sau filogenetică, populația planetei s-ar fi

putut afla în situația în care o vedea ea. Dacă ar fi

umblat cu toții goi, să vezi pe unul cu sexul acoperit ar fi fost o extravaganță condamnabilă.

Oamenii erau cu totii la fel. Cu ea era necazul. Asta, bineînțeles, dacă cei din jur vor înțelege cum îi vede ea.

S-a culcat și a avut un somn chinuit, cu foarte multe in- serturi erotice grotești, suprapuse peste scene din filmele de pe CD-uri.

La miezul nopții i s-a făcut foame și a coborât în bucătărie. Mama sa nu se culcase: citea o carte și o aștepta.

— Ce e, fata mea, te simți rău? a întrebat-o văzând cât e de palidă.

_ ?

— E ceva în legătură cu ciclul?

— Da, a admis Emma privindu-i sânii fleșcăiți, burțile multiple și picioarele umflate de varice.

A pus plăcinta pe colțul mesei, dezgustată, și a ieșit; îi pierise foamea. Nervoasă, mama ei a strigat-o să vină înapoi. Nu o mai auzea. A stins lumina și s-a băgat sub pătură, dar nu a mai putut să doarmă. A încercat să pună un film, dar o enerva cel mai mic zgomot. Cuvintele o scoteau din sărite cel mai mult.

S-a îmbrăcat, cu o oră înainte de a se trezi toți ceilalți, a coborât, și-a băgat în geantă câteva sandvișuri și a ieșit fără s-o simtă nimeni.

Răcoarea dimineții îi făcea bine, dar oamenii care tre- ceau pe lângă ea, către serviciu sau la cumpărături, o dezgustau. Era ceva între dizgrațios și erotic, ceva foarte neplăcut, în fond. Excluzând bătrânii, unii tineri o scârbeau,

părând niște mașini stricate, dar foarte mulți aveau în ei ceva care o făcea să-i fiarbă sângele, să se înroșească și să simtă cum i se strânge stomacul.

A ajuns la școală cu o jumătate de oră mai

devreme, apoi s-a refugiat în W.C. intrând la o oră exact cu o clipă înaintea venirii profesoarei de limba spaniolă. Corpul negricios și bărbătos al acesteia era la fel de urât ca și fața; în plus, îi albise părul din regiunea pubiană, în vădit contrast cu părul capului, vopsit în roșu. A întors privirea într-o parte, uitându-se lung la John Brown, sfrijitul negricios care îi atrăgea atenția mai mult decât ceilalți băieți.

— Ce faci, Emma, admiri picioarele lui John? a încercat profesoara o glumă, în limba spaniolă.

— Nu, „domnule", a răspuns fata în engleză, îi admir organele genitale.

După ce, în primul moment, profesoara a rămas perplexă, și-a dat seama că a auzit bine. Clasa era în delir; nimeni nu se aștepta să audă așa ceva din gura Emmei Hartland, o fată timidă și așa bine educată în spirit puritan.

Profesoara a poftit-o afară, dar ora era deja periclitată. Nimeni nu mai avea chef de spaniola ei; cu toții comentau evenimentul.

A ieșit din școală fără să vadă nimic în jur; în cap îi bâ- zâia un roi de albine, iar inima îi bătea să-i spargă pieptul.

— Știți, domnișoară, orele nu s-au terminat, a întâmpinat-o portarul.

Infrângându-și dezgustul de a vedea o asemenea maimuță sfrijită, l-a împins vrând să iasă. Deoarece bărbatul

rezista, i-a tras o geantă peste ochi Iăsându-1 năuc încă mult timp.

S-a plimbat pe străduțe dosnice, a mâncat un sandviș în parc, apoi s-a îndreptat spre casa Sandrei Heines, cea mai bună prietenă a ei, așteptând-o pe o bancă mai retrasă, în parcul de alături, să termine orele de școală.

Părinții colegei n-au zis nimic; o știau pe Emma Hartland de fată cuminte și foarte bună la învățătură.

In seara aceea, Emma a băut whisky pentru prima dată în viața ei. Sandra avea o sticlă ascunsă după oglindă. Emma i-a povestit colegei tot ce o frământa, până spre miezul nopții. Au întors problema pe toate fețele și au ajuns la concluzia că, din punct de vedere științific, așa ceva este imposibil. Era posibil să fie un experiment al *extraterestrilor* obraznici, care își făceau tot mai accentuată prezența în oraș.

Dacă tot o vedea dezbrăcată, Emma i-a propus Sandrei să-și dea jos și cămașa de noapte. încălzite de băutură, s-au simțit bine împreună și au adormit târziu.

Emma n-a mai mers la școală, dar a trimis colega să-l aducă pe John Brown. L-au băgat în casă, noaptea, târziu, i-au dat să bea și au făcut cu el tot ce au găsit într-o revistă pornografică. Spre dimineață, Sandra l-a înfundat cu plăcintă cu fragi și a mai încercat o dată. In tot acest timp, Emma se văita de junghiuri în regiunea inghinală și își schimba compresele cu apă rece.

Doamna Hartland a anunțat poliția de dispariția fiicei, dar nu au putut-o găsi timp de două săptămâni. Nici doamna Heines nu știa ce se întâmplă în camera fiicei

sale, până într-o dimineață, când a intrat să facă

puțină ordine.

Când a dat cu ochii de Emma, a crezut, în primul moment, că e Sandra, dar a fost scoasă din șoc de râsul isteric al colegei.

— Doamnă Heines, ce corp frumos aveți!

După un moment de bâlbâială, femeia și-a dat seama că fata e beată. Mirosea a alcool de te trăznea. A anunțat-o pe doamna Hartland, care a venit într-un suflet. Domnul Hartland nu prea se sinchisea. Era inginer constructor și își vedea de construcțiile lui. Ii venea și acum, la bătrânețe, să râdă de câte mofturi a făcut nevastă-sa la început.

Emma tăcea cu încăpățânare, dar au luat-o la întrebări pe Sandra.

Ofițerul de poliție și-a declinat orice competență într-un caz ca acesta, spunând că pe el îl doare în cot dacă o nebună îl vede în pielea goală sau îmbrăcat.

— Ce, parcă noi, polițiștii, consemnăm în rapoarte faptele deformate?! Nu! Noi le consemnăm așa cum le vedem noi deformate, a încheiat el, filozofic, ținând un deget ridicat.

Emma a pufnit în râs văzând că începe să i se ridice și altceva. Neînțelegând de ce râde fata, doamna Hartland a acceptat cu plăcere invitația polițistului de a le duce cu mașina până acasă la psihiatru. Acesta primea o sumă mare de bani pentru că lucra și pentru secția lor de poliție, așa că nu trebuia plătit nimic.

Ofițerul a regretat acest moment de amabilitate. Așezată pe scaunul din față, în partea dreaptă, fata a privit

cât a privit, atentă, apoi nu s-a mai putut abține să nu-1 apuce pe polițist de penisul întărit. Cum acesta avea un picior pe accelerator, a apăsat brusc, proptind mașina într-un stâlp, nu departe de casa

psihiatrului. Le-a arătat cum să ajungă singure și a rămas să fluiere a pagubă.

în prezența mamei, psihiatrul a ascultat atent toată povestea, și-a notat ceva într-un carnețel, apoi s-a ridicat în picioare. Emma l-a descris, din cap până la picioare, fără să omită nimic. Doamna Hartland asista rușinată, neînchi- puindu-și niciodată că fiica ei poate să rostească astfel de cuvinte.

Psihiatrul a declarat fata în deplinătatea facultăților sale mintale, neuitând să specifice calitatea ei paranormală de a vedea oamenii goi.

— Pe mine cum mă vezi? a întrebat-o doamna Hartland înainte de a intra în casă.

— Cum să te văd?! s-a mirat fata. Așa cum scrie în hârtie. Te văd în pielea goală. Pe toți vă văd goi; pentru mine, lumea e dezbrăcată.

Mama ei s-a înroșit toată și a împins-o pe scări în sus, încuind-o în cameră, de frică să nu-i vadă goi pe tatăl și pe frații ei mai mari. I-a dus cina și vestea că, a doua zi, la ora șapte, înainte de începerea orelor, trebuie să se prezinte în fața consiliului profesoral. Fata și-a pus tava în față admirând fundul flasc al doamnei Hartland, înainte de a citi hârtia primită de la școală, de a lua masa și de a se culca, frântă de oboseală și de mahmureala continuă, date de ultimele nopți de dragoste și beție.

41

EGAL CU TINE ÎNSUTI Victor Martin

A doua zi, mama sa a dus-o până la cancelarie, ca să fie sigură că ajunge acolo cu mult timp înainte de a apărea profesorii. Emma se abținea cu greu să nu râdă văzând trupurile goale ce intrau pe ușă, pline de importanță, și se așezau la locurile lor. Se simțea ca atunci când a dus-o o mătușă să se bronzeze la nudiști. La fel ca atunci, întorcea capul spre fereastră când vedea câte o burtă căzută, fese fleșcăite, umeri ieșiți în afară, sâni alungiți, corpuri umflate cu pompa sau, dimpotrivă, schelete mergătoare.

Profesorii se așezaseră, iar fata a rămas în picioare, la capătul dinspre ușă al mesei. A fost luată la întrebări brusc, fără niciun fel de preparative, iar ea a răspuns exact, căutând să nu folosească decât vorbe frumoase, să nu-i insulte pe distinșii profesori. Când aceștia au degenerat în întrebări insinuante și glume nesărate, povestea Emmei a început să se degradeze. Majoritatea profesorilor nu se vedeau din cauza mesei, dar putea să-i spună directorului că are testicule lungi, ca niște pere, și directoarei adjuncte că e rasă în regiunea pubiană.

Uitând să mai consemneze în caietul ei, directoarea a sărit în picioare, roșie de furie, acoperindu-și cu palmele regiunea respectivă. Profesorul de matematică i-a pus o mână pe umăr, liniștind-o și făcând-o să se așeze.

Emma a spus profesoarei de sport că are un corp frumos, dar o strică negul păros de pe abdomen, i-a spus domnului profesor de istorie, care înjura tot timpul evreii, că e tăiat împrejur și că el însuși e evreu, iar celei mai apropiate, profesoara de engleză, că îi lipsește un sân.

Profesorii au șușotit ceva între ei, iar directoarea adjunctă le-a întins câte o bucată de hârtie, ruptă din caiet.

în liniștea care s-a lăsat, cu ochii pe fereastră, Emma vedea intrând pe poartă valul de elevi, goi ca într-un lagăr de exterminare. Se gândea că soarta îi e pecetluită, că trebuie să se mute la alt liceu, sau poate chiar în alt oraș, după cum vor hotărî părinții. Nu îi părea rău decât după Sandra Heines și John Brown. A văzut, deasupra clădirilor din apropiere, că se adună nori negri și că începe să se întunece.

Biletelele ajunseseră la director, iar acesta le citea cu atenție, împărțindu-le în două teancuri.

în curte nu mai era nimeni și se lăsase o liniște apăsătoare și un întuneric ca noaptea. A putut vedea că apăruseră și stelele în plină zi; cu nu mai puțin de o oră în urmă era dimineață însorită, iar acum era noapte cu stele.

într-un târziu, directorul s-a ridicat în picioare, nemai- păsându-i de faptul că fata îl vede în pielea goală.

— Cei mai mulți dintre noi, a spus, au hotărât că acest experiment, experimentul numărul 37, a fost un eșec lamentabil. în concluzie, va trebui să ne retragem.

Emma a văzut cum profesorii încep să se fleșcăie, să devină din ce în ce mai diformi, ca niște păpuși de ceară încălzite cu un arzător. Se topeau și se modificau hidos, iar scaunele și covorul îi absorbeau în timp ce se lichefiau. își spunea că, în fond, ceea ce vedea era, poate, tot o viziune deformată. Poate că, de fapt, nu se întâmpla nimic, poate era joi dimineața și soarele bătea în geamuri, poate

că profesorii se sfătuiau ce să facă în privința ei,

poate nici nu se vedeau dezbrăcați.

Ciudată iluzie. Profesorii se scurseseră în covor și în lemnul scaunelor și totul era uscat și curat în urma lor, ca și cum nici n-ar fi existat vreodată. Timidă, a deschis ușa cancelariei și a privit pe culoar. Acesta era luminat și o femeie de serviciu plimba plictisită un teu, învelit într-o cârpă, către ușa exterioară.

— Ce cauți aici, la ora asta?! s-a speriat femeia.

— Am rămas închisă în laboratorul de biologie, a mințit fata.

Se uita contrariată la rochia albastră a femeii de serviciu, o rochie prost croită, dintr-un material ieftin. I-a atins umărul să vadă dacă e adevărată, apoi i-a pipăit materialul rochiei.

— Ești îmbrăcată, a spus uimită.

— Cum, Doamne iartă-mă, să nu fiu îmbrăcată? a întrebat femeia, contrariată.

Fericită, Emma a luat-o în brațe, s-a învârtit cu ea, apoi a rupt-o la fugă spre ieșire. Ceasul de la capătul culoarului arăta ora 22:00. Maimuța sfrijită care era portarul era și ea îmbrăcată și s-a tras într-o parte, recunoscând nebuna care îl pocnise cu geanta.

De bucurie că scăpase de coșmar, fetei îi venea să îmbrățișeze toți oamenii întâlniți pe stradă.

Când a deschis ușa sufrageriei, a crezut că îngheață de emoție, dar totul era ca înainte; totii erau îmbrăcati.

Terminaseră masa fără ea, dar îi opriseră câteva plăcinte. Frații ei priveau o comedie tâmpită la televizor,

tatăl său citea un jurnal de seară, iar o cumnată și sora ei mai mică desfăceau un scul de lână.

— Unde ți-e geanta? a întrebat-o doamna Hartland.

— Am dus-o sus, a mintit Emma.

Mama ei a făcut un gest evaziv cu mâna, în timp ce strângea masa, spunându-i că i s-a părut că a pășit direct în sufragerie, apoi totul a intrat în cunoscuta plictiseală cotidiană. Nimeni nu pomenea nimic de fuga ei de acasă, de poliție, de psihiatrie, de vreun consiliu profesoral sau de faptul că îi vedea pe toți în pielea goală.

A mâncat o plăcintă și, acuzând o indispoziție stomacală, a urcat la ea în cameră, oarecum dezamăgită că totul reintrase în normal. A sunat-o pe Sandra, într-o doară, deoarece era sigură că totul nu fusese decât un coșmar, că a adormit, într-adevăr, într-un laborator și a visat.

— Ce-ai făcut la consiliu? a întrebat-o prietena. Te-au exmatriculat?

— N-am fost la niciun consiliu.

— Cum n-ai fost la niciun consiliu?! a rămas cealaltă cu gura căscată. Emma, trezește-te! i-a strigat. Ești beată sau obosită?

— Nici una, nici alta.

— Bine, atunci vezi că vin la tine. îl aduc și pe John. Găsește un motiv și vino afară! Te așteptăm în părculețul din fata Hendersonilor.

înainte ca Emma să-i spună că nu poate veni, că n-a fost nimic real, că e înnebunită și s-a săturat de toți și de toate, Sandra a închis.

Cu toate că era o seară de primăvară destul de rece, Emma a deschis larg fereastra, privind în hău. Nu avea aer, simțea că se sufocă. începuseră să-i ardă din nou obrajii, iar tremurul ușor al mâinilor nu reușea să-1 îndepărteze sub niciun chip.

46
TRISTEȚEA SPIRIDUȘULUI

— Dragi copii, începu să vorbească profesoara, în

cadrul primei ore de educație civică din acest an vă voi spune câte ceva despre spiriduși, deoarece ei își fac tot mai mult simțită prezența, reușind să debusoleze viața politică, să sperie mediile de informare în masă, cu zeci de calomnii, la ore de maximă audiență, și alte minuni. Nimeni nu știe ce sunt, cum arată în realitate, de unde vin și unde se duc. Serviciile de informații nu au reușit să prindă nici unul... Am consultat, pentru voi, câteva cărți de specialitate și multe articole din presă, din lumea științifică a supranaturalului. Concluzia: ca și în cazul OZN-urilor, toată lumea a văzut, dar nimeni nu poate aduce o dovadă credibilă a existenței lor. Părerile savanților, în concordanță cu ale oricărui cetățean al planetei noastre, de altfel, sunt împărțite: unii spun că ar fi un fel de roboți, alții susțin că ar fi de origine extraterestră, iar cei mai multi îi compară cu piticii mutanți sau umbrele mimetice, deja cunoscuți de noi... Ați citit în manuale că spiridușii, ca și oamenii, se împart în buni și răi; se presupune că ei au fost cauza miilor de morți și răniți de la manifestațiile studențești de săptămâna trecută și că ei provoacă acest declin economic

fără precedent... Voi trebuie să luați exemplu de la spiri- dușii buni, desigur!

Atunci când sub pielea vreunuia dintre voi a pătruns un spiriduș rău, trebuie să anunțați imediat Poliția sau să încercați, prin toate mijloacele și cu toată forța, să vă dominați pornirile rele. Aveți la pagina 37 o listă cu astfel de mijloace de autocontrol... Când vă bântuie un spiriduș bun, lăsați-1 să vă domine, să vă umble prin sânge și să vă acapareze sistemul nervos, oricare ar fi activitatea pe care o desfășurați într-un moment sau altul al zilei! Lăsați-1 să vă modeleze după matricea lui

psihologică! Dacă nu puteți să dominați spiridușul rău din voi, spuneți părinților să vă tragă o mamă de bătaie! Nu-i lăsați să vă ducă la tot felul de vrăjitoare, să vă descânte, sau la bioterapeuți; încurajați astfel înflorirea misticismului și dați apă la moară câștigurilor fără muncă și evaziunii fiscale. Hoția și reaua credință nu pot fi impozitate.

Spiridușul, chiar bătut măr, nu vă va părăsi, oricât ați fi de neastâmpărați; o veche pildă bătrânească ne arată că nimeni nu e dispus să lase un lucru bun, când are impresia că-i aparține, așa cum un parlamentar mai bine moare decât să părăsească băncile și salariul din Cameră. Dacă noi, oamenii, nu ne putem autoimpune exercițiul demisiei, de ce ar face-o spiridușii!?...

Profesoara se ridică de la catedră, desfășură câteva planșe color și arătă către o schemă:

— Pentru serbarea de sfârșit de an, încă de pe acum va trebui să punem în scenă o piesă de teatru într-un act despre și cu spiridași. Este anul luptei împotriva forțelor os-

tile ale naturii, sub deviza: „Vrem să ne unim tot timpul". Va trebui să faceți o figură onorabilă în fața părinților voștri, a primarului și domnului director. Va trebui ca jocul vostru să fie un semnal de alarmă pentru cei mari și, totodată, un act de cultură.

— Eu vreau să joc rolul spiridușului! strigă Popescu din banca a treia.

— Bine. Să zicem că tu, Popescule, intri sub pielea lui Petrescu din banca a șasea... Sculați-vă în picioare!

Cei doi se conformară.

— Popescu are numai note de nouă și zece. El îl face pe colegul său să învețe bine. Asta e o faptă bună...

— De ce, doamna profesoară?! întrebă Irina. De ce să nu-1 lase să învețe singur? Taică-su e informator și are destui bani să-1 dea la pregătire...

— Irina, te rog! Aici vorbim despre spiriduși, despre modul lor de a gândi, mai puțin convențional, și despre metodele de a ne apăra de ei, când este cazul... Uneori, spi- ridușul îl face pe elev să se autodepășească, nu îi influențează decisiv capacitatea intelectuală. îl stimulează doar. Nu trebuie să fim șovini; puteau să fie ei, spiridușii, primii locuitori ai acestui colț de lume... Dar, să revenim la piesa noastră! O faptă rea ar fi dacă Petrescu ar intra sub pielea lui Popescu și s-ar apuca și acesta să fumeze și să mâzgălească pereții W.C.-ului cu lozinci antidictatoriale.

în clasă se stârni un hohot de râs general. Petrescu se înroșise până în vârful urechilor.

— O altă lege a spiridușilor, cunoscută de noi, este neputința de a domina două medii o dată, asemănătoare cu

setea omului de a trăi în mai multe orânduiri și posibilitatea lui de a-și construi un singur trecut favorabil...

Profesoara răsfoiește un catalog ilustrat.

— Aici spune că spiridușii se pripășesc mai mult la popoarele civilizate, deoarece, spun ei, diferența dintre un popor civilizat și unul necivilizat este că pe indivizii poporului civilizat trebuie să-i convingi pe rând de prostia lor... Singularitatea individuală este o caracteristică ce produce spiridușului o mare tristețe și singurătate, fă- cându-1 mai uman... Cine vrea să joace rolul spiridușului uman?

— Joc eu, spuse Anica Pop, cea mai înaltă elevă din clasă.

— Bun. Tu vei fi spiridușul trist... Să continuăm!...

Nu vreau să fac un istoric al acestor ființe necunoscute și nici nu intru în detalii de ordin estetic și filozofic... Ionescule, trezește-te! Doarme în tine un spiriduș rău?

— Am putea introduce spiridușul adormit, sare Stan printre hohotele de râs ale celorlalți.

— Chiar, spuse profesoara. Tot ești tu la cenaclul școlii. Nu ai putea să schițezi un scenariu, pe baza celor discutate aici? în acest fel, nu am mai fi nevoiți să apelăm la profesorul de literatură și nici el la computer...

Stan își luă angajamentul să scrie piesa, ținând cont de toate indicațiile profesoarei, cu replici mobilizatoare, simple și încărcate de adânci semnificații, cu o morală pe înțelesul tuturor.

— Spiridușii buni trebuie protejați, continuă profesoara. Ei nu au nici cele mai mici posibilități de apărare. Nu sunt imuni la bolile ce amenință omul, de exemplu

meningita virală, SIDA. Le contractează și le duc mai departe... Se spune ceva și despre imunitatea parlamentară, dar cred că s-a strecurat o greșeală...

Preocupată, frunzărește o monografie îngălbenită de vreme.

— Nu trebuie să-i lăsăm să dispară. Ajută uneori oamenii și ar putea fi un obiect de studiu foarte interesant. Alta era situația acum o mie de ani, când s-a semnalat prezența unui pricolici în corpul unui condamnat de Inchiziție la ardere pe rug... Cine vrea să joace acest rol?

Se ridicară câțiva și fu ales Oprea, deoarece avea capul mare și trăsături mai mature. In rolul spiridușului adormit fu pus Ionescu, iar Măndoiu fu numit spiridușul bolnav. Stan propuse să se întâlnească duminică dimineață, la el acasă, pentru

repetiții, iar Vornicu propuse ca rolul principal să-l dețină un spiriduș spiritual, cum a văzut în „Visul unei nopți de vară". Are el acasă o grămadă de aforisme ce pot fi puse în gura unui astfel de personaj.

— De exemplu? întrebă profesoara.

— Păi... să zicem că marile fărădelegi se fac în numele legii, să zicem că cine uită, nu merită să țină minte, să zicem că de prostie nu se râde, aceasta fiind de esență tragică. Putem spune că, pentru a aclimatiza cămilele, trebuie să transformăm țara într-un deșert. Aici putem să ne legăm de execuțiile inutile, menite să scoată spiritele din oameni. Putem să ne legăm și de faptul că omul, cât trăiește, învață, dar nu știe nimeni dacă atunci când trăiește bine sau atunci când trăiește rău...

51

EGAL CU TINE ÎNSUȚI Victor Martin

— Am putea aminti și faptul că lumânările sunt obiect de cult și de patrimoniu în întunecata tranziție către economia de piață, interveni Maria Pricop, fata unui cismar. Aici putem stinge lumina și putem improviza o demonstrație cu lumânări, în loc de portrete.

— Drăguț. Cine vrea să joace rolul spiridușului spiritual? întrebă profesoara consultându-și ceasul.

Excitat și captivat de discuții, din ultima bancă sări în picioare un spiriduș, atât de brusc încât uită de elevul Marinescu Ionel, în al cărui trup supradimensionat sălășluia de câțiva ani, atent la tot ce se întâmplă în jur. Elevii își îndreptară privirile spre spatele clasei și văzură, pentru prima dată în viața lor, preț de o fracțiune de secundă, un spiriduș gol-goluț.

IN CELULA CU HSUS

Vehiculul cu milioane de deținuți slăbănogi, dar vioi, pătrunse pe culoarul principal al etajului cel mai de jos al pușcăriei.

în viteza amețitoare, mulți se aruncau singuri afară, nerezistând psihic, se îmbrânceau unii pe alții sau mureau pur și simplu. Stresul era foarte mare și călătoria lungă, iar mesajul genetic era clar: unul singur dintre pușcăriași trebuia să ajungă în celula de lux.

Pereții umezi și cenușii ai culoarului kilometric păreau a alerga înapoi. Constructorul pușcăriei din peșteră era cel care stabilise regulile jocului.

Drumul, lung cât un infinit, era pe sfârșite; simțeau asta. Numărul celor care trebuiau să moară era din ce în ce mai mic.

Când, în sfârșit, în vehiculul cilindric nu mai rămaseră decât doi deținuți, unul se întoarse către celălalt, mirat și puțin speriat.

— Ce faci, nu te sinucizi?

- Nu.

— E ordin să rămân numai eu. Sunt ales să intru în celulă.

— Și ce?

— Tu, într-un fel sau altul, va trebui să dispari.

— De ce nu mă ucizi tu?

— Nu e în program. Eu trebuie să propovăduiesc iubirea între entități. Sunt ultimul care ar putea face o crimă.

— Iar eu sunt ultimul care ar putea face o sinucidere. — Treaba ta.

Vehiculul se oprise la ușa membranoasă a celulei, iar cei doi coborâră. Tremurând de frig, pătrunseră cu mișcări vibratile înăuntru.

Aveau de ispășit o pedeapsă de nouă luni de închisoare și, plictisindu-se, inventară diverse jocuri pentru a-și menține forma fizică și pentru a nu înnebuni.

Când începură transformările celulei, se înscriseră și ei în ele. Rareori, mai schimbau două vorbe.

Când seria de metamorfoze încetă, fură puși în libertate și eliberați de ultimele rămășițe ale fostei celule.

— Suntem siamezi, spuse Iisus.

Celălalt nu răspunse, hotărât să nu mai scoată niciun cuvânt, niciodată. S-a mers prea departe cu iubirea aproapelui.

VIATA E UN CÂNTEC

Eric și Hana se strecurară cu greu prin mulțime. Cum amestecul mirosurilor, la o expoziție de flori, dă un iz general de înmormântare, cântecele miilor de oameni-me- lodie, ce curgeau de-a lungul și de-a latul străzii, luate împreună, dădeau naștere unui zgomot infernal. Ca tacâmul să fie complet, în lumea roboților utilitari avea loc și o campanie electorală pentru alegerea unei noi conduceri a orașului.

Când, în sfârșit, ajunseră în parc și se așezară pe o bancă, se priviră stânjeniți. Nu pierduseră niciodată atâtea secunde prețioase, cum făceau acum, când erau împreună.

Viața scurtă a unui individ-cântec, mai ales la început, când totul era foarte trepidant, nu permitea acest lucru. Eric fusese compus în urmă cu 27 de secunde, iar Hana avea 21 de secunde. Mai era mult până la 1 minut, când deveneau maturi, dar timpul trecea repede.

— Facem un cântecel? se precipită Eric.

— Sigur, spuse Hana.

Mintea le mergea repede. El ar fi vrut să-i propună o lungă plimbare prin parc, să vorbească unul cu altul despre tot felul de nimicuri, să se sărute, să filozofeze asupra existentei. 1

Nu-și permiteau să se piardă timpul pe terase, alături de alte melodii, de dor de ducă, în jurul unor cafele, băuturi spirtoase sau prăjituri sofisticate. Lumea stărilor de spirit subiective, specifică vârstei de 2,5-3 minute, nu-i prindea încă, chiar dacă preparatele culinare, prin natura lor lăuntrică, proprie și esențială, erau adevărate simfonii de formă, culoare sau gust.

Atmosfera primăvăratică era plină de poezie și de parfumul melodiilor ce se întâlnesc, venind din cele mai neașteptate colțuri, dar nu era timp ca el să facă propuneri voalate, iar ea să se codească și așa mai departe.

Dădură naștere unui cântec nu prea elaborat, dar frumos, și își imaginară că zâmbesc. Cântecul zbură, preț de o nanosecundă, pe deasupra copacilor, apoi coborî pe solul înierbat.

Cei doi oameni-cântec își priviră cu drag progenitura, preț de o miime de secundă, apoi o luară unul de o mână și altul de cealaltă mână și porniră spre casa lui Eric. Pentru a nu pierde timp, se urcară pe platforma primului autovehicul al municipalității întâlnit în cale.

Roboții utilitari se strânseră unii în alții, pe o bancă circulară, și le făcură loc să stea.

— Crește repede, spuse unul dintre roboți, arătând spre copilul-cântec. Ce vârstă are?

— Nu întreținem conversație inutilă, spuse Hana. Vrem să ajungem acasă. Cântecul are un text finit, cu puține cuvinte. Vrem să nu facem variațiune pe temă dată.

— N-am vrut să supărăm pe nimeni, spuse robotul.

56

EGAL CU TINE ÎNSUȚI Victor Martin

— Nici noi, interveni Eric. Dacă vrei, întreabă-mă pe mine!

— Nu știu ce să mai întreb, spuse robotul,

stânjenit.

— Poți să ne spui de unde veniți.

— Venim de la lucru.

— Vă permiteți. Aveți timp să lucrați, să citiți sau să vă distrati.

— Nimic palpitant, spuse robotul. La începuturi, nu ne făceam probleme cu trecerea timpului. Nici nu cunoșteam cuvântul. Neexistând timp, acesta nici nu trecea. A trebuit să construim oamenii-cântec pentru a ne lega de un cuvânt. Existența e cu cântec. Deși cunoaștem nu mai puțin de 17 dimensiuni esențiale, timpul, această „a patra dimensiune", cum îi spuneți voi, nu o descoperisem. Ea se găsește în sistemul vostru de 26 de dimensiuni, conform cu teoria stringurilor. Vă mulțumim pentru aceasta! Ultimele noastre lucrări reprezintă sfârșitul de an și începerea unuia nou. Mai reprezintă și începutul epocii optime de semănat. După terminarea lucrărilor, avem ziua agricultorului, când suntem liberi. Agricultorii pun semințe peste tot, merg și se întorc de la lucru, încontinuu. Scenariul e scenariu. Nu avem altul...

Robotul o ținu tot așa încă multă vreme. Ceilalți roboți îl ascultau cu gurile căscate.

Nici nu observară cu cât timp în urmă, sosită în fața porții, familia lui Eric se dăduse jos de pe platformă.

Oamenii-cântec mulțumiră pentru amabilitate, dar nu îi auzi nimeni; androizii erau atenți la cel care se pornise să vorbească.

57

*

— Ce tâmpit, spuse Eric.

— Cred că s-a dereglat, spuse Hana.

Urcară scările de la intrarea casei, rupseră afișele lipite pe ușă, apoi deschiseră.

Roboții aveau alegeri pentru o nouă conducere a orașului și puseseră afișe din abundență, unele peste altele, să fie. Se apucaseră să țină discursuri, unde vrei și unde nu vrei, sau să dea interviuri la radiouri și televiziuni. Platformele lor electorale se plimbau peste tot; puteau fi văzute prin cele mai îndepărtate colțuri ale orașului.

Eric și Hana ignorară megafonul așezat pe al cincilea stâlp, din vale către ei, megafon care hârâia îndemnuri de prezență la vot. Pe ei, ca oameni-cântec, marșurile dintre texte îi râcâiau pe scoarța cerebrală, răscolindu-le sufletul, ca o mărturisire ce urmează trăirea. Se știe, „vieţuirea, odată pusă în cuvinte, capătă aură de destin". Ce destin poate avea istorisirea secundei?! Oamenii-melodie vorbeau foarte puțin, negăsind rostul scoaterii la suprafață a nimicului. Considerau că politicienii androizilor au dreptate când vorbesc; când tac, nu au dreptate.

Le datorau totul roboților care împânzeau planeta și, în același timp, simțeau că nu le datorează nimic. Dacă dăruiești ceva, trebuie s-o faci în așa fel încât să nu jignești. Oamenii erau obișnuiți mai mult cu trecerea, din momentul în care erau compuși de părinți, până în punctul în care, fără voie, trebuiau să-și ia zborul către necunoscut. Trăind indecent de mult, roboții utilitari își permiteau să greșească, să se țină chiar și de alegeri. Ei își permiteau să producă cele mai rele lucruri bune.

58

EGAL CU TINE ÎNSUTI — Victor Martin

Oamenii-cântec erau creația roboților utilitari. După ultima conflagrație mondială, în urma căreia n-a mai rămas nici urmă de om, roboții au rămas singuri. Au trecut mai multe zeci de mii de ani de fisiune continuă a materialului radioactiv.

Așa cum s-au priceput, roboții i-au conceput pe oa-

meni. Au avut mai multe încercări nereușite, în mai multe puncte de pe glob. Până la urmă, când radioactivitatea a mai scăzut, au reușit. Intr-una dintre puținele cărți rămase necarbonizate, au descoperit că „omul este o melodie". Le trebuia altceva; un sistem nu rezistă decât ca replică la un alt sistem, fie și artificial.

Un cântec, pe vremea când planeta era împânzită de oameni adevărati, tinea cam 2,5-3 minute; rareori se în- tindea la 4 minute. Existau și arii, simfonii sau opere, compoziții exclusiv instrumentale sau muzical-dramatice de proporții mari, scrise pe un libret cu subiect literar și interpretate de soliști, cor și orchestră, dar acestea erau ca niște colonii de corali. Dacă omul este „un cântec", așa cum scria în carte, roboții și-au spus că trebuie să fie o entitate simplă, penetrantă, de sine stătătoare, o secvență dintr-un recif, și au ales varianta de aproape 3 minute. N-au găsit niciunde scris „viața e o simfonie" sau „viața e o operă". Au găsit doar lucruri vagi de tipul „simfonie de culori" sau „o simfonie de trupuri în mișcare". Sau referiri la viață, gen „existența umană e cu cântec" și „cântecul de lebădă al omenirii".

Roboții intenționaseră să creeze o viață trepidantă, scurtă, eficace, modernă, „muzicală, fără ritm și fără rimă,

îndeajuns de mlădioasă și îndeajuns de antitetică", care să se adapteze nu atât unui oraș enorm, desemnat mai ales prin „încrucișarea nenumăratelor lui raporturi", cât „mișcărilor lirice ale sufletului" sau „unduirilor visării, zvâcnirilor conștiinței".

Nu prea reușiseră. Nu știa nimeni ce făceau roboții utilitari cu „mișcările lirice ale sufletului" oamenilor- melo- die, înregistrate pe suport magnetic și

depozitate în spații imense, în cutii aseptice de cuarț.

Nu spuneau nimănui nimic hărțile electromagnetice ale sufletelor depozitate. Nu spuneau nimănui nimic hărțile reveriilor sau conștiințelor, modelate și cizelate de universul urban.

Mai multe organizații civice susțineau că în urmă cu milioane de ani oamenii trăiau și 20 de ani, nu numai 2- 3 minute, ca acum. Cine era dispus să creadă asemenea bazaconii? Poate componenții organizațiilor care militau pentru o viață mai lungă.

Roboții utilitari îi lăsau să se strângă, să vorbească și să piardă secunde prețioase dintr-o viață și așa scurtă. Era treaba lor. Nu erau mai răi decât cei ce hotărâseră să che- fuiască sau să doarmă. După o scurtă perioadă de adolescență, cam după 20 de secunde, oamenii-cântec erau lăsați să facă orice doreau. Resursele erau nelimitate.

Oamenii erau conștienți că fuseseră creați de roboți, dar minți încinse puneau tot mai des întrebarea: de ce făcuseră omul în acest fel și nu altfel? De ce nu îi construiseră mai longevivi? Și se mai întrebau: cine construise primul robot? Oamenii, în niciun caz. Cum să constru-

iască micile entități de 3 minute niște unități, dacă nu neapărat infinite, oricum, cu o existență incredibil de lungă. Androizii se realizau unii pe alții, dar trebuie să fi existat cineva mai înainte, creator al primului robot.

Pe extremiștii cu o gândire de felul ăsta nu-i băga nimeni în seamă. Cu totii erau mulțumiți că există, că sunt oameni-cântec și considerau că o melodie de 2-3 minute e de-ajuns. Și dacă ar fi durat cu orele, la nivelul infinitului, tot niște nimicuri trecătoare ar fi

fost.

— Auzi, colo! se trezi Eric vorbind. Să faci oamenii sub forma unor melodii de câteva minute!

— Ai spus ceva? întrebă Hana, în timp ce iniția fetița- cântec în folosirea aparaturii mecanice, electrice sau electronice din bucătărie.

— Nu, nimic.

— Mi s-a părut că te-am auzit vorbind.

— N-am spus nimic.

— Foarte bine. Dacă începi ca robotul din autovehicul, intru la idei. Poți spune oricâte prostii vrei; atâta timp cât nu le înțelege nimeni, sunt geniale.

— Nu e cazul, minți bărbatul-cântec.

Se așează pe un scaun, își pironi privirea în podea și încercă să reînnoade firul gândului.

își spuse că existența era o mare prostie, o practică a muzicii nesustinută de nicio teorie muzicală creationistă.

Nu conta lungimea cântecului, ci calitatea acestuia.

Cine nu se ridica la nivelul unei îmbinări armonioase de sunete muzicale, rămânea la nivel de manea, cea mai de jos condiție umană, o îmbinare nefericită între o me-

lodie tradițională incitantă și o voce hârâită, de cea mai joasă speță.

Eric nu avea o idee prea clară. Considera că viața era prea scurtă și, din cauza asta, calitatea ei era discutabilă. Ontogeneza unui om-cântec nu era decât o sclipire a filo- genezei. Altfel se putea vorbi dacă lungimea vieții ar fi permis lungi discuții, un proces îndelung de gândire, cercetarea, analiza, somnul.

Fiecare avea părerea lui. Unii considerau viața un sunet al muzicii, alții un urlet de disperare. Imperfecțiunea creează percepție.

La mai multe secunde de la nașterea cântecelului pe care hotărâseră să-l numească Arna, o fetită-cântec, lui Eric începu să i se pară viața un urlet, prea scurt și gâtuit pentru a avea cineva timp să se pregătească să-1 ia în seamă.

Se înscrisese într-o organizație neguvernamentală în care se susținea ideea unei vieți mai lungi, dacă nu cât cea a roboților de îndelungată, pentru că asta ar fi fost o pretenție absurdă, măcar de câteva zile să fie, să aibă timp să facă vreun lucru util pentru societate. Nu credea că roboții epuizaseră toate invențiile. Era posibil ca unii să nu considere că e importantă doar scurta trecere; aceasta trebuia să ducă undeva. Poate vreunul voia să lenevească pe o bancă, într-o grădină, și să se gândească la tot ce îl înconjura și de ce.

La oamenii-cântec, filmele mentale erau simple fulgurații psihice. Nu aveau timp să citească. Abia reușeau să se afirme pe ei înșiși, numai că, întâmplător, Eric auzise

o conversație între doi roboti. Unul citise undeva că

au existat timpuri când oamenii erau atât de primitivi, încât trăiau până la 10 zile, în peșteri, în condiții mizerabile, într-o vreme când nici nu se auzise de muzică. Dacă ieșeau din peșteră, arșița soarelui îi făcea să îmbătrânească rapid și să moară în scurt timp.

Auzind că procesul ontogenetic al omului poate fi grăbit de radiația solară, Eric ieșea din casă doar înfofolit în haine de protecție. Acum, pentru că era obligat genetic să-și facă datoria față de societate, împreună cu Hana, eliberase un urmaș, fetița-melodie cu numele de Arna. Nu avusese de ales; era necesar să facă o excepție, să înfrunte aglomerația orașului și să meargă în parc, locul cel mai propice unei uniri armonice cu o femeie-cântec.

De când începuse să fie interesat de trecutul de dinaintea trecutului, nu se mai ocupa cu viețuirea, în consonanță cu ai săi, ci începuse să urmărească atent ce discutau roboții utilitari, care aveau timp de discuții. Uneori, prindea frânturi interesante de frază, alteori pierdea și o nanosecundă întreagă degeaba. Punea totul cap la cap și își forma păreri proprii, grăbindu-se să meargă și să le expună la organizație.

Roboții, cu simțurile lor artificiale, știau că sunt urmăriți de un om-melodie cam maladiv și îi serveau minciuni pe tavă. Erau amuzați să susțină memoria colectivă a oa- menilor-cântec prin intermediul câtorva armonice trecătoare. Erau chiar mulțumiți; o specie care nu vrea nimic, merită acest lucru.

Câte un robot mai agresiv se plictisea repede să furnizeze informații vreunui om-cântec, îl înregistra înainte de termen și își vedea de ale lui; nimeni nu-1 căuta pe om. Chiar dacă exista legislație pe baza

căreia să poată fi judecată o astfel de faptă reprobabilă, nimeni nu o punea în practică; pentru omul-cântec, timpul era prea puțin. Nu poți judeca o cauză în condițiile în care următorul termen de judecată e neantul.

O discuție despre ceasuri i s-a părut lui Eric de-a dreptul fascinantă. Din conversație, rezulta faptul că aparatele de înregistrat scurgerea timpului nu fuseseră inventate de roboti. La ce le-ar fi trebuit androizilor ceasuri, când viața lor, în comparație cu aceea a oamenilor-melodie, era, practic, infinită? Neexistând timp, acesta nu ar fi trebuit să treacă.

Singurul lucru unde se băgaseră roboții era lungimea zilelor și nopților, fiindu-le foarte ușor să le scurteze și să le facă mai mici, la nivelul unei existențe de doar câteva minute.

Oamenii-cântece nu ar fi trebuit să-și facă probleme cu trecerea timpului și să-și petreacă jumătate din existență uitându-se la ceasuri. Se știe că, dacă ignori trecerea timpului, acesta se scurge mai încet. Se consumă doar o melodie, care este omul, apoi se stinge și rămâne doar o înregistrare pe suport magnetic, într-o sală special amenajată. Cine are timp să se uite? Cât despre un eventual trecut, cine să se intereseze?! Oamenii se apucă să-l studieze abia când începe să-i intereseze viitorul.

Când nu au timp și plăcere să depoziteze imagini fotografice sau sonore cu oameni în vreun colț de memorie electronică, roboții sunt cei care se strâng să vizioneze filme cu oameni-melodie.

Androizii sunt cei care se ocupă cu trecerea și petrecerea timpului oamenilor. Ei știu cel mai bine să facă lucrul ăsta; ei i-au construit.

Cine se întreabă de ce oamenii nu au fost creați după chipul și asemănarea roboților utilitari, ci s-a făcut o mixtură stranie între modul cum arăta ființa umană înainte »
de războiul atomic și ceea ce scria în cărți că era, „o melodie trecătoare", poate avea un posibil răspuns. Roboții se puteau produce, unii pe alții, la infinit, dar ar fi fost foarte plictisitor să fie singuri pe planetă, mai ales că, așa cum scria în cărți, „la început a fost omul".

A trebuit să vină robotii, cu zeci de mii de ani în urmă, să lege omul de o melodie. Fiecare om era integrat în câte o melodie, în cadrul global al unei „muzici a sferelor". Cât mai trecătoare, melodia nu plictisește. Sunetul trece ca apa; inteligența rămâne. Dacă nu știe s-o folosească, la ce-i trebuie omului inteligență?

Eric nu știa de unde îi veneau astfel de gânduri. Veneau ele de undeva. Creativitatea androidului venea de undeva; era posibil să aibă și imaginația omului vreun fundament. Poate venea din fondul genetic, dar și genomul fusese inventat tot de roboți. La aceștia trebuia să fie cheia existenței.

Trebuia să expună cât mai urgent aceste idei, în cadrul organizației. Era posibil ca acestea, completate de alte generatii, să ducă, în viitor, la un rezultat.

Văzând că se întunecă afară, își desprinse privirile de pe podea, se ridică și, fără nici o vorbă, ieși.

La organizația civică vorbi aproape numai el, lucru care îi plictisi repede pe colegi. După nu se știe cât timp, dezamăgit de faptul că nu fusese ascultat, se întoarse acasă.

încercă să se facă înțeles, de mai multe ori la rând, dar texte ca acelea debitate de Eric își puteau imagina și singuri. Chiar și interpretarea lăsa de dorit. în plus, multi erau nemulțumiți de faptul că își țineau întâlnirile în ilegalitate, în loc să iasă la lumina zilei, în piață, să fie mai militanți. Roboții aveau alegeri pentru consiliul local și pentru funcția de primar al orașului. Poate puneau pe ordinea zilei remodelarea originii omului-cântec încât existența ulterioară a acestuia să fie mai lungă. Poate candida chiar unul dintre ei la funcția de edil-șef.

— De ce nu?! întrebă Eric retoric.

— Din cauză că primarul e ales o dată la patru ani, nu o dată la patru secunde, se enervă președintele organizației. Coboară în realitate!

*

Supărat că fusese luat tare și nu-1 mai asculta nimeni, dintr-un anumit moment devenind tintă a ironiilor ief- tine, Eric mai frecventă un scurt timp organizația, apoi încetă să se mai ducă. Cheia succesului nu consta în inutilitatea acesteia.

Morbul gândurilor era încă prezent. O simplă încetare a frecventării organizației nu însemna că reflexul nu era mai puternic și mintea nu-i stătea acolo. Se hotărî să se înscrie în altă organizație civică, dar nu știa în care. în

plus, nimeni nu mai trecuse, până la el, de la o

grupare la alta. Nu avea nimeni timp.

Câteva zeci de secunde la rând, se plimbă fără rost pe străzi pustii, înainte de a se întoarce acasă.

După aproape 1 minut de conviețuire armonioasă în familie, adică mai mult de o treime din viață, timp de coabitare neegalat la oamenii-cântec, Hana începu să aibă îndoieli serioase în privința sănătății mintale a lui Eric.

într-o bună zi, femeia-cântec anunță că-1 părăsește și se mută într-un adăpost public. Luă fata-melodie de mână și părăsi, fără multe certuri sau texte, domiciliul comun.

Rămas singur, Eric pleca, după cum îi era obiceiul, și se întorcea degeaba. Roboții nu se mai băgau în jocul de-a furnizarea de informații mai mult sau mai puțin inventate. Când simțeau că omul-cântec se furișează pe după colțurile caselor sau pe după lăzile de gunoaie, să tragă cu urechea, își încetau conversația.

Depuse o cerere de adeziune la o asociație civică destul de interesantă și așteptă răspuns până se plictisi; răspunsul nu mai venea. Când timpul accelerează evenimentele, nu poți nici să te plictisești cum trebuie.

Un om-cântec în vârstă de numai 1,5 minute atât de rupt de ai săi, cât și de societatea roboților utilitari, ar fi trebuit să fie un semnal de alarmă. Nu era.

Dacă trăiește prea mult, omul-cântec începe să aibă idei. Ideile acestuia nu duc decât la violență și distrugere.

Eric se așează pe scaun și își pironi privirea în podea, în ura lui față de societatea intolerantă și ignorantă, îi încolți o idee. Se va apuca să construiască o bombă, capabilă

să arunce în aer tot orașul. Pentru asta, îi trebuiau informații și cunoștințe științifice, precum și un om-melodie de încredere, care să continue, încă 2 minute, ceea ce avea de gând să înceapă, apoi să-i aducă și pe alții. Intr-un milion de generații, totul era gata; aveau și oamenii cu ce negocia o eventuală mărire a duratei de viață.

Nu avea voie să greșească; pentru a greși, trebuie să ai timp.

„în fond, roboții utilitari erau tot timpul într-un război existențial cu oamenii-cântec. Esența războiului este: dușmanul trebuie ținut în viață cu orice preț. Din fericire, niciun război nu ajunge la esență" - își spuse Eric.

VANATOAREA DE STATUI

Ianis privi amuzat în zare, cu mâna streașină deasupra ochilor. Gâzele metalice acoperiseră cerul, norii formați coborând tot mai jos.

„Nu vor putea trece de a patra barieră de radiații", își spuse, așteptând zadarnic să se limpezească cerul.

Simți că insectele se îndreaptă spre el, că e ținta acțiunii lor dezintegratoare, și intră în panică; veneau din toate părțile, înconjurându-1, și observă că zburau într-o neorânduială aparentă, pe alocuri formând aglomerări de mare densitate.

Pădurea se profila vag, iar lacul părea acoperit de ceață, ca în diminețile de noiembrie dinaintea războiului. Câ- t
teva insecte i se așezaseră pe frunte, fiecare dintre ele scoțând sunete ascuțite, distincte.

încercă să se apere, dar fără rezultat. Vacarmul crescuse dându-i idioate dureri de cap.

își încordă mușchii și țâșni ca dintr-un arc în afara păienjenișului. Nu reuși să străbată nici o mie de metri în direcția orașului, că fu înțepenit de o forță necunoscută, într-o poziție de fugă din cele mai caraghioase și incomode.

Privi în jos, la gâzele care porniseră să furnice prin asfaltul de sub picioarele sale, apărând și dispărând ca într-o întindere de nisip.

— Ăsta e, căpitane! auzi Ianis un bâzâit. Avem undă de trecere și putem porni peste exact 17 minute și 23 de secunde.

Căpitanul ridică pleoapa numărul 40 și din ochi i se scurse o lucire bizară, care ar fi putut băga în sperieți orice planetoidian cumsecade.

— Ăsta e, locotenente! Asta e ființa da care avem

nevoie, răspunse el, zburând cu avionul-robot prin encefa- lul băștinașului.

Gândurile lui lanis se încurcaseră, iar privirea i se întuneca din când în când. Nu asta îl deranja, însă, ci poziția nefirească în care rămăsese; arăta ca un alergător, pe jumate întors din centură, cu brațele întinse, părând a-și lua zborul în direcție opusă.

Locotenentul controlase încă o dată unda de trecere, iar acum zbura liniștit în jurul omului. Ii vizualiză ultimele gânduri. lanis își aducea aminte de dispariția misterioasă a lui Taro, fratele său, descompus pe loc, și de scandalul din presă la dispariția celor două fiice ale primarului. Pe atunci nu avea decât opt ani. Războiul nu-1 afectase prea mult, având marele noroc de a fi cooptat într-o echipă olimpică de aruncarea discului, dincoace de oceanul locuit de mutanți și de câmpia radioactivă.

— Sper să nu dăm iarăși de bucluc, spuse un al doilea locotenent. Data trecută, am capturat, din greșeală, un humanoid în antispațiu, zonă interzisă și acum. Am scăpat pe ultimul milimetru. Știți voi ce ar fi urmat? Detașare la munca de curățire a timpului...

— Și eu am oroare de lumile astea paralele, spuse primul locotenent, țâșnind afară prin osul temporal.

îi vizualiză celui de-al doilea locotenent scene de la sărbătoarea ce a urmat transformării muntelui Ken în câmpie. Planetoidienii căutau un exemplar uman rar, ascuns într-un buncăr construit în fundul pământului. Pe vremea aceea, nu erau încă invincibili. Lăsă să-i scape o lacrimă din ochiul 25 și una din ochiul 3.

Căpitanul înregistrase și el câteva potențiale electrice, producându-i omului noi dureri de cap și, declarându-se mulțumit, ciocăni ușor, cu pumnul cuarțos, în Cristalinul Dulce.

— Ăsta e exemplarul. Corespunde întocmai instrucțiunilor, spuse el.

Planetoidienii reveniră la limita bunei gândiri, iar lanis la neliniște și dureri fulgurante de cap, mai ales în dreapta encefalului, unde era un adevărat incendiu.

Profitând de ocazie, cei trei șefi se odihneau, reîntre- gindu-și rezervele de energie, cuplați la porțile de încărcare a impulsurilor electrice.

Pe afară, trupele continuau cu febrilitate cercetările biologice, geologice și meteorologice. Case, stânci și păduri erau transformate în particule infime, constituind probe de netăgăduită valoare științifică.

Cu ocazia secării unui lac, fu dezintegrat, contrar legilor, și un bătrân, care intrase să facă baie.

Sub privirile îngrozite ale câtorva locuitori ascunși printre stânci, norul de gâze ce făcuse greșeala se autodistruse

într-o milisecundă, provocând o imensă reacție de fisiune. Dispariția era cea mai ușoară pedeapsă posibilă.

Făcându-se că nu a observat nimic, căpitanul cuplă aparatul fonator al lui lanis:

— Fapta acestor planetoidieni este de toată lauda, fiind singura ieșire din situația ambiguă în care ne aflăm, se auzi omul spunând.

Rămase, apoi, cu gura căscată, cei trei șefi stându-i pe limbă.

— Ce facem? întrebă locotenentul doi. Eu l-aș aranja puțin și aș construi câteva milioane de roboți humanoizi de mărime normală. Ar fi foarte utili în războiul cu scării...

— Nu te astâmperi, spuse locotenentul unu. Chiar tu ai spus cu ce efort ai scăpat de anul dispărut, unde

era să fii trimis, ca pedeapsă, alături de alți traficanți împuțiți, dincolo de limita bunei gândiri. Altfel, eu consider că răufăcătorii sunt tot planetoidieni, capabili și de încredere. Cine mai stă să cerceteze cine e mai presus de lege și cine mai prejos?

— Nuuu! reuși lanis să-și smulgă din gât o șoaptă chinuită, destul de puternică însă pentru a-i proiecta pe cei trei ofițeri planetoidieni în afara cavității bucale, într-un moment de neatenție.

Primul se dezmetici locotenentul doi; mai tânăr și cu reflexe mai bune, formă în grabă o masă de distrugere. Acționând cu repeziciune, spulberă grupul de câteva milioane de gâze, cu avioanele lor cu tot, grup ce se materializase într-un mic proiectil.

— Ce-a fost asta? se repezi, furios, căpitanul. Ne eliminăm între noi?!

— Privește! îi spuse locotenentul, arătându-i, în zare, o placă de granit pe care scria: „Cu Dumnezeu, înainte! spune glonțul". Idioții au materializat această idee și puteau să ne distrugă exemplarul. Sub formă de glonț, se îndreptau chiar spre inimă. Norocul a fost că am uitat aparatul fonator dezinhibat. Uite! Are pupilele mărite de groază, dar nu mai e niciun pericol să mai sufle vreo vorbă; l-am inhibat la loc...

Clipind emoționați, din toți cei 64 de ochi, căpitanul și locotenentul unu îl felicitară pe locotenentul doi pentru promptitudine.

Parcă simțind o mare primejdie, norii de insecte coborâseră mai jos.

— M-am săturat de prostia voastră! strigă căpitanul, suit pe unul din brațele lui lanis. E cazul să vă intre în cap faptul că se pot face lucruri mult mai bune cu locuitorii acestei planete, decât fabricarea de roboți umanoizi și trafic cu aceștia în Spațiul A3. După ce ne-am chinuit atâta să prindem un exemplar în poziția asta interesantă, vine un grup de iresponsabili și e gata-gata să strice tot. Cu toți banii măritului Hox, nu poți găsi un exemplar mai de valoare ca ăsta. Toată metagalaxia știe ce chin a fost să introducem aruncarea discului la acești aborigeni, când ei nu voiau să înțeleagă, în ruptul capului, de ce trebuie aruncat acest elipsoid. I-am urmărit o grămadă de timp, până la găsirea unuia care să se înscrie în parametri normali de

frumusețe. Va fi pus lângă Secțiunea 17, undeva, la marginea limitei bunei gândiri...

închise patru ochi, iar pe ceilalți douăzeci îi lăsă în

jos; cei patruzeci de ochi rămași deschiși lăcrimau în amintirea milioanelor de dispăruți, așa cum cerea ritualul.

Locotenentul unu întoarse privirea ochiului 14 către căpitan, vădit nedumerit în fața slăbiciunii spontane, clipind des din pleoapele ochilor 22 și 11; altcineva trebuia să oficieze ritualul dezamăgirii, mai ales că mai rămăseseră doar 23 de secunde până la plecare și aveau încă atâtea de făcut.

împins de un resort interior, căpitanul ieșise din capul lui lanis pentru a da ultimele instrucțiuni. Locotenentul unu se rotea în jurul omului, lansat în cercetarea epidermei și scanarea interiorului lui, centimetru cu centimetru.

Locotenentul doi alunecă, în jos, prin măduva cenușie, cu avionul-robot, staționând în centrii nervoși sacrali. Unificându-și lungimile de undă, zecile de milioane de zburătoare extraterestre emiseseră filamente fine, lungi, elastice și lipicioase, formând o plasă puternică, în jurul omului, apoi părăsiră grăbiți atmosfera terestră, pentru a ajunge la timp acasă, înainte ca secolul să se scurgă de tot.

Sub privirile uimite și speriate ale sătenilor, îngenun- cheați pe câmp, pe drum, pe marginea iazurilor, acolo unde îi prinsese invazia, norii maronii se destrămară și pe cer apăru iarăși soarele.

lanis percepu acest soare întâi ca pe o lumină difuză, apoi ca pe o lampă circulară cu freon și tresări auzind bârâitul interfonului:

— Domnul doctor Popescu! Domnu' doctor Popescu! La rezerva 5! Pacientul își revine...

Greoi, medicul se ridică, cuplă interfonul și ieși pe coridor, cu mers nesigur, privindu-și ceasul.

Asistenta îl urma în tăcere.

— E prânzul, spuse doctorul. Cât credeți că mai rezist? Cât timp credeți că mai pot să repar tâmpeniile făcute de voi?

— Așa cum scrie la regulament, „atât cât e nevoie", răspunse, obraznică, asistenta.

Pătruns în rezervă, chirurgul își ascunse un zâmbet amar, controlând cu atenție parametrii fiziologici.

— Voi ce sunteți? îngăimă lanis.

— Ha, ha, ha! râse doctorul. Cu chestia asta mi-ai salvat ziua. Ai umor, dar și eu am, să operez fără consimțământul pacientului sau rudelor, cu toată Securitatea pe cap...

Revenindu-și complet, lanis încercă să explice doctorului că nu știe unde se află și nu recunoaște nimic din ceea ce vede. Doctorul încercă să-i explice că e mai bine să spună că nu-și amintește nimic, iar dacă, într-adevăr, nu are memorie, aceasta îi va reveni, dar nu e bine să spună; era mai sigur. Privind planetoizii, norii de gâze, avioanele-robot și celelalte aiureli, erau doar frânturi din mai multe coșmaruri.

Discuția se învârtea în cerc, niciunul nereușind să-l convingă pe celălalt de adevărul spuselor lui. Asistenta îi urmărea prin geamul holului rezervei, încercând să obțină o legătură telefonică.

— Veniți cât puteți de repede! șopti ea în receptor. A călcat, în sfârșit, pe bec; subiectul și-a revenit și am înregistrat toată discuția... Nu, cu mita n-a mers. îl băgăm la decretul 98 din 2056... Cum? îl convinge pe pacient să facă pe amnezicul... Spune că e de pe altă planetă, Terra sau cam așa ceva... Sigur că a reușit operația; subiectul nu susține că s-ar simți rău... Totul e fișat și înregistrat... Doctorul?... Ar fi o

greșeală în plus să susțină că nu a reușit operația; e a patra oară când încearcă... Tot sub incidența decretului 98, poate 73, chiar mai rău...

Surprinsă, aruncă receptorul și începu să tușească violent, aplecându-se peste masă. încercă fără niciun rezultat și intră în panică, înjurând și dădu să scape. Era furioasă și mirată; ușa nu fusese atinsă de nimeni.

Prin aburul înecăcios și din ce în ce mai dens, văzu cum chirurgul și pacientul sunt înveliți într-o plasă filamen- toasă și târâți afară, pe geam, plutind deasupra clădirilor vecine. Doctorul privea îngrozit, iar lanis, stânjenit de sacul zburător, își pipăi fața și mușchii, parcă pentru a vedea dacă mai este întreg, emițând hohote enorme de râs.

— Are dreptate poetul, „A cun anni helderi i en, anni helderi i no", spuse el, când planetoidienii îi depuseră pe trotuar și îi eliberară.

SINTETIZORUL

La început, prezența lui Albert Snowhead în orașul nostru a trecut neobservată. In zorii unei zile de vară toridă, a coborât din tren, îmbrăcat într-un costum sport din doc, cu pantofi ușori în picioare, ținând în mâna stângă o mică geantă „Diplomat".

— Hei, domnule, aveți un foc?! a strigat după el Mick, unul dintre obișnuiții celor două cârciumi din gară.

— Desigur, a zâmbit străinul și i-a aprins țigara.

Și-a luat geanta și s-a îndepărtat cu un mers leneș și oarecum necontrolat. Nici prin gând, cred, nu le-a trecut celor câteva zeci de gură cască aflați în părculețul din spatele gării câtă tevatură va provoca acest exemplar al speciei umane într-un mic oraș din California, cum este al nostru.

Cu ochii după un taxi care nu mai apărea, a nimerit în frizeria lui Forbes, unde s-a bărbierit, a ascultat atent pe unul și pe altul, a răsfoit ziarele locale, a lăsat cel mai gras bacșiș din istoria dughenei și a ieșit fluierând, bineînțeles, o melodie din nord, deloc pe placul nostru, al sudicilor.

Aflase cam o treime din tot ce se putea întâmpla; bun sau rău, într-un orășel tipic american.

La ora micului dejun, șoferii nu se deranjează să

mute din gară în centru un tip cu un miros atât de străin.

— Uite la ăsta, a spus Herbert, un șofer bătrân, nu e de prin locurile noastre. Nu poartă pălărie. O să-l găsească damblaua de cald.

— Are cap tare, ca toți nordicii, dar să vedem cum o să-i priască plimbarea, a răspuns un alt șofer, înfulecând dintr-un sandviș.

Discuția a continuat astfel până spre prânz, timp în care, văzând insolența șoferilor, Albert a luat-o pe jos, în- dreptându-se cu pași grăbiți spre centru, asudând abundent.

A fost văzut intrând într-o serie de magazine și dughene, dar cel mai mult a zăbovit în tutungeria doamnei Enrieta, o mulatră grasă, cu față de copil.

— Bună ziua, a zis străinul, după ce a închis cu grijă ușa. Numele meu este Albert Snowhead și sunt din Seattle.

— Enrieta Corwick, s-a prezentat și femeia. Ce doriți?

— Aș vrea să cumpăr lame de ras.

— Câte doriți?

— Le cumpăr pe toate.

— Am auzit că în nord nu se mai folosesc. Vreți să faceți bișniță?

— Nu chiar.

— Desigur. Vă rog să mă scuzați că am fost indiscretă! Dacă aveți bani, puteți cumpăra orice, în orice cantitate.

— O.K.! a zâmbit Albert. Unde se poate înopta în acest oraș?

— La hotel „Lămâia". Au camere libere sau, mai exact, au toate camerele libere. Acolo vă voi trimite

și pachetele cu lame.

Omul a mulțumit, a plătit până la ultimul cent și a ieșit. Peste câteva minute, telefonul hotelului amintit suna violent și insistent. Abia după ce și-a terminat de făcut dușul, proprietarul a catadixit să ridice receptorul.

— Mda!? a răspuns el.

— Enrieta la telefon! a urlat mulatra.

— Bună dimineața, buclă blondă, s-a maimuțărit proprietarul.

— Ascultă, Sammy, vezi că vine la tine un nordic foarte trăznit...

— Dar, scumpa mea, toți nordicii sunt trăzniți. Și e normal ca un nordic să tragă la hotel, că nu cunoaște pe nimeni... Spune mai departe!

— Tipul se numește Snowhead...

— Ha, ha, ha! a râs Sammy, dându-și pălăria pe ceafă. Nu i-ai spus că pe-aici poate să rămână fără cap?

— Nu mi-am permis, e un tip foarte sobru.

— Sobru sunt și eu când nu râd. Altceva?!

— E plin de bani și duce cu el doar o geantă „Diplomat", în plus, nu poartă pălărie și are un hobby: lamele de ras. Mi le-a cumpărat pe toate și alt magazin care să vândă așa ceva nu știu să avem.

— Ha, ha, ha, ha! a continuat proprietarul să se amuze. E mai mult decât necesar. Un cal mai breaz nu cred să găsești până în Idaho. Nu i-ai spus să-și ia pălărie, că i se topește tărtăcuța?

79

EGAL CU TINE ÎNSUTI Victor Martin

— Nu mă mai bârâi la cap! Sunt îngrijorată. Până fac aprovizionarea, trece o lună. Concurența vinde lamele cu aparate cu tot, la un preț apropiat. Nu-mi convine ce se întâmplă.

în glasul femeii vibra frica pentru ziua de mâine a micului negustor de pe toate meridianele.

— într-o societate de consum, pierzi, nu pierzi, negustor te numești, a încurajat-o Sammy. Eu, unul, nu am nevoie de lamele voastre, pentru că nu am de gând să-mi dau barba jos. Hai, la revedere! Mă duc să mai schimb câteva afișe. Dacă zici că monstrul are bani, mai umflu câțiva cenți, de ici, de colo...

în acest timp, străinul trecea cu pas leneș, se uita la vitrine, făcea diferite comenzi, plătea și lăsa aceeași adresă: hotelul „Lămâia".

Singurul care l-a refuzat a fost Tom Brady, băcanul.

— Nu ți-e rușine, domnule, să-mi ceri mie să-ți vând toate lămâile pe căldura asta?! s-a răstit el. Și apoi, mai vrei să ți le trimit și la hotel „Lămâia", să fac reclamă gratuită banditului de Sam Murphy...

— Ce s-a întâmplat? a intervenit șeriful, aflat acolo ca din întâmplare.

Povestind cum stau lucrurile, după lungi tratative, Albert a reușit să cumpere jumătate din lămâile băcanului, adică o tonă și jumătate din trei, la un preț majorat. A mulțumit celor doi, a dăruit șerifului o pungă cu tutun de pipă și s-a mutat peste drum, la domnișoara Emy, proprietara atelierului „Confecții și lenjerie".

80

EGAL CU TINE ÎNSUȚI Victor Martin

în orașul nostru, cu mult timp înainte veștile se transmiteau din om în om, cu o viteză uluitoare. Viteza s-a mărit la introducerea telefonului și a atins paroxismul la venirea lui Snowhead. Telefoanele au început să zbârnâie, iar veștile despre milionarul excentric se succedau cu repeziciune. Din cinci telefoniste, patru și-au dat demisia, iar ultima a rămas deoarece, având un picior mai scurt decât celălalt, nu ar fi angajat-o nimeni în altă parte.

Poliția a fost pusă în alertă: bancnotele au fost cercetate până la ultima, pentru a se vedea dacă sunt false, au fost cercetate toate dosarele secrete și pozele criminalilor urmăriți de Interpol, dar nu s-a găsit nimic ilegal.

Pentru a fi siguri că au lucrat bine, polițiștii locali au cerut informații suplimentare, de natură civilă, privindu-1 pe numitul Snowhead, J. Albert și au primit următorul răspuns cifrat: „Veți avea toate detaliile în timpul cel mai scurt". Asta i-a făcut pe oamenii legii să răsufle ușurați, atât de ușurați, încât au consumat toată rezerva de whisky a sediului, destinată oaspeților de seamă.

Proprietarul hotelului a fost informat prompt despre viitorul său locatar. A fost pus în temă că s-a angajat un agent, pe cheltuiala primăriei, pentru orice eventualitate, a descuiat o cameră mai procopsită, aflată la ultimul etaj, după care s-a trântit într-un fotoliu de paie, așteptând musafirul. Deoarece acesta nu se arăta, Sam Murphy și-a îndreptat privirile către un punct al tavanului și a adormit, sforăind zgomotos.

în timpul ăsta, Albert continua tratativele cu domnișoara Amy, pentru achiziționarea a 200 de rochii, 74 de

costume bărbătești, 1456 de jupoane, 1000 de chiloți de baie și 36 de corsete. Dându-și ochii peste cap, proprietara a întocmit factura, întinzând-o cumpărătorului cu un gest delicat și semnificativ. Acesta a luat hârtia și a pus-o în geantă, alături de celelalte facturi și chitanțe, alături de cărțile de credit, cecuri și banii rămași, apoi a salutat deosebit de respectuos și a ieșit.

Deoarece era moleșit de căldură și un balot cu pălării tocmai se îndrepta spre hotel, Albert s-a hotărât să sisteze cumpărăturile în ziua aceea, să facă un duș și să se culce.

— Bună ziua, domnule Snowhead! l-a întâmpinat Sam, sărind tinerește din fotoliul său. Cum vă place la noi?

— Foarte frumos. Puțin cam cald, dar frumos, a zâmbit străinul.

— Stați mult?

— Abia am venit.

— Știți, un avans, ceva...

— Am înțeles. Intenționez să stau o lună. 1 »

Proprietarul a luat banii, uitând să-i dea restul, a făcut formele de închiriere, i-a trecut numele în registru și i-a întins cheia.

— Aștept câteva pachete din oraș, s-a întors străinul. Iată aici lista! Fii dumneata bun și dă câteva telefoane! Doresc să-mi fie aduse în cameră.

Domnul Murphy a ridicat din sprâncene, dar n-a zis nimic. Până la sfârșitul zilei a sunat în peste cinci sute de locuri, iar Albert, uitând de duș și de somn, a primit în cameră tot atâția comisionari, care veneau cu autocamioanele pline și plecau cu ele goale.

Peste câteva zile, s-a împrăștiat vestea că milionarul se ocupă cu vrăjitoria. Argumentele curgeau pro și contra, dar balanța era înclinată în direcția celor care susțineau ideea. Atâtea tone de mărfuri, valorând atâtea mii de dolari, nu puteau să încapă într-o cameră de numai șase metri pe opt. Și totuși, acesta era adevărul: coletele se transformau în fum.

Dimineața, Albert Snowhead făcea un duș, se bărbierea, își lua costumul de doc, pantofii sport, geanta „Diplomat" și pleca la piață, proaspăt și surâzător. în plus, nu avea decât o pălărie de pai a cărei utilitate o putea vedea, de la o milă distanță, chiar și un cal orb.

Cumpăra absolut tot ce îi trecea prin minte, lucruri utile sau inutile, în perfectă stare sau puțin uzate, plătind pe loc. Din acest punct de vedere, avea o aprobare de la șerif, contravaloarea unor pachete de tutun fin și a câtorva sticle de whisky, și aprobarea primarului, contravaloarea cine știe căror lucruri. Cu această ocazie, s-au îmbogățit toți oamenii din oraș, de la ultimul vagabond până la cel mai mare director de supermagazin. Oricine avea ceva de vândut, era omul lui Snowhead.

Rafturile și magaziile au început să se golească, mărfurile luând aceeași direcție: camera străinului. în lipsa lui, poliția făcea dese percheziții, soldate toate cu eșec, camera fiind la fel de goală și curată ca la început. Singurul lucru demn de atenție era dosarul de pe măsuță, grosimea acestuia crescând tot mai mult.

După cincisprezece zile, entuziasmul locuitorilor noștri a început să scadă. De data aceasta, aveau bani, dar nu

mai aveau ce să cumpere. Produsele alimentare cele mai căutate au dispărut primele. Orașul fiind izolat de alte așezări omenești, livrările se făceau încet; dacă se făceau, deoarece hârtiile fiind multe, greșelile erau iminente. Două transporturi s-au pierdut în New Mexico, cinci în Alaska și unul a ajuns tocmai la Marsilia.

Locuitorii rămași, după un exod de câteva zeci de mii de oameni, au început să vadă cum se întinde mizeria. Comerțul era la pământ, transporturile la fel, deoarece tot ce avea patru roți fusese luat de cei plecați sau trase pe dreapta, din lipsă de combustibil.

In timp ce totul se degrada, Snowhead își vedea de treaba lui; cumpăra tot ce vedea și strângea chitanțe. Spre camera lui mergea tot ceea ce mai rămăsese necumpărat: ambalaje, cutii de metal, cărămizi și bârne de la magazinele desființate. Totul se transforma în aer sau cel puțin așa credeam noi.

Intre timp, poliția a primit informații despre individ; nu era milionar, ci contabil la Abdulah Electric Company, om cinstit, muncitor, posesor al unei importante sume de bani, în acel moment, în concediu de odihnă, undeva, prin California. Acel „undeva" s-a întâmplat să fie tocmai orașul nostru. Asta i-a lăsat pe toți, inclusiv pe polițiști, cu gura căscată. Pe moment, deoarece spiritele au început să fiarbă. Poliția a făcut o percheziție minuțioasă și legală, de astă dată, dar nu s-a găsit decât o jucărie cu câteva zeci de butoane ciudate și o pungă plină cu sfere, cuburi, conuri și prisme minuscule divers colorate, cu o greutate neobișnuită.

— Vă rugăm să părăsiți imediat orașul! s-a răstit șeriful. Populația este întărâtată de ceea ce ați făcut și s-ar putea să aveți neplăceri.

— Dar mai am două zile de stat, a protestat Albert. Am plătit doar.

— Treaba dumneavoastră. Noi nu răspundem...

După exact două zile, în dimineața celei de-a treia, însoțit de șerif și doisprezece polițiști, Albert Snowhead s-a îndreptat spre gară, privind soarele încântător al ultimei sale zile de concediu.

— O să fie o zi frumoasă, a zâmbit el. Mi-a plăcut foarte mult. Soare arzător, străzi curate, cer senin...

— Hmm! a răspuns șeriful, înmânându-i biletul de tren.

— Uite, am aici un dar pentru dumneata, a continuat străinul să zâmbească prostește.

A scos din geantă punga cu sfere și cuburi, jucăria electrică și un plic închis.

Șeriful a râs forțat:

— La ce îmi folosesc drăciile astea? Dacă voiam, puteam să le salt la percheziție.

Auzind de percheziție, lui Albert i-a înghețat surâsul.

— Iată ce vei face, a continuat el făcându-se că nu a auzit. Iei acest dispozitiv și îl îndrepți către punga cu figuri geometrice, așa, ca o telecomandă. Apeși, apoi, pe al doilea buton de sus, din stânga, pe diagonala roșie. Vezi? Asta pe care e desenată litera „m"...

— Și, puf, apar hamburgeri Mac, râse șeriful.

— Nu, nu apar hamburgeri... După ce ai apăsat pe buton, aștepți cinci secunde, deschizi plicul și citești textul.

Ai grijă să așezi punga la cel puțin 500 de picioare distanță, preferabil într-o vale, undeva, în afara orașului, sau pe o câmpie. Vei vedea ce se întâmplă.

— Hmm, a zis șeriful, privind mulțimea de curioși. Dacă e o bombă?

Nu a reușit să audă ce spunea străinul. Trenul se pusese în mișcare, ducând cu el cea mai mare calamitate care se abătuse vreodată asupra orașului nostru. Și astăzi, după atâția ani, când s-a înlăturat orice urmă a catastrofei, numele Snowhead se rostește cu teamă, de parcă un blestem s-ar putea repeta întocmai și ar putea purta același nume.

A trecut mult timp până când șeriful s-a hotărât să apese pe butonul indicat. Și-a fumat pipa, a ascultat noutăți, dacă se pot numi noutăți bancurile proaste ale șefului de gară, apoi s-a ridicat, urmând punct cu punct instrucțiunile primite.

A apăsat cu teamă pe buton și a clipit des. în fața noastră se înălța un munte de lucruri și ființe, practic, tot ce cumpărase Snowhead în 28 de zile. Era un oraș, claie peste grămadă: conserve, ciorapi de damă, sute de torturi fleșcăite, tone de banane, spray-uri, gâște vii sau moarte, vite, un elefant, bârne, piei tăbăcite sau nu, cojoace, ghivece cu flori sau fără, flori de plastic, foarte mulți cactuși, un haos de tot felul de lucruri însuflețite sau neînsuflețite, utile sau nu, în cantități industriale, o amalgamadă de sfârșit sau de început de lume.

Prin expansiunea acestui munte caraghios și, în același timp, diabolic, câteva case au fost rase de pe fața pămân-

tului. Oamenii nepreveniți care treceau atunci pe stradă se zbăteau să iasă la suprafață, urlând sfâșietor. Știu că mi-au căzut ochii, în prima clipă,

asupra unei femei care înota într-un val de frișcă și m-a pufnit râsul. Nu era de râs; s-au înregistrat numeroase decese și cazuri de rănire gravă, în special fracturi și traumatisme, dar spitalul și agențiile de pompe funebre nu mai funcționau. Totul fusese cumpărat și miniaturizat.

— Doamne, ce calvar! a urlat un polițist.

Șeriful s-a uitat la el lung, apoi a aruncat cât colo jucăria metalică, zdrobind-o cu picioarele și înjurând de mama focului. După ce s-a convins că niciun circuit nu mai este întreg, a plecat fără să scoată un cuvânt, împreună cu polițiștii săi, uitând să mai citească scrisoarea străinului, aruncată pe jos.

ROBINSONUL SPAȚIULUI

[9]

— Ce facem? Mergem mai departe sau rămânem aici?

— Nu știu.

— Eu m-am plictisit de atâta umblat.

— Atunci, rămânem.

Râul 1 se cuibări între două stânci, ștergând cu grijă praful din jur. Apele se revărsară, ducând cu ele bucăți de gresie spongioasă și pietre prismatice.

— Potolește-te! clipoci Râul 2. Hai, mai bine, să facem un lac! Văd acolo, jos, o concavitate parcă făcută pentru așa ceva.

Cele două râuri se îmbrățișară, iar apele roșiatice spumegară, aruncându-se în vale un vuiet năpraznic. Un izvor fără minte se desprinsese din Râul 1, strecurându-se în crăpăturile stâncilor.

— Nu are nici o ieșire, spumegă Râul 2, tăindu-i calea.

Apele se liniștiră, strângând ca într-o menghină stâncile lipsite de vegetație. Peștii, treziți din amorțeala călătoriei, își căutau forma, lăsându-se în voia valurilor.

Deoarece Râul 1 adormise, Râul 2 îl înghiontea, stâr- nindu-i furtuni groaznice:

— Ia privește, ce piatră ciudată.

Râul 2 întinse o mână de ape și îl apucă pe Robin de mijloc, ridicându-1 din locul unde își pierduse cunoștința. Făcând un ochi de ape, îl strânse puternic să nu-1 scape.

— Nu e piatră. S-ar putea să fie pește.

— îți arde de glume? întrebă Râul 2, vuind cât era valea de largă. Las-o baltă!

— Nu e peștele meu.

Râurile se traseră mai aproape, mirate, cu valuri uriașe stârnite involuntar.

— Cum, nu e peștele tău?! Atunci, al cui este?

— Mde, știu eu?!

— Eu credeam că e piatră. N-am văzut de când sunt asemenea pește. Nici nu mișcă... Nu e pește!

— Ba mișcă.

Râul 2 îl așează cu grijă pe o stâncă mai înaltă, tulburat de mirare.

— Ai dreptate. O fi pește-mutant. în acest caz, trebuie ucis imediat!

— Crezi că peștii-mutanți apar din senin? Eu îmi cunosc fiecare algă, fiecare ființă sau structură cristalină... Nu face parte din mine.

— Mda, spuse Râul 2. Nu cred să fie de pe-aici. Cu toate că astăzi formăm un lac, fiecare își are apele sale. Asta nu se poate confunda. Fiecare își are personalitatea lui distinctă. Ar fi râsul tuturor apelor să nu îți cunoști structura.

— Ascultă! se învolbură Râul 1... Auzi? Scoate sunete. Ciudate, dar sunete, spuse, împingându-1 pe Robin spre mijlocul stâncii. Un pește nu vorbește astfel. Ce sunete nearticulate! Oare ce-o fi?!

89

EGAL CU TINE ÎNSUȚI Victor Martin

— Orice ar fi, retrage apele de pe el! Nu vezi că dacă îl atingi nu mai mișcă?

— Chiar, așa este. O fi un pește-imobil, pierdut de

vreun alt râu.

— Nu, nu cred. Cum să reziste fără apă?

— Și eu știu că tot ce e viu, tot ce mișcă, trăiește în apă.

— Dihania asta face excepție.

— Poate că e mai bine să-l ducem în Oceanul-Sintetizor pentru analiză.

— Nu e nevoie să recurgem la această măsură extremă. Privește cine vine!

— Aaa, dar nici nu-mi vine să cred! strigă Râul 1. E chiar Râul 22. Nu l-am văzut de când eram pârâuri. Am auzit că a ajuns mare.

— Nu e mare, dar a fost propus pentru această funcție. Deține o serie de cunoștințe pe care noi nu le avem. El e singurul care ne poate spune cu precizie ce este broasca asta oribilă.

Râul 22 se apropiase, cu valuri mari, tunând de o bucurie sălbatică la ciocnirea cu fiecare stâncă.

— Vă salut, prieteni! strigă el din depărtare.

Celelalte două râuri îi răspunseră la fel de entuziast și se îmbrățișară, făcând un zgomot asurzitor.

— îmi permiteți să mă alătur vouă pentru a forma un lac și mai mare? întrebă noul venit.

— Vai, cu cea mai mare plăcere, spumegă Râul 1.

Cele trei râuri se uniră, formând un lac de 9000 de mile pătrate. Făcură schimb de pești și recifuri de corali, cu toate că acest lucru era interzis prin lege, apoi se liniștiră.

90

— Privește ce-am găsit! arătă Râul 1.

Râul 22 vru să-l apuce pe Robin, dar Râul 2 îl opri la timp:

— Lasă-1! Nu-i prieste apa.

Râul 22 se retrase și scoase la suprafață un con.

— Ce mai e și ăsta? îl întrebară.

— Nu știu. A căzut în apele mele de undeva, de sus, când mă odihneam între stâncile din vest. Vedeți ce formă curioasă are?

— Seamănă cu un fruct de cuim.

— Ceea ce, sigur, nu este, interveni Râul 2. E din metal și prezintă niște orificii laterale transparente. Ce-o fi?

Nimeni nu putea să răspundă. Conul trecu din val în val, fu întors pe toate fețele, pipăit cu atenție de cele trei râuri. Nu se mai săturau să-i admire finețea și strălucirea.

— Orice ar fi, conchise Râul 22, pare complet inofensiv. Nu mișcă, nu emite radiații, nu taie, nu ucide.

Luă conul și îl așeză pe stâncă, în apropiere de locul unde se găsea Robin.

— După cum vezi, noi am găsit ceva mișcător, care emite sunete, spuse Râul 1, făcând vârtejuri și bulboane.

— Vorbești de broasca de pe stâncă?

— Nu e broască, interveni Râul 2. Ți-am spus, scoate sunete ciudate, nemaiauzite, și nu suportă apa. Știi, cumva, ce poate fi?

— Nu știu, clipoci Râul 22. Am și eu câteva chestii din astea la fund, dar nu mișcă.

Spunând asta, scoase la suprafață câteva cadavre și le aruncă pe plajă, lângă Robin, care își revenise total din leșin.

91

EGAL CU TINE ÎNSUȚI Victor Martin

Frecându-se la ochi, omul privea împrejur, speriat, ri- dicându-se cu greutate. Trase după el piciorul fracturat și așteptă ca valurile amenințătoare să se retragă. Se apropie de malul apei, cercetă morții și căzu în genunchi, obosit și dezamăgit, lângă trupul

inert al logodnicei sale.

— Oh, Ana! Ti-a fost dat să mori la mii de ani-lumină depărtare de Pământ, înecată în apele unei planete străine.

Privi spre cer și, orbit de lumina stranie din jur, își acoperi fața cu palmele.

— Spune ceva? întrebă Râul 2.

— Folosește un limbaj, dar nu-mi pot da seama cum e compus, spuse Râul 1.

— Cu toate că am serioase cunoștințe de lingvistică astrală, nu înțeleg nimic, spuse Râul 22. Sunetele emise sunt asemănătoare cu foșnetul plantelor de uscat, dar se încheagă în cuvinte de neînțeles. Pariez pe zece pești-umbră că această ființă gândește ca noi...

— Poate ar fi mai bine să cerem sprijinul Oceanului-Sin- tetizor, interveni Râul 2.

— Stt! Atenție! Să vedem ce face! Uite, se îndreaptă spre fructul de cuim.

Cu mare greutate, Robin se târâse până la navă și, fă- cându-se că nu observă valurile care îl urmăreau, deschisese trapa, pătrunzând în sala motoarelor.

Văzând că se deplasează dintr-o incintă în alta, până la nivelul superior al sălii de comandă, apa se apropie și mai mult de hublouri, vrând să vadă ce se petrece. Omul stătea aplecat asupra altei ființe asemenea lui.

După câteva minute, văzând că semenul său își revine, îl trase afară.

— Unde suntem? întrebă cel de-al doilea astronaut.

— Nu știu, Hert, e o planetă netrecută pe hărți. Aparatele de bord au amuțit... Mai bine m-ai întreba dacă mă bucur că trăiești. Cum te simți?

— Mă doare capul. In cădere, m-am lovit de o

bară. Am și un umăr zdrobit. Atâta tot... Unde sunt ceilalți?

— Morti.

— Și Sue?... și Ana?

Robin se încruntă și își feri privirea.

— Toți, absolut toți. Marea asta roșiatică i-a aruncat pe plajă... Avem norocul că se poate respira, dacă, bineînțeles, ăsta se poate numi noroc. Nu știu de ce, dar am o senzație ciudată, parcă m-ar urmări cineva. O fi din cauză că ne aflăm într-o lume necunoscută, o fi din cauza acestei mări stranii. Cine știe? De fapt, nici nu este o mare, ci un lac uriaș. în ciuda faptului că îți amintește de sânge, datorită culorii, apa este bună de băut.

Râurile se retraseră puțin, simțind că omul se teme de ele.

— Ce facem? întrebă Râul 2. îi aruncăm în Ocean sau nu?

— Stai puțin! răspunse Râul 22. încep să înțeleg... Cred că sunt ființe venite de pe altă planetă. Ați văzut cum se uită într-una spre cer? Foșnetul ăsta e o discuție. Cred că vorbesc, așa cum vorbim noi acum, dar în limba lor.

— Oare, ei ne simt prezența sau ne privesc ca pe ceva nedeslușit? întrebă Râul 2.

93

EGAL CU TINE ÎNSUȚI Victor Martin

— Sigur că ne simt. N-ai văzut cum se întoarce primul cu una din fețele plate spre noi, apoi către cealaltă ființă, și cum îndreaptă una dintre cele patru excrescențe încolo și încoace? Ce dovadă mai bună vreți?!... Ce mi se pare mie ciudat este faptul că au tot timpul aceeași formă...

— Să ascultăm! propuse Râul 1. Poate reușim să le deprindem limba. Ar fi o experiență interesantă să-i studiem pentru a vedea dacă putem să sintetizăm

câțiva.

Apele se liniștiseră. Nu se putea vedea nicio mișcare pe luciul lor de oglindă. Valurile înțepeniseră.

— Privește! strigă Hert uimit. Marea a înghețat. Valurile au încremenit. Mi-e frică... Parcă visez.

— Straniu, foarte straniu! spuse Robin. Am observat că nu e ceva în regulă. E foarte cald. La temperatura asta, îngheț numai eu; de frică.

Se apropie de mal și introduse mâna în apă.

— E lichid.

își udă și Hert mâinile, apoi se retrase electrizat.

— Nu-i a bună, spuse și se retrase spre navă, făcându-i semn lui Robin să-l urmeze.

— De ce te sperii? îl întrebă când ajunse în dreptul său. Monștrii de pe Inn nu au reușit să te îngrozească.

— Aceia erau un pericol direct.

— Poți să știi ce este periculos și ce nu?

— Nu știu, spuse Hert, dar trebuie să ne ferim.

— Să ne ferim?! într-o lume ca asta, chiar tu însuți îți poți fi dușman. De unde știi că nu suntem hipnotizați, iar toate astea nu sunt decât simple iluzii?

— Poate ai dreptate, dar eu nu risc. Cât combustibil mai avem?

— Combustibil e destul, dar nu putem ști care din stelele de pe cer este soarele nostru. Pilotul-robot e distrus, iar aparatele de orientare au încetat să funcționeze. Putem nimeri pe aștri și mai ostili. Cel mai bun lucru e să așteptăm; toate navele noastre spre Orion trec pe aici.

— Să stau degeaba când pot să mă mișc? Nu, asta n-o fac... Mergi?

- Nu.

Hert se așeză în fața tabloului de comandă și pomi motoarele, apoi se cuplă la sistemul de siguranță. Se îmbrățișară, își strânseră mâinile, apoi Robin cără afară câțiva saci cu lucruri strict necesare și alimente. Luă o lopată și părăsi nava. Trapa se închise în urma lui.

Din nou, privirile îi fură atrase de mare. Aceasta se pusese în mișcare, făcându-1 să fie cuprins de un presentiment funest.

— Ce se aude?! întrebă Râul 1. Ce-i cu zgomotul ăsta?

— E zgomotul pe care l-am auzit când obiectul necunoscut a venit din cer, răspunse Râul 22.

— Și care e produs chiar de el, de acest fruct de metal, completă Râul 2.

Văzură cum conul se ridică în aer pe o traiectorie tangentă la planetă.

— Unde se duce?! întrebă uimit Râul 22.

— Să-1 prindem! strigă Râul 1, făcând bulboane de supărare.

Râul 2 se înălță în spirală de ape și acoperi conul,

tră- gându-l spre sine.

— îl vom arunca în Oceanul-Sintetizor! strigă, tulburat de mânie, și aruncă nava, cu putere, spre Râul 22.

Robin văzu coloana de valuri, mai înaltă decât cel mai fantastic lucru imaginat de om, și înțelese totul. Ochii i se umeziră și înfipse cu ură lopata în nisip, cu gândurile parcă lipite de ultima imagine a navei, cuprinsă de ape.

— Prostul! murmură el și acest cuvânt i se derulă pe scoarța cerebrală încă mult timp.

Valurile se retraseră de lângă stâncă, iar cele trei râuri își luară rămas bun. Făcură ochiuri de ape și mai cercetară o dată ființa.

Ajunseră la concluzia că fructul de cuim era mai important decât ființa de pe stâncă și se depărtară. își săpară câte o matcă și se revărsară cu zgomot, ducând cu ele pești, alge, rădăcini și roci cubice culese pe drum.

Omul privi această revărsare de forțe, îngrozit, și se trase, involuntar, înapoi. în fața lui se desfășura acum un pământ sterp, lipsit de orice fel de vegetație, ale cărui margini, oricât încerca, nu le putea cuprinde.

96
PLAPUMA DE ZAPADA

— Hai noroc, vecine! Ai ieșit la piață pe gerul

ăsta? își suflă în pumni, pentru a sublinia cele spuse.

— Ca omul, nea Costică.

— Pe dracu', ca omu'! Câinele meu stă sub caloriferul de pe hol, iar eu umblu brambura prin frig, că așa vrea nevasta.

— Eu am ieșit după o plasă de cartofi și fug repede înapoi. S-ar putea să mă duc cu plasa goală; cartofii sunt tot mai înghețați și găunoși în acest sfârșit de an și s-au cam scumpit.

— Ia și tu, Ionele, mai puțini! Așa-i modem; mâncați și voi două-trei paie, ca franțuzoaicele.

— Bravos! Și ce ai vrea dumneata să mâncăm?!

— Mâncați și voi ce mănâncă parlamentarii.

— Fii serios, nea Costică! Nu pot nici să râd; sunt crispat de frig... Am trei copii și cartofii mi-au mai rămas: baza alimentației animalelor de fermă. Fasolea s-a scumpit și ea, iar de came nu te atingi la prețurile astea.

Bătrânul Costică Popescu râse cu amărăciune, arătând spre basarabenii care își întinseseră lucrurile la vânzare, direct pe pământ, de-a lungul unei alei pietruite, în spatele Pieței Centrale.

*

— Le-ai luat ceva la copii?

— Le-am luat, dar sunt trei. Nu știu ce poate fi mai bun la banii mei. îmi vine să merg la o țuică și să las totul baltă, dar m-am săturat de scandalul nevestei.

— Și eu trebuie să cumpăr ceva, pentru un nepoțel.

Aruncă o privire fugară pe deasupra abundenței de nimicuri, întrebându-se cum reușesc negustorii improvizați să strângă totul atât de repede la venirea polițiștilor. Unul stătea tot timpul de șase, la colțul

blocului apropiat, fiind plătit de ceilalți pentru asta. Foarte des se lăsa cu marfa confiscată, cu declarații, cu amenzi și nu de puține ori cu bătaie.

— Uite, ia un telefon muzical! spuse Ionel.

— Are.

— Sistem Lego?

— E prea scump.

înaintară până la capătul aleii, apoi se întoarseră. Se vindea orice, de la televizoare, remorci pentru automobil și haine la mâna a doua, până la obiecte din aur, jucării electronice și nimicuri utile în gospodărie, toate sub prețul din magazine.

Un tuciuriu îl apucase pe nea Costică de braț, încercând să-i arate niște miniaturi.

— Stai, bă, dracu', frumos! se răsti bătrânul. V-ați învățat ca turcii în bazar, să trageți de om și să-i rupeți hainele.

— Asta ce-o mai fi? întrebă Ionel.

— Sunt rus, mânca-ți-aș!

— Văd că ne știi limba.

98

— Important e să ne înțelegem.

— Eu de la ruși nu cumpăr... Hai, nea Costică, să tragem o raită prin piață și să mergem la o țuică! Ieșim mai ieftin.

— Stai, Ionele, să vedem ce are dânsulescu aici! Ce-s astea, bă?!

Făcându-se că n-a auzit nimic despre trimiterea la originea etnică, falsul rus luă de jos niște cuburi colorate și i le vârî sub nas.

— Ce-a astea?

— Un apartament în miniatură. E o trusă ce îi învață pe copii să aibă un dezvoltat simț practic. Nu-i frumos?... Voi în ce fel de apartamente stați?

— Eu am un apartament cu două camere, spuse

Ionel.

— Decomandate?

— Nedecomandate, da' de ce întrebi?! Ești de la KGB?

— Ha, ha, ha! râse tuciuriul. Mi-ai salvat ziua. Primului om care te face să râzi în zi, să-i dai un leu!

— Păstrează-ti leul!

— Crezi dumneata că vin KGB-iștii aid și stau așa, ca noi, pe lângă garduri, cu ochii beliți, să nu-i prindă caraliii? KGB-iștii stau la samovar, că nu au nicio treabă.

— Atunci, ce-ți veni să mă întrebi în ce fel de apartament stau?

— Vezi, aici e-aici. Miniatura asta e un apartament cu patru camere și două băi. La un preț de nimic, îți potolești copiii. îi înveți cu ideea unui apartament cu patru sau cinci camere, pe care îl vor cumpăra când vor fi mari. îi înveți cu ideea unui trai mai bun. E educativ... Vezi? Mai multe apartamente de acest fel se asamblează așa...

99

EGAL CU TINE ÎNSUTI Victor Martin

Le arătă cum se prind cuburile până formează o clădire a viitorului, pe o platformă de plastic.

— Pe aici se intră cu mașinuța teleghidată și se urcă până la etajul 50, aici, sus. în Occident, blocurile astea sunt reale. Voi ati fost vreodată în Occident?

*

— N-am fost.

— Vedeți?

— Ce să vedem?

— Să vedeți și voi cum trăiesc oamenii. Uite, aici e living- room-ul! La englezi se intră cu mașina direct în living. Dormitoarele sunt deasupra; se urcă pe o scară interioară. Caloriferele sunt cu monezi; bagi moneda și pornește caloriferul. Merge 10 minute. Te

uiți la termometru; dacă nu-ți convine temperatura, mai bagi un ban. Nu ajungi, astfel, să plătești modificările unor iresponsabili sau să stai la cheremul unui fochist bețiv. Asta libertate, domne!

— Mașinuța o vinzi separat?

— O vând și separat. O vând cum vreți voi; este Opel Vectra, cum au îmbogățiții voștri.

— îmbogățiții, la noi, s-au dedulcit la Mercedes-uri.

— Pe șoselele astea? Vai de mama lor!

— Chiar, făcu nea Costică haz de necaz. Vai de mama lor!... Poți să-mi spui la ce folosesc astea?

Ceea ce arăta bătrânul era o căsuță mai mare decât ce- lelalte. Comerciantul se așezase în genunchi și privea înăuntrul ei, pe ferestrele unuia dintre etaje.

— Vezi, mânca-ți-aș, aici sunt dormitoare. Copilul poate introduce o păpușă Barbie, piese de la truse de jucării, figurine de plastic, de ceară sau chiar de aur.

100

— Nu e nevoie să te agiți atâta, spuse Ionel. Te înțelegem și fără să faci toată gimnastica asta.

— Miniaturile mele nu sunt în magazine. Asta e casa luptătorilor de karate, de tip „power rangers", iar aici aveți o echipă de lucrători care asamblează un bloc din apartamente de tip celular.

Desfăcu miniatura în bucăți și acționă sistemul electric; macaraua luă apartamentul și mai mulți mini-roboți îl sprijiniră, așezându-1 la locul lui.

— Pare foarte real, spuse nea Costică.

— Cum să nu pară real, dacă e real? întrebă vânzătorul. Voi ce lucrati?

— Eu sunt șomer, iar vecinul meu e pensionar, spuse Ionel.

— E, măcar eu n-am lucrat pentru propășirea regimului de tristă amintire, nici atunci când el dădea din coadă. Nu avem tradiție în sensul ăsta, râse tuciuriul, destul de ...
strâmb.

— Astea sunt case stil arhitect Ion Mincu din cartierele selecte ale capitalei. Umblă demnitarii cu gura căscată să pună mâna pe ele. Nici nu le ajunge una; vor câte 4-5 deodată.

— Nu știu. Eu le-am furat de la o fabrică de jucării din Istanbul. Or fi cunoscând turcii stilu'...

Câteva zeci de gură cască se adunaseră în spatele celor doi potențiali cumpărători. Ceilalți vânzători priveau cu invidie tot circul, curioși dacă vinde colegul vreo casă, vreun bloc sau sistem-anexă.

101

EGAL CU TINE ÎNSUTI Victor Martin

— Uite acolo! interveni un bătrân cu șapcă de piele. Drăcia aia seamănă cu blocul nostru.

— A, sănătate, nea Matei! se întoarse Ionel. Am observat și eu; are aceeași culoare și același număr de etaje.

— Știi ce e curios? întrebă nea Costică, aplecându-se. E botezat chiar la fel; e blocul Ml 7, e blocul nostru în miniatură.

— Faceți mișto de mine, se supără vânzătorul. Asta e o machetă de bloc, cum fac francezii pentru emigranții lor din țările magrebiene... Cumpărați ceva sau nu?

— Nu facem deloc mișto, spuse nea Matei. Când am observat, printre drăciile tale, un bloc identic cu al nostru, am uitat să le spun vecinilor mei că Ionescu de la etajul 5 a murit de foame, singur, în casă.

— Doamne ferește de mai rău! se întristă vânzătorul.

— Ce poate fi mai rău?! se miră Ionel.

— Mai rău decât să mori de foame e să mori de sete, se băgă în vorbă un om din mulțime.

Poanta nu stârni hohotul de râs scontat.

— Are dreptate, spuse nea Costică. Crapă pietrele de frig; o țuică fiartă ar fi tocmai bună.

Excitați de ideea unei băuturi tari, oamenii începură să se împrăștie.

— Stați așa! Unde plecați?! strigă comerciantul. Nu se poate să nu cumpărați ceva.

— Nu prea văd utilitatea miniaturilor astea, spuse Ionel.

— Nu vedeți nicio utilitate pentru că nu știți să priviți lumea cu ochii copiilor. Niște muncitori împuțiți și bețivani ca voi au o percepție deformată a lucrurilor.

102

Cei prezenți se simțeau jigniți; deși erau șomeri sau ieșiseră din șomaj, fără putință de întoarcere, trezindu-se că nu mai au nicio șansă, foarte mulți aveau încă orgoliul proletariatului apus ca noțiune.

Unul îl lovi pe falsul rus cu bocancul în burtă, iar altul îi sparse capul cu o bucată de pământ înghețat. Acesta privea deznădăjduit în toate părțile; ceilalți basarabeni se făceau că se uită în altă parte sau că își inventariază mărunțișurile.

— Ai dracului să fiți! Și vă mai pretindeți frați cu noi...

— Voi vă pretindeți frați cu rușii, spuse Ionel dând să plece.

Nea Costică, Matei și alți doi vecini traversaseră strada și intrau în cârciumă. Unul din vecini, bun prieten cu Ionescu de la 5, făcea cinste în amintirea mortului.

— Cumpără măcar blocul ăsta! spuse basarabeanul negricios, ștergându-și sângele de pe

față. Spuneți că seamănă cu al vostru; poate avea o valoare sentimentală. îl las la jumătate de preț.

— Poți să mi-1 dai degeaba. Ce să fac cu el?

— Nu știi ce e frumos. Băgați în voi ca sparții și nu luați o jucărie pentru copii. Nu se poate să nu cumperi nimic; poartă ghinion.

— Mie îmi vorbești de ghinion? aruncă Ionel peste umăr.

Se uită în dreapta și în stânga, de-a lungul bulevardului. Cu toate că era trecere de pietoni, era periculos; automobilele circulau aiurea și se formase și o pojghiță de gheață pe asfalt.

— Să vă ia dracu', beților! Confisca-v-ar guvernu' și cocinele în care stați! striga comerciantul. Sunteți oameni mici. Dacă aș fi un vrăjitor, v-aș micșora și v-aș strivi sub bocanc. Zob v-aș face!...

Ionel nu auzi ultimele cuvinte. Reușise să treacă strada și să intre la căldură. Ceilalți răseseră un rând de țuici și mâncau măsline din plasa lui nea Costică, sorbind din al doilea.

Mai pe seară li se alăturară doi vecini și un fost coleg de serviciu al lui nea Matei, ciocănar și el la calea ferată.

Nea Costică povestea ceva din anii de dinainte de pușcăriile comuniștilor, când era el tânăr și făcea bișniță cu țigări „Regale" și zaibăr.

Râseră ținându-se cu mâinile de burtă la episodul de- acum foarte cunoscut între ei, „lorzii" de la bodega „Intim", înconjurat de poteră, în gara veche a orașului, nea Costică se ascunsese în closet și, în loc să arunce cei 10 litri de vin negru, îi băuse. După război, se angajase la Vinalcool, unde se îmbolnăvise de atâta băutură, apoi se mutase la industrializarea laptelui. De acolo ieșise la pensie.

Pentru că tot avea fiecare câte ceva prin plasă, pâine, salam, măsline, brânză, și câte ceva de povestit, țuicile mer- seră pe bandă, făcându-i să piardă noțiunea timpului.

Către miezul nopții se mutară alături, la fostul coleg al lui nea Matei. Acesta avea o casă chiar în spatele crâșmei, la depărtare de două străzi.

Nu se știe ce sărbătorea ciocănarul și de ce îi invitase; lucrul principal era că avea vin negru, foarte tare, și o pas- tramă nemaipomenită. Băură bine și mâncară, până când

începură să se trezească bând, apoi, după miezul nopții, începură să adoarmă pe rând. Nu era rost de dus acasă; începuse o ninsoare năpraznică.

Unul câte unul, la prima geană de lumină, începură să se trezească. Câțiva se spălau la fântână, nea Costică își căuta plasa, iar nevasta gazdei îi înjura și îi blestema, mama lor de boșorogi împuțiți, beți și fără căpătâi.

Soțul îi cârpi femeii două perechi de palme și îi aminti lui nea Costică faptul că a consumat măslinele și brânza, aruncând plasa. Ceilalți goleau ce mai era prin pahare, râzând fără rost, iar nea Matei scosese o sticlă cu vin, ascunsă din timp după un dulap; nu se putea s-o lase acolo.

Frigul se mai muiase, era un aer curat și călduț, dar nu se puteau bucura. Pe Ionel îl aștepta o ceartă cu nevasta, nea Matei căzuse într-o băltoacă și era ud fleașcă, nea Costică se lupta cu sticla de vin și durerea pricinuită la picior de o bucată de fier-beton, ascunsă sub zăpadă, de la blocurile în construcție, iar ultimii doi vecini se bătu- seră ca orbii din cine știe ce motiv. Cu toții erau obosiți și nerăbdători să se vadă în pat.

La început crezură că au greșit strada, că mahmureala le joacă feste, dar nu era adevărat; locuiau în singurul bloc-tum din dreapta Pieței Centrale, iar piața era la locul ei. Blocul Ml7 nu era la locul lui sau, mai bine zis, nu era deloc; dispăruse.

Un cordon de polițiști înconjurase zona, nelăsând pe nimeni să se apropie. O familie venită chiar atunci de la țară făcea gălăgie, susținând că trebuie să fie cineva vinovat de dispariția blocului.

— Nu se poate să se vaporizeze așa! striga capul familiei. Am călătorit toată noaptea, sunt obosit și mi se strică porcu' în portbagaj...

— Ce se întâmplă aici? se băgă și nea Costică în vorbă, deși vedea bine ce se întâmplă.

— Nu se întâmplă nimic, spuse un polițist. A dispărut blocul și am fost trimiși să păzim zona până se termină cercetările. Poate mai dispar și altele...

— Cum se poate?!

— Așa. Pur și simplu.

— E semn divin! strigă o isterică. E semn de Crăciun. Aici locuiau numai păcătoși. De ce n-a dispărut M18?!

— Să te miri tu!

Trăgându-se mai aproape de polițiști, femeia scăpă cu greu să nu ia câteva palme de la Ionel.

— Am băut cam mult și visez urât, spuse nea Matei. E cazul să ne trezim.

— Ar fi bine să fie în somn, spuse șeful polițiștilor, dar e cruda realitate. Vom da de dracu'; vor apărea ziariștii și de data asta s-ar putea să nu mai reziste nici guvernul... Din păcate, nu putem ocoli un lucru evident: cineva a furat blocul...

— Ce, voi n-ați furat Revoluția?! strigă nea Matei.

— Dacă nu mi-ar fi milă de bătrânețile dumitale, nu știu ce ți-aș face, se enervă polițistul.

— Ce ne-ai face?! sări și Ionel. Mai mult decât să ne omorâți pe toți, n-aveți ce face. Acum, ne-ați furat și blocul...

Discuția fu întreruptă de venirea comisiei însărcinate să se ocupe de acest caz, apoi fu reluată.

Pentru locuitorii blocului era enervant că nimeni nu își asuma nicio răspundere.

începuse să ningă din nou și să se facă frig.

Se scurseseră câteva ore de discuții inutile, iar cei care nu aveau nicio legătură cu blocul Ml7, pătrunși de frig, începuseră să plece. Ninsoarea încetă și se lăsă ceața, amestecându-se cu întunericul cenușiu al înserării.

Comisia se retrăsese în barul de peste drum, să redacteze un proces verbal de constatare. Ionel, nea Costică, nea Matei și alți câțiva vecini, rămași pe afară, stăteau pe loc. S-ar fi dus și ei în bar, dar nu le ardea; erau îngrijorați de soarta rudelor rămase acasă și dispărute odată cu blocul.

înghețați și înfometați, polițiștii fură retrași într-un târziu. Mai rămaseră doi ofițeri, să vadă ce zice comisia.

Comisia nu mai zicea, însă, nimic. Membrii ei, morți de beți, ieșiră din bar, căutând să le explice oamenilor că nu e nimic de făcut. Cu forțele oculte nu te pui.

— Vedem și noi că nu e nimic de făcut, dar noi unde ne ducem? întrebă nea Costică, fără rost, clănțănind din dinți de frig.

Nimeni nu mai era atent la ei. Șeful comisiei dădu unuia dintre polițiști un exemplar din procesul verbal și promise că vor veni în dimineața zilei următoare.

Puțin mahmur, al doilea polițist se salută cu primul și o luă direct peste zona interzisă, prin zăpadă, atras de ideea unei cafele fierbinți, la barul de la parterul Institutului de Cercetări Tehnologice. Călcă pe o cărămidă, sărind peste o băltoacă, și se împiedică de blocul Ml 7, doborându-L Micșorat până la mărimea unei jucării, acesta era ascuns

sub plapuma de zăpadă. Treziți din somn, locatarii blocului crezură că e cutremur. Mulți muriră striviți de dă-
râmături, de lucrurile din casă sau căzând pe fereastră. Cei scăpați cu viață, în mod miraculos, se uitau în sus, speriați; un cer atât de întunecos, de rece și de material, nu mai văzuseră.

Cerul de zăpadă se apropia cu viteză de ei, împins de talpa ghetei lui Ionel. Acesta, împreună cu ceilalți, se hotărâse să-1 urmeze pe polițist la o cafea fierbinte.

Cu picioarele înghețate, călcau totul în drum.

Scăpați de urgie, câțiva locuitori minusculi ai blocului ieșiseră cu lanterne și hârlețe, încercând să perforeze plapuma groasă de zăpadă, cerul rece și pufos căzut peste ei.

— îmi pare rău că nu am cumpărat o clădire de la basarabean, spuse Ionel, îngrijorat de modul în care se micșorase.

— Ce să faci cu ea? întrebă nea Costică. Acum cinci minute ai fi putut duce o machetă din aia sub braț, dar acum?!

Le trebui aproape întreaga noapte să ajungă, prin întinderea de zăpadă, la ușa barului.

Cu toate că era „non-stop", barul fusese închis. Fiind zile de sărbătoare, clienții plecaseră pe la casele lor.

Noile dimensiuni ale locuitorilor blocului Ml 7 îi ajutară să găsească o gaură, să intre în bar și să se adăpostească sub un calorifer.

încălziți și cu hainele uscate, începură să comenteze faptul că lumea se săturase de comisii. La rândul lor, membrii comisiilor nu erau deloc plăcut impresionați de insultele populației, cuprinsă de lehamite. Era evident că,

a doua zi, fiind Crăciunul, nu se vor întruni și nici polițiștii nu se vor da de ceasul morții cu cercetările. Ce să cerceteze? Ceva ce nu mai era?

Erau siguri de un singur lucru: faptul că nu aveau altceva de făcut decât să rămână acolo, în bar, până la începutul anului viitor. Știau că în țara noastră nu se întâmplă minuni.

Se urcară pe o masă, goliră restul de băutură dintr-un pahar uitat, apoi începură să furnice după mâncare.

Ionel doborî o sticlă și îi scobi dopul de plută cu un cuțit, ținându-l ca pe o lance. Ceilalți se cuibăriră sub calorifer, adormind tun, cu speranța că totul nu e decât un vis urât, iar a doua zi se vor trezi la dimensiuni normale, într-o lume normală, cu mintea limpede, și totul va fi ca înainte, cu toate că înainte nu era mai bine.

OMUL, PRIETENUL CÂINELUI

George coborî numărând pentru a nu știu câta oară cele patruzeci de trepte ale scării. Era un exercițiu pe care îl făcea ori de câte ori voia să fie stăpân pe sine, să vorbească frumos, să fie reverentios sau să zâmbească mis- terios domnișoarelor solitare care s-ar fi nimerit să-l privească întâmplător sau ca din întâmplare. își aprinse o țigară fină și privi, mimând indiferența, către vecinii ieșiți să-și spele mașinile sau să bată covoarele. Cu toate că fuma foarte rar, trase în plămâni fumul usturător, căutând să se interiorizeze.

„Cred că asta e poza pe care o fac în fiecare zi, își spuse. Intelectual, blazat, cu perciuni și mustață ca în serialele englezești..."

Autobuzul nu mai venea. Uită înadins țigara în colțul gurii și scoase portofelul, prefăcându-se că verifică dacă nu a uitat abonamentul acasă. în realitate, nu voia decât să verifice dacă banii sunt acolo, la locul lor. Asta îi dădea siguranță de sine.

„Dragostea e o afacere fermecătoare, gândi. Am toți banii aici. Oricine știe că femeile trebuie vrăjite cu gustări, băuturi fine, țigări scumpe, în sfârșit, tot tacâmul... Dacă se întâmplă ca frumoasa mea colegă de serviciu să nu vină

la întâlnire, mai bine. Dau un telefon și mă duc la cineva, indiferent cine, să beau un coniac și să pun de o bârfă. La început, coniacul trebuie refuzat, apoi îți pui gânditor degetele la tâmplă... In ce film am văzut eu chestia asta cu degetele?... In sfârșit! Gazda insistă să bei; înțelege prea bine că „oh"-ul vine de la o problemă sentimentală... Și așa mă întâlnesc mâine cu ea. Timp de o săptămână, pun masca de bărbat jignit și furios, prefăcându-mă conștiincios în muncă... Hm!... Și autobuzele astea care vin atât de rar..."

își aprinse o a doua țigară, apoi înclină din cap spre o vecină. Aceasta făcu ochii mari și se depărtă câțiva pași.

„Ce o fi având?! se întrebă George. Stăm doar ușă-n-ușă. Ea are interesul să se folosească de aspiratorul și de fierul meu de călcat rufe, nu eu. De azi, sistez orice împrumut; m-au cam luat de prost."

Privi ceasul și își îndreptă privirea, nerăbdător, în lungul străzii, în direcția din care trebuia să vină autobuzul. Privi încă o dată spre vecină, apoi ochii îi căzură pe o tânără încălțată în pantofi cu tocuri foarte înalte.

— Ce câine frumos! spuse ea unui bătrân de alături.

— Nu e de rasă, spuse bătrânul. Se vede de la o poștă... Are zgardă. O fi al cuiva...

— Ăsta e cartier de blocuri, se băgă în vorbă nevasta moșului. Cine e prostul care să țină la apartament un câine de pripas? Nu vedeți ce murdar e?

George văzu că tânăra îl privește cu interes și își spuse că e cazul să zâmbească. Era mai frumoasă decât Stela și se gândi că e posibil să se prindă.

— Ce ochi sticloși are, parcă plânge, spuse tânăra.

— O fi turbat, își dădu cu părerea o femeie grasă din spatele bătrânilor.

„Ce tâmpită, gândi George, privind spre tânăra cu tocuri înalte. Eu o fixez cu privirea, iar ea discută tâmpenii."

Se uită împrejur, să vadă despre ce câine era vorba, dar nu zări niciunul. Cu toții se uitau spre el. își făcu un control sumar al ținutei, își privi pantofii și mânecile hainei, apoi își controlă cravata; totul era în perfectă ordine. Și totuși, la el priveau. Zâmbi stânjenit, apoi întoarse capul.

„Ce dracu' or vedea la mine?! Așa îmi trebuie dacă nu îmi văd de ale mele. E bine să-i lași pe toți să se scalde în apele lor și să-ți pironești privirea în vârful nasului propriu. Mai bine s-ar uita la tânărul cu blugii peticiți și cămașa vopsită multicolor..."

— Vine autobuzul! strigă femeia grasă către un bărbat care discuta ceva cu un altul. Mai lasă taifasul!

Autobuzul frână, ușile se deschiseră și lumea se repezi spre cele trei uși, îmbulzindu-se.

George stătu câteva clipe în loc, apoi se hotărî să-și pună coatele în funcțiune.

„Dacă nu-1 iau pe ăsta, s-a dus întâlnirea mea", își spuse.

Soțul femeii grase își salută prietenul și se apropie în fugă, prinzându-1 pe George de guler. îl doborî la pământ și îi înfipse un picior în stomac.

— Marș, javră! Vrei să te sui și tu? râse el și se agăță de bara autobuzului care se depărta, vârându-se în ciorchinele de oameni.

George rămase perplex pe trotuar.

„Idiotul dracului!", scrâșni din măsele cu o furie oarbă, ținându-se de abdomen cu amândouă mâinile și încercând să-și înăbușe senzația de greață.

— Bietul câine, spuse cineva.

Bătrânii, fata așezată pe tocuri înalte și alți câțiva erau tot acolo. Așteptau, probabil, autobuzul spre gară sau un altul, mai puțin aglomerat, spre centru.

George le aruncă o privire urâtă.

— Despre ce câine vorbești, domne?! se răsti el.

— E turbat! țipă bătrâna, retrăgându-se în spatele bărbatului ei.

— Cine e turbat? întrebă George, apropiindu-se.

— Feriți! strigă tânăra.

Bătrânul îl pocni cu bastonul noduros peste ureche, fă- cându-1 să se clatine.

„Ce-o mai fi și asta?! îi fulgeră lui George prin cap. Visez? Dacă visez, e cazul să mă trezesc imediat... Numai când beau am coșmaruri; aseară n-am băut nimic..."

— Bine i-ați făcut, spuse tânăra. Cine îi lasă să umble așa, brambura, pe străzi?...

— Și sunt purtători de microbi, interveni un bărbat slab, cu un trenci cafeniu. Eu i-aș stârpi și pe cei ținuți de bibelou prin apartamente...

— I-ai spart capul. Bravo, Costică! spuse bătrâna, mândră de bărbatu-său.

Moșul ridică iarăși bastonul, gata să se apere. George întinse, involuntar, o mână spre ei. Voia să întrebe ce au cu el, dar își dădu seama de ridicolul situației. O nouă lo-

vitură, de astă dată în umăr, îi alungă gândurile și îl

făcu să simtă o durere ascuțită în braț.

în fața scării blocului apăruse un tip scund și roșu la față, cu o pușcă de vânătoare în mâini.

— La o parte! strigă, ochindu-1 pe George.

Bărbatul cu trenci cafeniu azvârli o piatră, apoi se auzi și detunătura puștii.

— Nu l-ai nimerit, spuse bătrâna.

— In schimb, l-am lovit eu, spuse omul îmbrăcat în trenci.

Ascuns după un stâlp, George își șterse cu batista sângele ce îi șiroia pe față.

Grăsanul ochi din nou și trase, reușind să spargă lampa cu neon din vârful unui stâlp.

— La naiba! blestemă el... Și sunt vânător de douăzeci de ani...

— Nu s-ar spune, interveni bătrânul, neînțelegând... Păreți mult mai în vârstă. »

Văzând că vânătorul își încarcă din nou pușca, George își adună forțele și alergă spre colțul celui mai apropiat bloc, mulțumind cerului că are măcar picioarele întregi.

Unul dintre cei care își reparau mașinile în parcare îi tăie calea și aruncă levierul, lovindu-1 peste gamba stângă. Se dezechilibră pentru o clipă, dar ieși la timp din raza de acțiune a armei. Glonțul mușcă din tencuială, făcându-1 pe grăsan să înjure, iar pe ceilalți să dea dezaprobator din mână.

George continuă să fugă mai mult de doi kilometri, cu toate că nu-1 mai urmărea nimeni. Se opri într-un părcu-

leț, dincolo de fabrica de electromotoare, și se așeză pe o bancă, să-și tragă sufletul. Aprinse o țigară și își cercetă rănile.

„Ce nebunie! își spuse. Ce boală o mai fi și asta?...

Parcă erau înțeleși cu toții. Dacă nu aș ști că m-am sculat de dimineață, că m-am dus la serviciu și am lucrat, că i-am făcut curte Stelei, aș zice că visez. Imposibil! E o glumă proastă... Și ce zi minunată se anunța..."

încercă să râdă, dar o durere ascuțită îi fulgeră creierul.

Alungă un câine care se apropiase și îi mirosea sângele proaspăt de pe manșeta pantalonilor, apoi se uită la ceas. Mai avea un sfert de oră până la întâlnirea cu Stela.

„Dacă o iau pe jos, e posibil să găsesc un taxi", își spuse fără rost.

Stăpânul câinelui alungat fluieră și se apropie de George, bătându-1 cu palma pe creștetul capului.

— Ce câine frumos!... Cam pricăjit, dar dacă te spăl puțin, scot eu ceva din tine.

— Ce-ai, nene, ești beat? îl întrebă. Vezi-ți de treaba dumitale! la-ți javra și circulă!

— Nu e frumos să mârâi la mine. Cutu, cutu! Ia uite la el, are o labă ruptă. Săracul!

îl mângâie, îl trase de urechi și îl frecă pe spate.

— Stai, nene, dracului frumos! Ești nebun?! se înfurie George. Parcă sunteți înțeleși cu toții să-mi jucați o farsă de prost gust.

Omul se trase înapoi, speriat, apucând la întâmplare un ciot de pe jos.

— A dracului corcitură!... Ești turbat, spuse și își fluieră câinele, depărtându-se pe alee, cu gândul să ceară ajutoare.

îl văzu întorcându-se, după un timp, însoțit de doi polițiști. Unul scosese pistolul, gata de tragere.

„Nu-i de glumit", se gândi George, ascunzându-se printre tufișurile dese.

După ce priviră lung banca ce le-o arăta omul cu

câinele și ascultară toată povestea, polițiștii se depărtară.

„Ce noroc pe mine; dacă mă mirosea javra ăstuia, era de rău", își spuse, ieșind într-o străduță pustie.

Rătăci un timp în căutarea unei cabine telefonice, încercând să-și adune gândurile și să găsească un sens celor întâmplate. Ajunse la concluzia că totul nu e decât o nălucire și că mintea lui a luat-o razna. într-un fel, era mulțumit; dacă ieșea la pensie pe caz de boală, putea să stea toată ziua în pat și să citească sau să umble toată ziua cu femei ușoare.

încercă să vorbească unor prieteni care locuiau prin apropiere, dar nu era niciunul acasă. Sună un fost coleg de școală generală, întâmplător psihiatru, care îi dăduse numărul de telefon cu doi ani în urmă, când se întâlniseră într-o stațiune de munte.

„Asta îmi trebuie, gândi. Psihiatru e, în apropiere stă... Poate îmi spune ce am".

Deoarece întunericul serii începuse să amestece contururile, găsi cu greu blocul indicat și urcă patru etaje. Sună de două ori scurt și o dată lung, cum i se spusese, iar ușa se deschise. Fu primit de jovialul fost coleg de școală cu

strângeri călduroase de mâini, cafele și cocteiluri sofisticate. Depănară amintiri mărunte și înghițiră câteva tartine, iar coniacul fin îl făcu pe George să-și recapete aplombul.

— Dar unde ti-e nevasta? întrebă, ca să reia conversa- ția. Mi-ai prezentat-o în stațiune.

— A, Maria?! E plecată la o prietenă. Știi cum sunt femeile: prăjituri, rețete, cismulițe, broderii și alte chestii din astea.

George nu știa; nu fusese niciodată căsătorit, fiind prea independent ca să facă asta. Mulțumi

hazardului că erau singuri și puteau să pălăvrăgească în voie. Se simțea bine; își întinse piciorul rănit și își pipăi rana de deasupra ochiului, tamponându-se cu vata înmuiată în dezinfectant.

— Ei, dă-i drumul! îl îndemnă colegul, aprinzându-și o țigară. Ziceai că îmi povestești cum ai ajuns în halul ăsta... Arăți bătut măr.

— întocmai, spuse George, sorbindu-și coniacul și căutând o poziție cât mai comodă în fotoliu. Nu numai că am fost bătut, dar era cât pe ce să fiu împușcat.

Așeză paharul la loc pe tavă și închise ochii pentru a-și aminti fiecare detaliu. Psihiatrul îl asculta cu atentie, în- trerupându-1 din când în când pentru a pune câte o întrebare. George își dădu seama că nu face asta din pură curiozitate, ci mai mult din cauza rutinei profesionale, și hotărî să nu se enerveze.

„Nici n-aș putea, gândi. El e gazda și m-a tratat cu o amabilitate ieșită din comun. Nu pot să-l jignesc".

Trecu mai repede peste episodul cu omul din parc și începu să povestească despre modul cum voise să cumpere o înghețată, iar vânzătoarea îi aruncase în față cornetul plin, râzând și cântând „cuțu, cuțu, na Grivei, înghețată dacă vrei!"...

— E vorba despre chioșcul din estul părculețului de pe strada Hermes?

- Da.

— Fata e complet oarbă. Pune exact câtă înghețată trebuie și recunoaște, prin pipăire, monezile de o mie. Are și o mare acuitate olfactivă.

— O fi simțit miros de câine, râse George.

— La asta m-am gândit și eu.

— Dacă și o oarbă mă tratează ca pe un câine, sunt într-o situație disperată.

— Există posibilitatea să fi prins miros de la câinele omului din parc...

— Bine, bine, dar ceilalți?! Ei tot orbi sunt?

— Nu mai știu, căzu colegul pe gânduri. Ești un caz greu, care nici nu intră în domeniul meu de activitate. E vorba, mai mult, despre o psihoză generală. Nu-ți pot pune niciun diagnostic.

— Și eu ce fac? întrebă George, simțind că îl părăsește și ultimul dram de speranță. Dacă eram bolnav, mai aveam o șansă să mă tratez. Puteam să ies la pensie...

— Poate e, totuși, o boală... O boală necunoscută.

— Incredibil. Tu mă vezi om, cu toate că, drept să-ți spun, când am sunat la ușa ta, am fost convins 80% că o să mă vezi tot ca pe un câine.

— De unde știi că te văd om?! se enervă psihiatrul, răs- turnând, din greșeală, o ceașcă.

— Cum adică?! deveni George atent, simțind de-a lungul șirei spinării, preț de câteva secunde, senzația urmă- ritului, senzație pe care se amăgise s-o creadă uitată.

Medicul îl privea încordat:

— Nu știu. Stau și mă întreb cum de atâția oameni au putut face o confuzie atât de gravă...

— Confuzie? râse George... în sinea ta îți spui probabil că nu e posibil ca atâta lume să înnebunească brusc și simultan.

îi înfipse mâna în gulerul hainei, zgâlțâindu-1 puternic.

— Spune, tu cum mă vezi?! șuieră printre dinți.

Colegul se smuci și se trase înapoi, speriat. Privi către ușă, apoi către telefon, sperând să se întâmple ceva pentru a câștiga timp.

George îi prinse privirea și făcu un gest de lehamite:

— Fii liniștit! Nu mă apropii de tine. înțeleg totul... Spune-mi, cum arăt?

— Ceva între un câine uriaș și un om. Mandibula a început să ți se alungească, începe se arate ca un bot. Fruntea s-a umplut de păr și s-a teșit... Hainele stau pe tine ca rufele pe sfoară...

George își pipăi instinctiv fața. Totul i se părea în perfectă ordine.

— Poate dacă nu-ți povesteam, mă vedeai și acum om.

— Poate, dar nu știu cum va reacționa Maria. E timpul să vină, e destul de târziu. Se va speria de moarte să vadă

un câine într-unul din fotoliile sufrageriei. Arăți din ce în ce mai rău; ești din ce în ce mai mic și mai jegos.

— Ce ai de gând?

— Nu înțeleg. Mai spune o dată! Cuvintele seamănă tot mai mult a hămăituri.

— Nu am de gând să-ți fac necazuri. Poate e mai bine să plec.

— Nu înțeleg ce spui, dar cred că e mai bine să pleci.

— Asta spuneam și eu, cu alte cuvinte, râse George, ri- dicându-se.

Făcu, reflex, gestul de a se duce să-i strângă mâna, apoi se retrase. Colegul îi văzu caninii murdari și crezu că se repede la el.

„Are toate simptoamele unui câine turbat, gândi medicul. E un pericol pentru toată lumea. Și de când îmi doresc un asemenea caz... Am citit despre mai multe cazuri asemănătoare, dar sunt greu abordabile. Neplăcut caz, dacă se poate numi caz și nu vis urât".

Se înfioră la gândul că, în urmă cu numai două ore, se afla față în față cu George, prietenul și colegul său. Iar acum? Acum stătea și privea neputincios un câine urât, care îl privea cu ochi umezi și inteligenți, lătrând din când în când a moarte. Se gândi la vecinii săi, care se enervau la cel mai mic zgomot, dar acum nu se îndura nimeni să bată în zid sau să vină la ușă, să-1 scoată din situația penibilă în care se afla.

„Să-i ia dracu'!", își spuse, retrăgându-se către ușa balconului, unde știa că are o zgardă de la foxul vândut cu patru ani în urmă.

George ghici ce voia să facă și, dintr-un salt, traversă camera. Ieși pe hol, dar nu se putu abține să mai privească un moment mutra stupefiată a colegului. Părăsi apartamentul și, deoarece nu ajungea la butoanele liftului, coborî prima scară, făcând salturi mari. Fu cât pe-aci să o doboare pe Maria, care urca ținând o plasă voluminoasă într-o mână și patru pachete mari sub braț. După ce sperie alți trei locatari, pe scările întunecoase, și o femeie care trăgea cu urechea la cearta vecinilor, ieși din bloc.

Se cufundă în întunericul serii de vară, luând-o prudent prin parcuri, scuaruri și alei pustii, către casă.

— De unde a ieșit javra aia? întrebă Maria, văzându-1 pe medic pironit în mijlocul camerei, palid, cu zgarda în mână.

— De aici, răspunse el, ridicând vinovat din umeri.

Femeia aruncă pachetele pe covor și își frecă brațele amorțite de efort.

— Ți-am spus de o mie de ori că nu-mi plac pisicile și câinii. Nu poți păstra curățenia... Dar ce ai? De ce ești abătut?

— A, nimic. Am avut un caz tâmpit. Sunt obosit. Azi, am avut mult de lucru...

Făcu un gest de parcă ar fi vrut să se apere de o nălucă și, în același timp, s-o alunge. Cu mișcări încete, își turnă un pahar de coniac și îl bău pe nerăsuflate, căzând în fotoliu ca o păpușă din cârpe.

Neobișnuit cu băutura, închise ochii și adormi aproape instantaneu. Paharul pântecos se rostogoli pe covor, spăr- gându-se, cu sunet cristalin, de piciorul mesei.

înțepenită în mijlocul camerei, rămasă cu gura căscată, Maria nu știa ce să creadă.

ILUZIA

Inna puse croșeta și ghemele în coș, apoi își întinse picioarele, dezmorțindu-le pe rând. își frecă ochii obosiți își puse la loc ochelarii, împingându-i spre baza nasului.

„Trebuie să consult un oftalmolog; miopia mea avansează", își spuse, desprinzându-și privirea de la grupul de copii care formaseră un cerc și aruncau o minge de la unul la altul, după reguli știute doar de ei.

își roti privirea peste alei, garduri vii și tufe de tuia. Căută să pătrundă cu ochii dincolo de zidul verde de arbori milenari, aflat în spate, apoi se întoarse, uitându-se din nou în jos, pe aleea principală, apropiindu-se de grupul copiilor:

— Nu știți unde s-a ascuns Ara?

— Care Ara?! întrebă un băietei, întorcându-se cu min- gea scăpată în flori.

— Tu ai venit, probabil, mai târziu, spuse Inna.

— Nu am venit deloc mai târziu, spuse băiatul. Am venit înaintea dumneavoastră...

Inna își aminti că primul copil cu care intrase Ara în contact fusese o fetiță cu părul roșu și creț:

— Tu, fetito, nu ai văzut unde s-a dus Ara?

— Cine este Ara?! se miră aceasta.

— Fiica mea. O fetiță brunetă, cu părul lung, lins, îmbrăcată cu o rochiță roșie.

— Dar dumneavoastră ați venit singură și nu a fost nicio fetiță brunetă printre noi..., spuse un băiețel.

— Cum?! A fost până adineauri aici, nu e frumos să mințiți, spuse Inna descumpănită.

încercă să descoasă și alți copii din grup, dar parcă se coalizaseră cu toții. Puseseră din nou mingea în joc, ne- sinchisindu-se de femeia care îi privea cu insistență și răutate, neliniștită, măsurându-i pe rând, încercând să ghicească unul cu care s-ar fi putut înțelege.

— Opriți-vă o clipă, când vorbește un om mai mare cu voi! le strigă Inna, iritată la culme, mai ales de faptul că tocmai ea se putea enerva în așa hal, încât să nu mai știe de unde să înceapă căutarea.

Copiii se opriră și o priviră întrebători. Ea îi privea, de asemenea, întrebându-se dacă ei sunt sub imperiul minciunii și fanteziei specifice vârstei sau al indiferenței față de tot ce e în jur, specifică populației din care făceau parte. Nu-și mai formulă răspunsul. îi chestionă pe cei câțiva adulți care supravegheau grupurile de copii, până la întoarcerea părinților din subteran, dar fără niciun rezultat. Pentru că nu mai erau decât câteva ore până la opacizarea cupolei, cercetă sistematic toate aleile, apoi alertă garda.

O luă spre ieșirea dinspre Cartierul 8, unde se afla locuința lor, ferindu-se, în ultima clipă, din fața unui vehicul telepatic. Faptul că acesta nu se oprise, brusc, în fața unui obstacol ce emitea biocurenți, așa cum era ea, i se păru cel puțin ciudat, dar nu avea timp să analizeze incidentul.

Sună acasă, dar nu răspunse nimeni. Nici garda,

răspândită prin tot parcul, nu găsise ceva.

„Cum o fi dispărut? se întrebă, oprindu-se un minut să-și potolească bătăile accelerate ale inimii. Parcă mi-a luat cineva mințile. Să-ți dispară copilul în treizeci de secunde de neatenție... Dacă ăștia nu încetează cu cercetările lor spațio-temporale, ne ducem dracului..."

Derulă filmul sacrificiilor făcute pentru a duce sarcina la bun sfârșit, în condițiile unei planete străine, și se roși toată amintindu-și prima consultație la genetician. A vrut cu tot dinadinsul să nască aici, să nu fie nevoită să meargă departe, pe Pământ, închisă într-un recipient de plastic. Ce legătură mai avea ea cu acel Pământ?

Privi disperată în lungul străzii, doar-doar o zări-o. închise ochii și se sprijini de zid.

„Era acolo, între ceilalți copii, își spuse. Ciudat! Ei nu au venit și nu au plecat. Sunt aceiași. Fetița cea roșcată s-a împrietenit imediat cu Ara..."

Nervoasă, își smulse un solz lignificat și îl aruncă în stradă.

„Nu se poate să fi dispărut. Aici nimeni nu dispare fără urmă. Orașul are un sistem de autocomandă foarte bine pus la punct, totul e supravegheat cu grijă, catalogat, înregistrat..." se gândi, simțind că îi fuge pământul de sub picioare și că o podidește plânsul.

își aminti că un om civilizat nu plânge pe stradă și că lacrimile sunt prea valoroase pentru a le risipi. încercă să se calmeze, dar graba, mișcările dezordonate, modul cum ducea coșul și ziarele mototolite, privind vinovată prin

toate colțurile, gesturile de om hăituit, îi trădau o stare de maximă încordare. Trecătorii priveau

succesiunea rapidă de nuanțe, pe care o lua pielea solzoasă a acestei femei, neștiind ce să creadă.

Ajunsă acasă, trânti cu putere poarta grădinii pentru a se mai descărca nervos. Zăbovi în prag, așteptând binecunoscutul chiot de bucurie al fetiței, dar așteptarea fu zadarnică.

Privi televizorul deschis și inima începu din nou să-i bată cu putere. La ei în casă, numai Ara mai era în stare, cu naivitatea vârstei, să creadă minciunile emise de posturile de televiziune sau să înțeleagă fluctuațiile parlamentare.

Cuplă pe telefon și așteptă până apăru un gardian pe ecran:

— Am controlat..., spuse acesta fără introduceri, foșnind notițele de pe birou. Dacă nu aveți nicio fetiță în memoria centrală, înseamnă că nu aveți nicio fetiță. Pur și simplu. Ceva nu e la locul lui cu dumneavoastră, așa că am mutat cazul la psihiatrie. Cuplați, vă rog, acolo!

Inna privea împietrită ecranul pe care apăruse un clip tâmpit, întrebându-se de ce se lasă mințită în halul ăsta. După ce trecură durerile fulgurante din creier și fulgerăturile din ochi, cotrobăi cu minuțiozitate cele cinci camere. Ara nu era nicăieri.

într-unul din dormitoare îi atrase atenția patul spațios, cu picioare cioplite sub formă de labe de tigru. Acestuia i se cuplase o celulă de memorie și executa un dans lent către mijlocul camerei.

— Cară-te, dracu', din calea mea! se răsti femeia, iar patul se trase, speriat, lângă perete.

„Numai Ara e în stare de astfel de năzbâtii", își spuse Inna, sprijinindu-se de masă, cu degetele crispate pe in- terfon:

— E cineva acasă?! întrebă gâtuită de plâns.

— Sunt în garaj! veni răspunsul soțului ei.

— Tim, ești acasă?! strigă femeia străbătând ca o furtună sufrageria și bucătăria.

— Sigur că sunt acasă, răspunse acesta, privind în sus, de sub mașină. Ai uitat că azi nu lucrez?

— Unde e fata?! îl întrebă, îngenunchind.

— Ce spui?... Cred că e la cumpărături.

— Nu Sana, fetița noastră.

Timothy se ridicase și își ștergea mâinile murdare de ulei. O privea ciudat, iar ea se cuibărise în brațele lui și plângea.

— Nu mai plânge! Nu trebuie, îi spuse. Dacă vrei, în- fiem un copil. Scapi, astfel, de înclinația asta spre himeră. Ți-a spus și Albert că ai tendința de a transforma ficțiunea, speranța neîntemeiată, dorința neîndeplinită, în realitate. Dacă nu reziști amăgirii, îi urmăm sfatul și mergem la un doctor. Aici, unde suntem nevoiți să trăim ca într-o pușcărie, îi avem pe cei mai buni...

Femeia simți o durere puternică în cap și i se întunecă vederea. Vomită de crezu că își dă și sufletul. Timothy o privea descumpănit.

— Ce-i ăsta, complot?! întrebă ea, liniștindu-se într-un târziu. Un gardian spune că nu o avem pe Ara în memo-

ria centrală. Acum, tu vii și mă faci mitomană... Poate tu delirezi, din cauza băuturii...

Soțul ei își aduse o sticlă de coniac din bucătărie și își turnă în pahar o porție zdravănă.

— E un vis urât, reluă ea. Mă voi trezi din acest coșmar și totul va fi bine. Vom fi din nou împreună, toți trei... fericiți. »

El zâmbi stânjenit.

— îmi pare rău să-ți spun adevărul, dar nu ești în vis.

— Ești sinistru, spuse femeia, intrând în casă.

Căută prin toate dulapurile setul de poze făcut cu un an în urmă, într-o stațiune montană. își aducea aminte perfect; erau mai multe poziții ale lor, părinții, cu fetița și un urs împăiat.

Găsind pachetul, împrăștie pozele pe podea și o apucă tremuratul; în poze nu erau decât ei doi, ea și soțul ei, îmbrățișați, zâmbitori, radiind de fericire. Nu era nici urmă de Ara și de urs.

Timothy o privea cum rămăsese împietrită în cadrul ușii de la bucătărie, cu un top de fotografii în mâini, continuând să nu înțeleagă. Nu putea pricepe nici discuția dintre Sana și gardianul care nota ceva, febril, într-un carnețel.

— Nu înțeleg, spuse Inna. A dispărut și poza de pe etajeră. Chiar tu ai înrămat-o, săptămâna trecută. îți amintești? Eram toți patru acolo...

— Patru?!

— Da. Noi doi, Ara și un urs împăiat.

— Am să merg cu tine, spuse soțul, încercând să o îmbrățișeze. Totul va fi bine.

Inna îl respinse, lovindu-1 cu pachetul de poze:

— Monstrule! Ești un monstru! Tot timpul te-am suspectat că vrei să-mi iei fetița. De când am venit de pe Pământ, ești complet schimbat; numai părinții tăi ți-au băgat asta în cap... N-ai pic de personalitate. Ți-am spus de acum doi ani, dacă ți-e dor de planeta natală, pleacă singur! Fetița rămâne cu mine.

Sana, gardianul și un grup de vecini se apropiaseră de ei. Inna îi privea pe rând, cu ochii goliți de orice expresie:

— Iar voi?! Voi v-ați aliat cu el. Ce v-a dat? Cu ce v-a plătit? Cât de mare poate fi prețul minciunii?

Umbrele nopții se prelingeau, opacizând cupola invizibilă care îi despărțea de restul planetei, în timp ce Timothy citea hârtia întinsă de gardian.

— Se va face bine, domnule Bainez, rupse tăcerea o vecină. Știm cu toții că se va face bine. Și eu am, uneori, fel de fel de vedenii.

— O fi, spuse Inna, apucând-o de guler, dar memorie n-ai! Nu am fost azi-dimineață la dumneata, împreună cu fiica mea, să-ți plătesc laptele?!

— Ați fost, nu zic nu, dar singură. E mai bine să renunțați la năluca asta...

— Cum îți permiți să-mi faci fata nălucă?! strigă Inna, ținând-o în continuare de guler.

Pielea i se făcuse roșie ca focul, luminescentă.

Cei trei gardieni sosiți cu ambulanța o imobilizară. Ea îl implora pe Timothy să-i dea afară pe nebuni, zbătându-se,

cu dinții încleștați până la convulsie. Gemu, cu fața schimonosită, acoperită de transpirație, dar gemetele ei nu mai erau rugă sau durere, ci înverșunare sălbatică, dorință, ordin. Lovi unul dintre gardieni în ochiul din mijloc, iar când acesta se calmă, o prinse de braț, ducându-i-1 la spate și pocnind-o peste față.

Căzută pe balansoarul de lângă garaj, femeia se gândea că, într-adevăr, trăia într-o lume a ei, construită prin autosugestie sau, poate, trăia o viață paralelă, la nivel psihic, izbucnind într-un plâns sfâșietor.

— Suntem siguri că o să vă faceți bine, doamnă Bainez, o încurajă un vecin. Se va face bine și nu va fi expediată pe planeta aceea împuțită, se întoarse către ceilalți.

Timothy deschisese gura să-i mulțumească pentru amabilitate, dar observă că se uitau cu toții în altă parte. Cineva cuplase sistemul de iluminare al curții interioare, aducându-i în stare de perplexitate. Din cadrul ușii bucătăriei îi privea o fetiță brunetă, cu părul lung, mătăsos, cu pielea feței deasupra solzilor obrazului, ireal de albă în contrast cu rochia roșie.

— Mămico, mămico! Te-am căutat prin tot parcul...

Sări în brațele Innei, iar femeia strânse în brațe fetita, puternic, privind cu ochii înlăcrimați dincolo de cei pre- zenți, ca și cum aceștia ar fi fost transparent sau nici n-ar fi existat.

Prostiți, cei prezenți priveau mama și fiica. Jenați, se uitau unul la altul: soțul, menajera, vecina de peste drum, soțul acesteia, sora vecinei, tatăl soțului vecinei, gardienii și alți gură cască.

129

DISPARIȚIA

[9]

Toți auditorii prelegerilor ținute de profesorul Emil Horst, la Universitate, au dispărut. Au mers la cursuri cât au mers, apoi, într-o secundă neștiută, au uitat drumul de întoarcere.

Au mai urmărit ei și alte prelegeri, dar punctul de întâlnire al tuturor dispariților era sala în care preda acest straniu profesor de socio-politică. Poliția s-a ocupat de caz ani de-a rândul, dar un lucru era sigur:

profesorul nu avea habar de nimic sau nu îl interesa ce se petrece în jurul lui.

„Absurd! și-au spus, dispariția cuiva e un eveniment social cu nebănuite implicații politice. Nu se poate ca profesorul să nu fie interesat de subiect."

Emil Horst nu poseda ilegal vreo mașină de atomizare și nici sub catedră nu ascunsese pe cineva. Despre vreun fel de mașină a timpului, nici vorbă; deși mai dădea idei colegilor de la alte discipline, era un tip antitehnic.

A fost interogat, spălat, tuns și frezat, cum se spune, apoi a intrat pe mâna presei și a unei comisii guvernamentale de anchetă. Bietul om era curat.

Colocviile nu i s-âu interzis, iar rudele celor dispăruți au rămas să plângă în continuare, să trimită memorii

Curții Supreme de Justiție și Parlamentului sau să-și imagineze că profesorul ar fi capul acestei răutăți.

Necazul și mai mare era că, printre cei dispăruți, era și Marisa, o fată blondă și grăsuță, prietena lui Mac Hermann. Mac o înșela cu Lola, motiv pentru care ea era hotărâtă să se sinucidă. De ce să se arunce de pe vreun pod sau să se spânzure de vreo bârnă? Mai bine se ducea la cursul de socio-politică al profesorului Emil Horst, de unde, se spunea, dispăruseră și dispăreau oameni. Poate avea șansa să treacă într-o lume paralelă, mai bună, să scape de lumea idioată în care trăiau și de monstrul acela de Mac, pe care-1 iubise fără măsură. Poate în altă lume avea să cunoască un băiat bun, din altă rasă, dar cu bun simț și credincios ca un câine. Acesta era visul oricărei fete sensibile, îndopată cu romane de dragoste.

De unde să știe ea că, totuși, Mac o iubea foarte

mult? Nici el nu înțelegea prin ce era atras de această proastă blondă, spălăcită, cu ochii nici albaștri, nici verzi.

Cam la astfel de lucruri se gândea Mac Hermann în noaptea senină de vară, în timp ce privea, prin fereastra deschisă, adâncul cerului de noapte, punctat cu stele. își spunea că e o datorie de onoare să-și caute prietena. în plus, era curios în ce consta misteriosul curs de socio-politică al domnului Horst. Existau zvonuri că acesta spunea niște chestii de tot hazul, lucruri care, odată puse în practică, ar fi putut spulbera orice fel de putere, oricât ar fi fost ea de împâslită. Ar fi putut, spunea profesorul în glumă, să distrugă chiar și o dictatură a surâsului.

131

Ideea potrivit căreia oamenii dispăreau în momentul îndoctrinării totale, devenind posibili opozanți, era pură utopie.

Cei care nu aveau răbdare să stea în opoziție, erau rugați să treacă de partea puterii. După cum voiau, unii treceau, alții așteptau alegerile.

Profesorul nu putea fi acuzat de nimic. Unii cursanți dispăreau după primele ore, alții după câteva zeci de prezențe. Nimic nu era sigur.

Obosit de atâtea gânduri, Mac s-a ridicat din pat și s-a băgat sub duș. După câteva zeci de minute, și-a luat un sandviș, ziarul din ziua precedentă și s-a aruncat într-un fotoliu. A încercat să citească un articol, dar nu se putea concentra. Nu avea stare.

Și-a revenit spre dimineață, când, după ce s-a spălat pe față și a băut o cafea amară, a hotărât ce avea de făcut. Pentru că profesorul nu accepta cărți de credit, și-a luat banii, a închis cu grijă ușa, să nu-i trezească pe cei ai casei, și s-a îndreptat spre stația de metrou. După patru stații, a urcat la suprafață,

apoi cele câteva zeci de trepte ale intrării în Universitate.

A ciocănit ușor într-o fereastră, apoi din ce în ce mai tare, până a reușit să trezească portarul din somn.

— Cu ce vă pot servi?! a întrebat acesta, blestemând în gând.

— Unde trebuie să plătesc taxa de participare la cursul de socio-politică al profesorului Emil Horst?

— Chiar aici e, s-a înviorat omul și i-a tăiat chitanță.

A uitat să-i dea restul și i-a indicat sala A17.

Când Mac a prezentat peticul de hârtie, femeia care croșeta pe scaunul de la ușa înaltă a sălii de curs a pretins și ea un bacșiș.

Proaspătul cursant credea că incinta va fi mai mult goală, așa cum erau și culoarele, dar se înșela; amfiteatrul era plin. Cei mai multi se înghesuiseră spre catedră, preferând să stea pe scări, pentru a auzi mai bine. Proasta acustică a sălii era motivul pentru care ultimele rânduri de scaune erau goale. Mac a ocupat unul din aceste locuri, spunându-și că dacă tot a plătit, măcar să stea jos. Pentru că nu putea înțelege mare lucru, a hotărât ca a doua zi să vină devreme, pentru a ocupa un loc în față.

A întrebat tipul de alături dacă profesorul răspunde la interpelări și a fost atenționat să tacă, deoarece se auzea foarte prost.

Profesorul spunea ceva despre cecurile cu limită de vârstă, explicând faptul că, după un anumit număr de ani, banii nu mai au aceeași valoare morală și socială. Banii folosesc la tinerețe, atunci când prea puțini se pot bucura de ei. Stocând masa monetară, nelăsând tineretul să câștige și să muncească mai bine, bătrânii își fac mai mult rău, explica, dând exemple din diferite țări sau prezentând cifre și procente de populație, pe categorii de vârstă.

Mac nu reușea să fie destul de atent. Lacunele din teoria matematicilor își făceau efectul de anestezic. Sloganurile de pe pereți i se păreau mult mai interesante. Politica era definită printr-un fragment cules din discursurile unui senator celebru. „Mă bucur că voi m-ați înțeles atât

de bine, când, în realitate, eu nu am vrut să afirm nimic", suna citatul. „Un om care muncește, e bine să

se gândească la asta", era exprimarea socială a științei predate.

După ce a făcut apel la cursanți, pentru a nu știu câta oară, să se evoce istoria patriei în fiecare zi și să facă asta fără violență, spunând în glumă că acel ce sapă groapa altuia face condiție fizică, nu și socială, profesorul a anunțat că va termina imediat.

S-a lansat în considerații despre politica momentului, axându-se pe ideea că, dacă țările mari sunt mari puteri, nu e neapărat nevoie ca țările mici să fie mari inteligențe. Teoria, potrivit căreia organele de represiune, poliția și serviciile ce asigurau securitatea statului, ar trebui să se chinuie și ele puțin pentru a obține informațiile prin mijloace pașnice, se întindea la nesfârșit.

Mulți căscau discret, își ascundeau picoteala în spatele ochelarilor sau desenau cerculețe și pătrate, prefăcându-se că iau notițe. »

Ultimele bancuri, potrivit cărora: un polițist a intrat într-o bibliotecă, în farmacii se vând medicamente, precum și povestea unui parlamentar răpit de teroriști, care voia să țină neapărat, chiar și în aceste condiții, o conferință de presă, reușiseră să învioreze atmosfera. Parlamentarii nu sunt oameni răi, dar sunt prea mulți și, cu cât sunt mai mulți, cu atât văd mai puțin truda guvernului susținut de ei de a acumula datorii pentru guvernul ce va urma la conducere, a mai spus profesorul, înainte de a reveni la obiectul cursului.

134

EGAL CU TINE ÎNSUTI Victor Martin

»

— In accidentul rutier numit comunism, mai multe milioane de oameni și-au pierdut viața de pomană, a reluat după ce râsetele au încetat. Istoria veche a Europei, atât de bogată în nuanțe, ne arată că orice amenințare a Vestului la adresa Rusiei a trecut prin

România, o țară mică, dar adâncă în resurse naturale. In acea țară, la Pitești, a fost simulat un accident nuclear, ocazie cu care au murit două milioane de persoane, alese cu grijă. în caz contrar, amenințarea ar fi trecut prin Ucraina, țară cu care și noi avem nestăpânite relații de prietenie.

A întins o hartă și a arătat locurile respective. Cursanții se uitau cu indiferență la un continent despre care știau doar că e continent.

— în urmă cu treizeci de ani, când KGB-ul m-a recrutat, pe malul acestei mări, numită Marea Neagră, mi-au arătat femei goale și mi-au spus că e datoria mea să le umplu.

Ultima glumă nu a prins, dar nici nu mai era nevoie; cursul se încheiase. Lui Mac i-a fost cu neputință să ajungă la profesor; cursanții tăbărâseră pe el cu întrebările.

A frecventat prelegerile până la sfârșitul săptămânii, dar nu a reușit să ajungă în față pentru a afla ceva despre Marisa; nu era destul de obraznic și iute de picior. La capitolul trăncăneală, fetele erau primele. Cel puțin o duzină erau îndrăgostite până peste cap de domnul Horst; se înroșeau, se bâlbâiau și le sticleau ochii când li se adresa. Fraze de genul „chiar și desenată, femeia e un lucru foarte frumos" sau versuri de genul „ascuns în cu-

vinte, nimeni nu se poate ridica la înălțimea iubirii", le dădeau gata.

în a doua săptămână, văzând că nu mai dispare odată, Mac s-a dezumflat și s-a hotărât să asculte expunerile cu mai multă atentie.

Profesorul nu spunea lucruri noi, dar le spunea altfel. Tânărul student începea să fie de acord că, uneori, imaginația distruge realitatea; își nota în

caiet toate năzbâtiile care-i intrau în urechi, fără să-și bată capul, hotărât să le analizeze altădată.

A fost o săptămână a invențiilor absurde, așa cum sunt toate invențiile până li se dovedește utilitatea. Descrierea mașinii de cusut portabilă, pe bază de fotosinteză, a ocupat trei cursuri a câte 4 ore fiecare, iar desenul grădiniței de copii cu comandă-program s-a întins timp de patru cursuri. Grădinița prezenta avantajul că putea fi ușor condusă cu ajutorul unei telecomenzi; se știa că, sociologic, managementul era lucru' dracu' într-o societate deschisă, iar copilăria formării oricărui popor nu trebuia neapărat să se preteze la ascultarea basmelor guvernului.

Tot o capodoperă a unei societăți deschise era considerată și Legea privind protecția muncii; prin aceasta, munca era protejată de toți neaveniții, deoarece frontul muncii trebuie apărat chiar și cu armele.

Drepturile internaționale ale omului ar trebui să cuprindă și un paragraf care să interzică închiderea WC-uri- lor așa devreme, obligând oamenii să se ducă acasă.

Prins în jocul profesorului, Mac și-a imaginat calul gonflabil, mai ieftin și avantajos, pentru că nu lovește cu

picioarele din spate, și-a imaginat statuia cu scară, avantajoasă deoarece te poți sui când vrei acolo, pe soclu, apoi și-a . notat în caiet că, dacă nu te poți ridica la înălțimea cuiva, atunci poți măcar să-i sondezi profunzimea. Omul- cușcă, deoarece s-a scumpit fier-betonul, acetilena, oxigenul și electrozii, era considerat un om de tip nou.

O invenție socio-politică de ultimă oră era pactul politic; acesta, spre deosebire de greva generală de

divertisment, poate fi realizat prin împăcarea cu sine. Greva de tip japonez a prins și în America; auzind aceasta, au început s-o practice și japonezii.

Nu se dumirea la ce ar fi putut folosi cravata de unică folosință, sarmalele numerotate, ceasul electronic cu limbi de lemn, soneria cu microunde, parfumul magnetic, prezervativele cu gust de mentă, mașina de ascuțit bile sau revista fără conținut, dar îi era clar că umbrela cu mâne- rul pe stânga e pentru stângaci, că mașina de spălat cu mâna e pentru un consum mic de energie electrică, iar automobilul cu hormoni, rentabil pentru sanguini, nu te mai poate face dependent de combustibilii convenționali.

Când profesorul a prezentat cercelul-clopoțel, afirmând că îl ajută pe om să se afirme și la Parlament poate înlocui clopoțelul manual al prezidentului, pe Mac l-a pufnit râsul.

Nu și-a imaginat niciodată că o năzbâtie poate să salveze ziua unui om, atunci când aceasta se anunță a fi des- tul de mohorâtă neuro-psihic.

— Mai întâi și mai întâi, o tânără democrație trebuie să descopere cercetarea științifică, a încheiat Emil Horst prelegerea din ziua respectivă.

137

EGAL CU TINE ÎNSUȚI Victor Martin

Mac și-a notat cugetarea și a tras concluzia că, deși aparent erau absurde, cursurile îl ajutau să gândească.

„Incultura din capitalism l-a transformat pe om în filozof, iar cea generată de socialism l-a deghizat în intelectual", era un aforism care îi plăcea foarte mult.

Deși profesorul și-a propus să termine cu invențiile și inovațiile ciudate într-o săptămână sau două, colocviile au durat, înainte de a reveni la lucruri foarte serioase, o lună încheiată.

Mac învăța noaptea pentru a nu fi luat prin

surprindere, atunci când se puneau întrebări. începuse să i se pară o glumă faptul că se afla acolo pentru a putea să dispară.

Atunci când a fost ridicat în picioare, a încercat să aducă vorba despre dispariții și despre Marisa, dar profesorul nu agrea subiectul; abil, sărea la altă întrebare, numind alt cursant la răspuns.

Enervat că nu mai dispărea odată, că totul se dovedea o farsă, un zvon, și că nu putea avea o discuție serioasă cu domnul Horst, Mac a început să rețină numai chestiile de picanterie politică, cum ar fi faptul că trebuie să protejăm biosfera parlamentară, că „a pune mâna pe muncă" e o expresie trivială, că omul se plictisește de bine, dar de rău, că unii s-au instalat în casele altora și tot ei îi dau în judecată pe proprietari, că degeaba se îndreaptă privirile bolnavilor spre cabinetul premierului, că e mare diferență între reforma sănătății unora și cea a sănătății altora, că degeaba se militează pentru construirea unui trecut sigur, că parlamentarii vor să se realizeze tot ce și-au promis și e normal să nu fie de acord, din cauza asta, niciodată, cu

antivorbitorii lor, că e absurd să se afirme ajungerea în Parlament numai a actorilor proști etc.

„Noi nu vrem să polemizăm, azi, cu nimeni și, mai ales, cu dumneavoastră", a fost una dintre prostiile debitate de un ales al poporului.

Vii discuții au stârnit și idei, cum ar fi aceea potrivit căreia, cu o minciună bună, trăiești o lună, dar nici după aia nu te omoară nimeni sau potrivit căreia cravata nu trebuie să se asorteze cu îmbrăcămintea, ci cu tapiseria fotoliului. Astfel de idei mai destindeau atmosfera sumbră a socio-politicii.

Toate chinurile de a-1 contacta pe profesor, pentru o discuție între patru ochi, au fost zadarnice; Emil Horst avea tot timpul inițiativa.

Intr-o zi, i-a spus lui Mac să rămână după curs; luat prin surprindere și nepregătit sufletește pentru impact, acestuia i-au cedat nervii și l-a apucat pe profesor de guler.

— Puțină decență, tinere! a spus acesta, pufnind pe nas și aranjându-și haina.

— Ce decentă?! De cinci luni de zile caut să vă vorbesc și mă evitați sistematic.

— E tipic, într-o societate ca a noastră. Ești bolnav?

— Nu. De ce întrebați?

— Majoritatea celor ce îmi audiază cursul au o boală incurabilă. Ministerul Sănătății alină suferința oamenilor cu tablete de jazz sau ceva de acest gen. Suntem cu toții locuitorii acestui vast complex muzeal numit societate.

— Nu e cazul meu. Mie mi-a dispărut iubita pe aici, pe undeva.

— Am auzit și eu năzdrăvănia asta, dar, dacă nu ai dispărut până acum, s-ar putea să te coste. Există credința că sala A17 e ultima frontieră. De altfel, sunteti tot mai multi; cred că am să măresc tariful. Am ajuns la 40 de ani și nu am nici casă, nici mașină, nici cont în bancă. Mai nou, voiau să-mi scoată și cursul; norocul a fost cu voi.

— Mă voi lupta până la ultimul cent, a spus Mac. Trebuie să reușesc, dar ar fi bine să mă ajutați și dumneavoastră.

— Nu te pot ajuta cu nimic. Singurul lucru pe care îl pot face e să vă deschid ochii, să vă arăt că înainte nu era mai bine, ci acum e mai rău, să vă arăt că simțul proprietății nu înseamnă trecerea de la prostia „la ea acasă", la prostia „la noi acasă".

— Știu, militați împotriva învățământului cooperatist, vreți ca automobilele să circule pe stradă și teroriștii să tragă focuri de armă doar în semn de „noapte bună".

— îmi plac oamenii cu umor, dar îl prefer pe al meu... Serios, unde vrei dumneata să dispari?!

— Păi, în lumea aia paralelă, unde dispar toți cei care vă audiază cursul.

— Nu știu nimic despre asta. Nu se poate ști de la ce seminarii dispăreți. Pot fi coincidențe. Dacă aș fi convins că eu și cursurile mele suntem de vină, nu aș mai veni aici.

— Dacă faci așa ceva, te omor! s-a enervat Mac.

Speriat, profesorul și-a dus mâinile, involuntar, la reverele hainei.

— Vorbești ca un om al puterii. Ești și tu în complot, dar, ca și ei, nu gândești. Dacă mă omori, colocviile se în-

trerup. Nu-ți convine. Nici mie nu-mi convine să fiu mort, nici să întrerup prelegerile. Intr-o lume modernă, ca aceea la care mă gândesc numai eu, pentru a fi cât de cât egali, oamenii ar trebui să fie întâi egali cu sine. Tot ce fac, îmi asigură o existență decentă și, apoi, la altceva nici nu mă pricep.

— Ce mă sfătuiti? »

— Să fii egal cu dumneata însuți, să audiezi cursurile, să-ți iei diploma și să te apuci de muncă. Socio-politica e la modă, mai ales în țările subdezvoltate. Ești băiat deștept; găsești dumneata ceva. Când un demnitar face pe el, lasă un scaun cald. în Europa, mai mult ca în emisfera asta, sunt mulți conducători; sunt țări de șefi. Când unul nu mai are ce să comande, își comandă sieși, în oglindă. Popoarele din Est au ieșit la încălzire, dar nu au reușit decât să reînvie tradiții demult apuse în Apus. Produsul național brut s-a depășit numai în sport. Acolo e locul tău, într-o democrație embrionară...

— Discutăm degeaba.

— Nu discutăm deloc degeaba. Nimeni nu e mai presus de lege; mai prejos, da. Asta se poate aplica și legilor fizicii, legi ce duc la aceste dispariții misterioase. Din punctul meu de vedere, atunci când nu-ți convine ceva, când intri în contradicție cu societatea, intri în contradic- ție, în primul rând, ce legile sociale. Pacea socială, ca orice fel de pace, nu se menține evitând tot timpul războiul social. în acest caz, ieși, puțin câte puțin, din societate, fără a mai intra undeva. E un drum fără întoarcere, către ni-

căieri. Când nu ai unde să fugi, nu ai bani pentru avion sau nu ți se permite să pleci, începi să dispari.

— Eu de ce nu dispar?!

— Nu ești în contradicție cu societatea.

— Ba sunt și încă de foarte mult timp, dar mi-a fost frică să fug acolo unde se trăiește mai bine. M-am învățat cu răul.

— Absurd. Nimeni nu se poate învăța cu răul. Toți fug.

— Intr-un fel, am fugit și eu. în literatură, dar n-am făcut mare brânză; era locul plin de piloși.

— Ești un caz. Aici n-ai nicio șansă. Poate nu vrei să pleci?

— Ba vreau, dar încep să mă enerveze aberațiile dumi- tale. Vreau dă dispar de aici și să apar acolo unde a plecat Marisa.

— Va fi mai greu pentru tine. Nu urăști societatea sau pe cineva anume. Nu urăști nici chiar moartea.

— Nu. Să urăști mi se pare un lux.

— Nu te enervează nimic?!

— Ba da, mă enervează așteptarea asta și faptul că nu știu ce aștept. Ce să fac?

— Cred că, în primul rând, trebuie să nu-ți mai faci iluzii. Asta creează dependență, e un drog. Ai văzut ce fac țările dezvoltate cu țările sărace; le aruncă, din când în când, câte un os de ros, apoi le trimit prin fax tot sprijinul lor. Țările sărace au nevoie de sfaturi părintești și de aparatură, pentru a le recepționa. Se cumpără faxuri și licențe pe satelit, la prețuri ce le depășesc puterea. Tot așa procedează și conducerea noastră cu supușii; pentru asta, sunt

pentru reintroducerea pedepsei la locul de muncă și primul pedepsit să fie președintele.

— Glumiti.

— Nu glumesc deloc. Zilnic au loc catastrofe umanitare. Ai citit în presă; țările civilizate au parașutat, undeva, în centrul Europei, 40 de tone de alimente, iar acestea au explodat. Au încurcat încărcăturile.

— A fost un accident.

— Bineînțeles, dar depinde de ce arunci. Totul pornește de la aruncatul cu vorba. Pornind de la sintagma „avem demagogi buni", se încearcă acreditarea ideii că demagogia ar fi un lucru bun. La proști, prinde. Degeaba așteptăm din partea celor ce ne reprezintă să ne reprezinte; ei nu sunt în stare să se reprezinte pe ei înșiși. Lucrul ăsta te face să urăști.

— Părerile sunt împărțite. Eu o duc destul de bine pentru că mă mulțumesc cu puțin.

— Da, a meditat socio-politicianul. Părerile sunt împărțite. Aici, eu le împart.

— Sunt de acord cu ideile dumneavoastră, dar vreau să dispar.

— E o contradicție. Dumneata ești tipul de om care iubește vinurile și femeile ușoare, femeile cu fund și paharele cu picior. Sau invers. Nu ești hotărât să cauți dragostea. Nu te interesează că serviciile de informații aleargă mai mult să descopere noile prețuri, nici că Europa vrea să fie unită în sine sau cu America. Nu te interesează iugosla- vizarea agriculturii, dacă funcția creează organul de par-

tid sau nu, dacă în politica externă s-au înregistrat succese pe plan intern... Nu te interesează socio-politica...

Discuția s-a încheiat la fel de abrupt cum a început, făcând în jurul lui Mac, ca și în interiorul lui, un gol imens, golul sinucigașului. Se simțea ca un om

ce a crezut mult timp că deține adevărul, pentru a vedea apoi că totul e minciună, ca bogatul învățat cu bogăția lui, pierdută deodată, ca scriitorul ce așteaptă zece ani să i se publice o carte, carte ce îi este dată înapoi fără explicații.

Profesorul ieșise.

Rămas mască, lui Mac i se derulau în fața ochilor tot felul de fraze cu tentă aforistică, de genul: oamenii cunoscători ai propriilor limite nu sunt tot timpul limitați; la noi, se lucrează cu tehnologie avansată, avansată de japonezi...

A ieșit glonț din sală, fără să răspundă salutului femeii de la ușă, uitându-se urât la portar, hotărât să nu mai calce pe acolo, dar înghesuiala de pe stradă, așteptatul metroului, o ceartă ce cei de acasă și câteva păhărele de rom, l-au înmuiat.

S-a apucat să citească ziarul, ocupație ce îl ducea, fără intermediere, la prelegerile lui Horst. A răsfoit cursurile toată noaptea, adormind între hârțoage. Dimineața, capul îi vâjâia de frânturi de fraze, gen: „mai mult se spune ce se face, decât se face ce se spune", „împreună cu alte ministere, Ministerul Sănătății vrea să întinerească populația micșorând media de vârstă", "pentru a nu fi uitate, legile trebuie rescrise", „neputând imita întocmai propriile-i erori, istoria face altele și mai mari" sau „pentru a fi prost, nu trebuie să fii neapărat frumos".

De durerea de cap și-a amintit abia în stația de metrou, unde, din megafoane, se lătra o emisiune de umor al polițiștilor.

îl scârbeau formulările tip „Stați acasă! Venim și noi săptămâna viitoare", „Noi propunem să fie băgați la răcoare și cei care fură" sau urările de tipul „Și azi, Ministerul de Interne vă dorește să nu fiți prinși!".

în următoarele zile, profesorul a tratat tema demagogiei, exemplificând cu frânturi din ziare. Ministerul de Externe îi îndemna pe oameni să nu iasă afară din țară, că e curent și pot răci, sau afirma că, în trecut, nu am putut ști cât minte Vestul, dar măcar acum știm cât mințea Estul, într-un ziar, senatorii își exprimau opinia „fie în nume propriu, fie în numele lor". Ministerul Sănătății era citat cu două bizarerii: „Se nasc zilnic oameni deștepți, dar de valoare" și „Pe cine nu lași să moară, nu te plătește".

Repetând la infinit proverbul potrivit căruia „capul descoperit, sabia nu-1 taie", Patriarhia propunea „și mai multe investiții de suflet" în conturile ei. în problema homosexualității, parlamentarii susțineau că nu e bine să se întoarcă spatele electoratului, miezul problemei trebuind să se afle, totdeauna, la mijloc.

Ministerul Apărării spunea că va aduce generalul la particular, apoi se va ocupa de particular și gradele inferioare, iar președintele, nemulțumit că, atunci când vorbește, toată lumea are dreptate și nu poate avea un dialog sincer, amenința că va dialoga singur. Tot el se adresa publicului, spunând că săracii sunt electoratul lui și va face în așa fel încât să fie tot mai mulți, urându-le un An Nou

plin, mai mult în semnificații, indicându-le să nu se mai îmbete cu apă rece, acum, când le-a dat apă caldă.

Ministerul de Finanțe propunea centul-corp, în sensul că averile să nu se mai împartă la săraci, ci cu toții să-și împartă averile la propria greutate, iar Ministerul Muncii și Protecției Sociale afirma că oamenii, neavând de niciunde, sunt nevoiți să-și cumpere, în fiecare zi, așa ceva. Un gazetar afirma că nu se prinde nimic de parlamentari, aceștia fiind imuni.

La sfârșit, sala era în delir. Hohotele de râs se auzeau până în stradă.

Concluzia mai multor cursuri de acest fel era că politica nu se face așa, că parlamentarii discreditează mass-media, făcând publicul să nu mai înțeleagă nimic. Afir- mății potrivit cărora se poate pune capăt criminalității omorându-i pe toți sau inepții despre proasta înțelegere a celor deștepți și buna înțelegere a proștilor nu își aveau locul.

„Să întindem o mână sărmanului popor sârb, poate ne dă și nouă ceva!", era o ironie ce leza demnitatea națională a tuturor, la fel ca și afirmația potrivit căreia, atunci când și-a câștigat dreptul de a gândi la orice, poporul nostru nu a înțeles că, de fapt, și-a câștigat dreptul de a nu se gândi la nimic.

Mac era nervos că nu dispare și era cuprins de lehamite să-i mai urmărească pe ceilalți. Prelegerile își urmau curgerea, săptămâni de-a rândul, fără să se petreacă nimic, nici cu el, nici cu altii.

Au trecut astfel nouă luni încheiate și se apropia vara. Când Mac a început să obosească și să se plictisească de

cele mai năstrușnice zbenguieli ale minții, gândindu-se serios să abandoneze cursul ce nu se termina niciodată, s-a întâmplat un lucru surprinzător, printre ceilalți auditori, la sfârșitul unei zile, a zărit-o pe Marisa.

S-a dezmeticit repede, repezindu-se să-și facă loc cu coatele, prin mulțime, până la ea.

— Marisa, te rog să rămâi! a apucat-o el de mâneca rochiei. Vreau să-ți vorbesc.

Uimită, fata a rămas pe loc până s-a golit sala și s-a întors spre Mac. Acesta dăduse drumul tiradei, pregătită de atâta vreme, așteptând ca ea să-l întrerupă cu vreo întrebare sau să-i ceară vreo lămurire.

Nu s-a întâmplat asta. Fata s-a întors cu spatele și a plecat, dispărând într-un plan paralel, cu câțiva metri înainte de a ajunge la ușă.

Mac a trecut și el prin acel loc, dar a văzut că nu se întâmplă nimic.

A doua zi, s-a trezit, și-a făcut programul de dimineață și a ieșit vesel, luând metroul spre sala de curs.

Nu a ajuns, însă, niciodată acolo. A dispărut, nimerind într-o țară unde tocmai avusese loc o revoluție coman- 1 »
dată prin mass-media, organizatorii acesteia negândin- du-se nicio clipă la faptul că oamenii lor vor arunca în aer releul televiziunii naționale, tulburând ordinea spațio- temporală prestabilită.

— De unde vii dumneata?! era întrebarea obsedantă cu care îl băteau la cap polițiștii, care îl prinseseră în vila din unui mahăr.

— Din altă lume, dintr-o lume paralelă, nu era chiar răspunsul așteptat de interogatori.

Translatorul repeta automat cuvintele lui Mac,

făcân- du-i pe ceilalți polițiști să se pună pe râs.

— Nu râdeți! s-a înmuiat colonelul-anchetator. De la graniță până aici, în capitală, nu a fost înregistrat niciunde. Trebuie să vină de undeva. Trebuie să se fi născut undeva, nu?!

Sergentul a tradus cu mare greutate, dar corect.

— Orașul Eriks, statul Ohio, USA, născut la 16 aprilie 2189, a răspuns Mac.

— Că SUA e o lume paralelă, înțelegem. Că țara noastră a fost, tot timpul, cu 200 de ani în urmă, iar înțelegem. Nu înțelegem, însă, ce cauți aici?! s-a enervat anchetatorul. Să ne lăudăm că am prins un spion nu ține, că n-ai ce dracu' spiona. Teroriștii au fugit și s-au băgat la ăia, în Vest. Eu unde să te bag pe tine?

— Domnu' comandant, eu cred că ar fi bine să-1 băgăm la loc, în arest, a sugerat un subaltern.

Palma peste ochi primită de la colonel l-a făcut pe subordonat să amuțească în poziție de drepți.

Mac își muta privirile de la unul la altul și, neînțelegând limba, îi venea greu să înțeleagă comportamentul aberant.

— Inițial, am căutat o prietenă, a spus el, dar, cum nu cred că o voi mai găsi vreodată, vreau să mă adaptez lumii voastre sud-americane și să trăiesc aici. Nu am de ales.

Polițiștii râdeau ținându-se cu mâinile de burtă.

— Dumnezeu te-a trimis, a spus colonelul. Nu am mai râs atâta de la Revoluție. Simt că mă îngraș. Nu-mi trebuie

salariu mărit, nu-mi trebuie salam ieftin, nu-mi trebuie nimic. Ești dulce, domnule! Vino să te pup!

L-a sărutat pe amândoi obrajii, bătându-1 frățește pe spate. Izbit de damful țuicii, Mac ținea capul într-o

parte, privindu-i pe rând, contrariat și speriat totodată, neînțe- legând ce spunea.

Deoarece actele prezentate nu erau valabile, orașul Eriks neexistând încă, și pentru că fuseseră abrogate toate legile vechilui regim, nefiind votate altele, lui Mac Hermann i s-au întocmit documente de bun român și i s-a dat un spațiu, să poată începe și omul o activitate comercială, ceva, ținându-se cont de faptul că americanii trăiesc pentru a munci, iar noi muncim pentru a trăi.

Mac și-a deschis o galerie de artă și s-a apucat el însuși de pictat, ajungând, fără prea mult efort, un pictor celebru.

Nu era greu de observat că, trecând drept artist străin, tablourile i se vindeau foarte bine. Dădea televiziunilor interviuri plătite și era primit chiar și de președinte. Acesta voia să-și exerseze engleza și să-1 felicite pe american mai ales pentru parafraza: Cetățeni, să construim o industrie mare, dar frumoasă, industria aerului curat!

Ușor deformată de urechea șefului de stat, fraza era totuși adevărată; nu știa nimeni cât de populat era sau, mă rog, va fi orașul Eriks și ce încărcătură semantică aveau cuvintele profesorului Horst, potrivit cărora: e mai ușor să veghezi pentru a nu se întâmpla nimic rău, decât să faci în așa fel încât să se întâmple ceva bun.

Zâmbetul președintelui îi aducea aminte de Marisa; aceasta zâmbea la fel.

149

EGAL CU TINE ÎNSUȚI Victor Martin

Surâsul ei enigmatic începea să-l obsedeze din nou; o visa din ce în ce mai des.

Perfect integrat în altă societate, pictor cu renume, om cu familie, mustăți și mulți copii, Mac nu putea înțelege umorul proliferat, prin gazete, de

acest popor. Nu înțelegea de ce este luat peste picior un conducător atât de simpatic, cu fraze de tipul: „un președinte, fie că poate, fie că nu poate să-și înghită poporul, tot la gastroenterologie ajunge". Nu înțelegea de ce, după o operație de colecist, șeful statului trebuie băgat într-un TAB, să nu se strice, și de ce trebuia să se afirme chirurgii, când l-au închis, prin a uita în el un glonte, o foarfecă, o pensă, ceva.

Cum vine aia „după operație, președintele și-a reluat alimentația, dar poporul, nu"? se întreba americanul.

Nici de ce se afirma că, orice ai spune și oricui, toată lumea de aici se simte jignită și, ca ripostă la armata asta de ziariști, trebuia să se înființeze mai multe grade de ziariști în armată, nu înțelegea. Nu înțelegea de ce era nevoie să se înființeze un post de ministru al apărării poporului de el însuși.

I se părea că tot ce s-a întâmplat cu el, căderea în trecut și celelalte, nu avea o anvergură cosmică, ci, mai degrabă, comică.

După un timp, nereușind să răspundă la un număr prea mare de întrebări, a început s-o ia razna; a început să uite că are de predat cursuri de socio-politică la Universitate și a părăsit confortul pentru a se înscrie într-un serviciu secret, un serviciu ascuns sub numele de „forțele de orientare turistică".

De mare folos îi erau relațiile create la nivelul Puterii și vastele cunoștințe socio-politice, răspândite chiar de el.

Zvonul că în acest serviciu secret se dispare, îi dădea o stare de beatitudine.

Putea fi văzut plimbându-se prin pădurea Băneasa, cu șevaletul sub braț, căutând să prindă pe pânză un zâmbet obsedant.

LUMEA ZĂBRELELOR DE PUȘCĂRIE

— Chiar așa se numește lumea noastră? întrebă micuțul Karl.

♦

— Da, răspunse tatăl său. Se numește „Lumea zăbrelelor de pușcărie".

— Nu știi de ce?

— Nu știu. Așa s-a pomenit.

— Urâtă lume, spuse copilul.

— Nu poți aprecia cât de frumoasă sau de urâtă e lumea în care trăiești. Alta nu există. Nu ai termeni de comparație.

— Eu cred că există.

— Ce te face să crezi asta?! se miră tatăl.

— Tot mai multă lume vorbește, tot mai insistent, de lumea de dincolo de fantele energetice. Tot mai mulți își exprimă intenția de a trece în partea cealaltă.

— Să treacă sănătoși. Ce îi împiedică?

— Frica, spuse Karl. Frica e cea mai terifiantă pușcărie. Eu cred că dincolo de fantele energetice există ceva.

— Ce te face să crezi asta? întrebă tatăl.

— Intuiția.[1]

— Se știe că intuiția e foarte dezvoltată la copii, spuse tatăl. Și eu cred că există ceva dincolo de fantele energetice, dar asta nu mă face să-mi doresc să ajung dincolo.

— De ce n-ai vrea?!

— Nu știu. Poate obișnuința cu lumea în care ne-am născut, poate frica de necunoscut. Nu mi-am pus niciodată problema că ar putea exista o lume mai bună ca asta. Nu am termeni de comparație. Dacă intuiția ta de copil te face să crezi că aici e rău și oriunde altundeva e mai bine, poți să mergi unde vrei; suntem o societate liberă, care încurajează libera inițiativă.

Karl își întipări în minte discuția cu tatăl său și se întoarse la jocurile celorlalți copii, ființe gingașe, cu aripi și coadă, din „Lumea zăbrelelor de pușcărie". Nu înainte de a-și propune ca, dacă nu o va face nimeni până va deveni el adult, să fie primul care trece printr-o fantă energetică, indiferent ce ar fi găsit dincolo.

Când împlini 18 ani, în loc să-și dorească să obțină carnet de conducere în vreun domeniu de activitate, își luă inima în cioc și se apropie de fantele energetice. Forță cu umărul una dintre ele, încercând să pătrundă dincolo, în necunoscut, exact în momentul în care un detinut din in- teriorul unei celule se prinse cu ambele mâini de gratiile energetice, înjurând cu furie unul din gardienii aflați în curtea interioară a unei pușcării; nu avea de unde să știe că, apucând una dintre barele energetice prin care Karl încerca să evadeze din lumea lui, îi fracturase un picior.

înnebunit de durere, Karl se zbătea în praful curții, sub privirile consternate ale gardienilor.

— A ieșit dintr-o zăbrea, spuse unul.

— De unde ai fi vrut să iasă?! întrebă un altul. Dincolo de gratii e celula. O ființă atât de fină nu avea ce căuta printre pușcăriași. Un idiot s-a prins cu mâinile de barele metalice și i-a fracturat un picior.

— Nu se poate, spuse un al treilea. E incredibil.

— Faptul că e o piticanie de un lat de palmă, cu aripi și coadă, care bâzâie ceva într-o limbă necunoscută, nu e tot ceva incredibil?

— Suntem niște miopi. Vedem prea puțin. Mai bine i-ar pune cineva piciorul la loc.

— E prea mic. Dacă, în încercarea de a i-1 pune la loc, i-1 rupem mai rău?

— Se pricepe cineva?

— Mă pricep eu, spuse un gardian mai tânăr. Am fost felcer.

La intervenția paznicului, Karl simți o durere îngrozitoare, apoi piciorul îi amorți.

Se ridică, privi speriat ființele urâte și gigantice, apoi se retrase spre gard.

— E electric! tună un gardian.

Gândindu-se că e ceva în neregulă, Karl o coti brusc și începu să alerge spre partea cealaltă a curții interioare a pușcăriei, trăgând cu greu piciorul fracturat.

Simți că aripile i se desfac, se ridică în aer, pentru prima dată în viață, și zbură pe deasupra turnului de pază, dincolo de gardurile electrice, peste câmpie, spre pădurea din depărtare, nici el neștiind de ce.

154
EGAL CU TINE ÎNSUTI

De 10 ani încoace, am aceeași vârstă. Acest lucru e dovedit de scanările moleculare anuale, care ni se fac

în cadrul programului guvernamental de menținere a stării de sănătate a populației.

In al doilea an, nu s-a gândit nimeni să compare scanarea din anul în curs cu cea din anul anterior, dar în al treilea an, asemănarea structurii moleculare cu cea precedentă și, culmea, și cu aceea de dinaintea ei, a stârnit mirare. Perplexitate chiar. întâi în cadru strict medical, apoi în cel al presei dedicate sănătății. De aici până la marile publicații și la televiziunile internaționale, n-a mai fost decât un pas.

Vă imaginați ce înseamnă să primești zeci de reporteri în vizită, exact în momentul în care, strângând o sumă de bani, te hotărăști să dărâmi o debara, să lărgești holul apartamentului, să schimbi ușile interioare, să înlocuiești instalația electrică învechită, să pui gresie pe hol, în baie și bucătărie, să pui faianță, să înlocuiești chiuvetele vechi cu unele noi și cada cu o cabină de duș etc.

Meșteri ca lumea nu se prea găsesc, pentru simplul motiv că au plecat în străinătate, iar tinerii se fac mai mult fotbaliști sau polițiști. Când îi găsești, să faci în așa fel încât

să se sincronizeze, în vederea unei lucrări comune, indiferent dacă sunt faianțari, zugravi, electricieni sau instalatori, e aproape imposibil. Și mai greu e să-i faci să muncească în prezența reporterilor și realizatorilor de televiziune; au plecat cu toții, cam pe la mijlocul lucrărilor, mul- țumindu-se cu avansul.

întâi mi-a trecut prin cap că, pentru mine, timpul s-a oprit din cauza fricii de a mă urca în avion sau din cauză că m-am urcat într-un avion, pentru prima dată în viață, fiind obligat să fac o călătorie importantă, destul de greu de făcut cu automobilul. M-am gândit că acolo, sus, deasupra norilor, era posibil ca timpul să fie mult mai relativ decât aici, jos, pe sol.

Lumea a preluat ideea pe nemestecate și s-au găsit nebuni care să se suie în același tip de avion ca cel cu care călătorisem eu, la aceeași firmă și pe aceeași rută, cu retur.

în speranța că anul viitor, la scanarea națională, structura lor moleculară va fi neschimbată, multi au făcut dru- mul de aproape 2000 de kilometri, de mai multe zeci de ori, să fie siguri.

M-am gândit și la faptul că era posibil să fi ajuns să treacă timpul mai încet și datorită migrației mele de la un partid politic la altul. în politică, se pierde mult timp, până acolo încât începi să ai impresia că acesta stă pe loc. Dacă nu te bagă nimeni în seamă, te muți la alt partid, cu speranța că te pune și pe tine cineva pe liste, mai în față, într-un loc eligibil. Scenariul se repetă, iar tu te trezești deasupra programelor sau ideologiilor, că nu te miști deloc sau te miști invers curgerii timpului altora.

Spusă cu voce tare, această idee a creat și ea o mică furtună în politică. Reluată obsedant de

televiziunile de știri, afirmația i-a făcut pe politicieni să se plimbe ca mușteleă fără cap de la o formațiune politică la alta, nu în fugă după funcții, ci după nemurire. Când are bani, ce-i trebuie omului? îi trebuie timp să-i toace sau să-i înmulțească.

Nici ideea potrivit căreia succesul lungește viața nu a fost cuiva de folos. Nici ideea că e bine să te hrănești rațional, cu produse ecologice. Nici așteptarea, cu speranță sau fără un scop. Nici bolile psihice, induse artificial, nici drogurile, nici autoflagelarea. Nici simțul umorului, nici înclinația către dramatic. Nici durerile de cap, nici sensibilitatea la frig. Nici credința, în general, nici credința în astfel de idei, până la paranoia. Nici ideea migrației cosmice, nici ideea existenței găurilor negre, nici ideea utilității vreunei boli incurabile, nimic nu a fost de vreun folos.

Orice ar fi făcut și la oricâte chinuri și-ar fi supus gândirea, la scanare fiecare a ieșit cu o formulă moleculară schimbată față de cea anterioară. ♦

Mulți s-au apucat să-mi ia viața la bani mărunți, să-mi cerceteze trecutul, activitatea, convingerile de tot felul, relațiile cu oamenii sau instituțiile statului.

În mod normal, astfel de episoade din viață îți mănâncă zilele. Nu e și cazul meu, zilele fiindu-mi mâncate de oprirea timpului. Dacă a treia scanare moleculară mi-a adus pe cap presa și tot felul de agenții guvernamentale, lă- sându-mă și cu apartamentul nerenovat, ce-a de-a patra scanare mi-a adus pe cap întreaga societate; unele scrisori sau telefoane erau de amenințare, altele de încurajare. Ni-

meni nu mai era indiferent în privința mea. Luat de val, am tratat cu umor subiectul, văzând și obedința

cu care mă privesc oamenii, de parcă nemurirea nu ar fi tot o însușire ca oricare alta.

Obositoare, interviurile și nopțile pierdute pe la televiziuni au continuat. Dacă aș fi trăit într-o țară normală, ar fi fost posibil să profit de calitatea mea de a nu îmbătrâni, aș fi scos ceva bani din publicitate, aș fi devenit vedetă și aș fi avut bani să-mi angajez o gardă de corp, poate chiar și o mică armată. Așa, nu am avut pe urmele mele decât doi bodyguarzi bătrâni și grași, foști polițiști, angajați de o televiziune mai răsărită, care mă tot sâcâiau cu întrebări și își notau câte ceva, pe ascuns.

Refuzând interviurile și majoritatea invitațiilor la televiziuni, m-am mai liniștit, spre sfârșitul anului, dar a venit anul următor, când trebuia să mă prezint pentru cea de-a cincea scanare.

La sugestia unui prieten, care, cel puțin declarativ, nu avea ambiția de a deveni nemuritor, m-am retras la tară și, cum aveam destul timp, m-am apucat de literatură. Primul lucru pe care voiam să-l scriu era un roman inspirat din experiența mea personală. In literatură, nimic nu e mai simplu decât să te inspiri din tine însuți.

Nu îmi era prea clară legătura dintre a fi etern și a crea o operă eternă, dar cu filozofii din astea voiam să mă ocup mai târziu, având tot timpul necesar.

în pustiul în care m-am retras erau șanse infime de a fi găsit, mă gândeam eu. Și mă gândeam prost. într-o dimineață, m-am trezit luat pe sus, bătut măr și cu un sac

de cânepă murdară pe cap. Răpitorii m-au împins, cred, într-un elicopter, am zburat ce am zburat, nici eu nu știu cât, că nu mai am noțiunea timpului, apoi am fost aruncat într-o mașină de teren, care scârțâia și păcănea groaznic.

Drumul a fost înfiorător și s-a sfârșit într-o pădure cu arbori seculari, foarte deasă, unde nu se găsea decât o construcție din tablă, ceva semănând cu un garaj.

Când m-au dus înăuntru, am văzut că era chiar im garaj, cu piese de automobil ruginite, aruncate peste tot, unelte agățate de pereți, cuve de spălare a pieselor, scripeți și alte dispozitive de ridicare și mutare a diferitelor angrenaje.

Toate ar fi putut fi bune și frumoase; până aici, unde teroriștii mascați mi-au pus cătușe la mâini și picioare, le- gându-mă și suspendându-mă cu cabluri elastice, de oțel, cu fața în jos, de cei patru pereți ai garajului.

Din cei zece ani în care am avut aceeași vârstă, cinci i-am petrecut ca prizonier în această celulă din tablă, în mijlocul unei păduri aflate cine știe unde. Nu am aflat niciodată cine m-a turnat și de ce; mascații nu erau deloc vorbăreți. Puneau numai ei întrebări, iar când îi întrebam și eu câte ceva, se înfuriau fără rost și se puneau cu pumnii pe mine.

Printre torturile zilnice, prin care răpitorii vor să scoată de la mine secretul încetării scurgerii timpului, vizita anuală a unui doctor cu mutră de felcer e un eveniment. Cât timp își instalează dispozitivele de scanare moleculară, vorbim despre orice, o după amiază întreagă. La întrebări directe nu răspunde.

în rest, de la teroriștii mascați nu pot auzi decât înjurături, cam aceleași 20 de înjurături, dovedind un bagaj lexical extrem de sărac.

Chinuit pentru un lucru pe care nu-l cunosc, sunt obligat să înghit, zilnic, aceeași porție de terci cu orez și legume fierte. Și o imensă porție de singurătate.

Cu speranța că vor fi posibile scurgeri de informații și, într-o bună zi, se va afla despre mine, am acceptat ca unul dintre mascați să mă înregistreze pe ascuns. Nu știu dacă o face pe cont propriu, în speranța descoperirii elementului care mă determină pe mine să fiu reticent la trecerea timpului, sau face jocul întregii bande, dar nici nu mă interesează.

Ce nu pot înțelege toți acești mascați e faptul că eu aș prefera să treacă timpul mai repede, să scap de chinurile unui prizonierat pe care nu-l înțeleg sau, dacă acest lucru nu e posibil, să mor și să încheiem socotelile.

De la un timp, așa cum îl percep eu că trece, văd că părul bandiților, ieșind din spatele măștilor, e din ce în ce mai alb. Le-am și spus. E posibil ca privarea de libertate sau împiedicarea omului să se manifeste liber să fie cauza încetării trecerii timpului său. Dacă spațiul cosmic are formă, de ce n-ar avea și timpul materialitate?

Agresorii mei nu vor să înțeleagă asta. Spun că e un șiretlic al meu și, dacă aș putea, m-aș elibera din chingi și i-aș face pe ei prizonieri.

Departe de mine gândul asta. Din două motive. întâi, din cauză că, deși am aceeași vârstă, nu mai am aceeași greutate, sunt piele și oase, și nu mai am forță să mă lupt

cu ei. Pe urmă, mi-e frică să nu treacă timpul prea repede, iar teroriștii, din ce în ce mai albiți și cocârjați, să moară pe rând și să mă lase și mai singur. Cine știe unde se găsește garajul asta. Poate nici nu e pe Pământ. E posibil să mi se fi șters memoria și să mi se fi lăsat doar episodul cu elicopterul și automobilul de teren.

Când trece timpul, e cum e, dar, în condițiile în care acesta stă pe loc, e posibil să nu fiu în stare să mor. Dacă nu voi fi în stare să mor nici de foame, nici de sete, nici de inimă rea, înseamnă că nu sunt în stare de nimic. Poate acesta e motivul încetării curgerii timpului, să nu fii în stare de nimic, dar nu am de gând să le spun lor. Ăștia sunt în stare de orice tortură pentru a afla adevărul; dacă se întâmplă să fie acesta, teroriștii încetează să mă mai chinuie și, în consecință, nu mai sunt în stare de nimic, nemaiavând un scop precis...

M-am cam ambalat. Nu știu dacă am spus lucrurile astea cu voce tare și nici dacă reportofonul din trusa cu scule e deschis sau nu.

SCRIITORUL CONTRA UMBREI SALE

Era vremea sărbătorilor de iarnă, sărbători specifice sfârșitului de an, enervante, obositoare, plictisitoare, cu alergătură prin piețe, cu ore pierdute pe la cozile interminabile din hipermarket-uri, cu negocierea infinită a prețului unui brad de Crăciun, cu dureri de cap, analgezice, antipiretice sau pastile antiinflamatoare, luate cu nemiluita și fără niciun rost.

Obosit și plictisit de toate astea, Paul își încropi o mică gustare, puse totul pe o farfurie, își luă o cafea, se așeză în fața calculatorului și îl deschise. Pe messenger nu era nimic interesant; nici chef de discuții nu prea avea, forma asta de comunicare deformând mesajul, nu se știe din ce cauză, sau ascunzând gândul în spatele unor fraze eliptice, scrise în grabă, adesea agramate.

înainte de a se apuca să lucreze la ultima nuvelă începută, se gândi să vadă dacă nu are vreun mesaj pe e-mail.

Salvă mai multe articole trimise de colaboratori pentru revista la care lucra și citi câteva, la întâmplare. Nu găsi nimic care să-l intereseze și luă la rând răspunsurile primite de la ziare, săptămânale sau reviste de cultură. Scria,

în general, comentarii politice sau culturale, împănate cu vorbe de duh sau vagi note autobiografice, pentru picanterie, și le trimitea la mai multe zeci de redacții odată. Unii publicau, alții nu. Unii plăteau, alții se făceau că plouă. Unii se scuzau, spunând că articolul nu se pliază pe specificul jurnalului sau revistei, alții credeau că vrea să devină colaboratorul lor permanent și o dădeau pe după cireș, neștiind cum să-i spună că locurile de colaboratori erau deja ocupate. Cei mai mulți nici nu catadicseau să răspundă.

îi sări în ochi un mesaj de la o adresă necunoscută și îl deschise. Era o replică la un mesaj trimis de el. Nu-și amintea să fi expediat vreun mesaj la adresa respectivă. Nu-și amintea adresa. De obicei, când trimitea câte un articol, își specifica numele și faptul că era vorba de un material publicistic, două sau mai multe. Rareori trecea și numele articolelor. Vreo scurtă prezentare, cum făceau ziariștii sau scriitorii care voiau să intre în grațiile vreunei publicații, nu făcea. Era de principiul că textul trebuie să vorbească singur. Dacă articolul nu reușea să spună nimic sau interesele bucătăriei interne a ziarului sau revistei erau bătute în cuie, nu publica și gata. Nu-și făcea prea multe probleme.

Să trimită texte însoțitoare mai lungi, cu amănunte autobiografice, gânduri sau sentimente intime, nu obișnuia. Acum, replica era tocmai la un astfel de mesaj confesiv al lui, despre care habar n-avea, în care îi reproșa unui anume Sorin Penciulescu faptul că în nu știu ce articol se smior- căie cam mult privitor la relația pe care o avusese cu o editură de prestigiu din capitală.

înainte de a vedea ce vrea omul, Paul citi textul mesajului său, căutând să-și amintească în ce context îl concepuse, când și de ce îl trimisese. în text, îi spunea că nu are niciun rost să se plângă, deoarece, așa cum singur afirma, domnul Penciulescu avea o situație materială bună, avea firmă și nu se plângea de bani. Cu toate astea, omul se plângea „cu lacrimi de crocodil" că fusese înșelat, deplângând și soarta scriitorului, în general, acesta câștigând cel mai puțin din munca proprie.

Paul îl apostrofa că nu au prea mulți scriitori șansa să publice la o editură prestigioasă, unde simpla apariție îți netezește drumul spre afirmare, publicarea însăși fiind o reclamă pe care alții o plăteau cu bani frumoși.

Nu-și amintea nimic. Să facă reproșuri scrise, trebuia să fi fost într-o stare foarte avansată de ebrietate, numai că el nu se așeza băut în fața tastaturii calculatorului.

Prin mesajul său, domnul Penciulescu îl lua la rost, fă- cându-1 în fel și chip, când cu temeni foarte duri, când cu o falsă atitudine admirativ-împăciuitoristă. Cu un orgoliu specific mai mult unei vârste nu prea înaintate, mergea mai mult pe ideea că el, Paul Calan, se băga unde nu-i fierbe oala și îl făcea „elev care se bagă singur în seamă și care vrea să atragă, fără motiv serios, atenția asupra lui".

Asta îl enervă peste măsură pe Paul. Ar fi vrut să i-o trântească obraznicului, să-i spună că nu faci dintr-o calitate un defect, folosind tertipuri tendențioase, că, în general, literatura nu e moșia unuia și a altuia. Considera că orice scriitor sau ziarist trebuie să se bage în față, prin concurență loială, și nu trebuie transformată această calitate

într-un defect, că nu vine nimeni să te promoveze fără să audă de tine.

Nervos, deschise un motor de căutare și află că numitul Penciulescu era redactor-șef la un cotidian din partea cealaltă a țării. De publicație i se părea a-și aminti, pe adresa acesteia trimițând, probabil, articole la nimereală, dar de ziarist nu știa nimic. Cum acesta avea o pagină personală pe Internet, cu o fotografie care îi dezvăluia vârsta, văzu că era și scriitor și luase de curând premiul întâi pentru o trilogie publicată la o editură prestigioasă, cu multe colecții și mii de titluri. Pagina avea o legătură spre un site care conținea articole critice, prezentări de carte, decernări de premii și tot felul de comentarii. Ziaristul de la obscurul cotidian de provincie era foarte viu prezentat pe acest site. în afară de câteva discursuri elogioase la adresa lui, pronunțate de câțiva membri ai juriului, se puteau citi foarte multe referințe critice și foarte multe citate extrem de laudative la adresa premiantului. Printre acestea, se găsea și spovedania marelui autor al trilogiei, unde se plângea de proasta relație economică pe care o avusese cu editura care-1 publicase. Având procent din vânzări, nu primise toți banii, făcuse mai multe drumuri în capitală, nu reușise să discute cu redactorul de legătură și alte necazuri.

Se uită, de curiozitate, să vadă cine luase premiul II și III, iar numele celor doi îi erau la fel de străine ca și numele de Sorin Penciulescu. Nid de ceilalți nominalizati nu auzise.

O clipă, se simți de parcă s-ar fi găsit într-un univers paralel, cu o istorie a literaturii paralelă, virtuală, și alți pro-

tagoniști, un fel de antiliteratură, făcută din antimaterie, apoi reveni la ampla confesiune, citind-o cu mare atenție. Probabil că la aceasta se referea el fără să știe, când îi imputa autorului trilogiei că e ipocrit atunci când se plânge.

„Dacă, prin absurd, am fost beat și m-am luat de premiant, de ce nu i-am zis vreo două la rubrica „Forum" a site-ului?!" se întrebă Paul. „De ce i-am scris direct e-mail, mai ales că n-am auzit de adresa lui?".

întrebarea i se învârti un timp prin cap și rămase fără răspuns. Avea impresia că ăsta nici nu era un scriitor, ci doar așa, o idee de scriitor; ideea de scriitor facil, care mai mult duce o viață în sensul ăsta, decât scrie. Vreun netalentat cu pretenții.

Mutând la întâmplare paginile site-ului, Paul avu surpriza să dea peste un articol mai vechi al lui, publicat în mai multe reviste electronice sau pe suport de hârtie, unde făcea o analiză exhaustivă a raportului autorului și cititorului cu editura și cartea.

Și aici, la rubrica de comentarii, Penciulescu îl făcea „înfi- găreț", „carierist", „om care se bagă singur în seamă", „lipsit de talent", „orgolios" și „căzut din lună în mijlocul unui fenomen pe care nu-l înțelegea".

într-un prim moment, asta îl lăsă mască pe Paul Calan, apoi simți că se înfurie.

își citi cu atenție articolul și constată că obraznicul comentator „fuma discuții".

El, Paul Calan, introducea conceptul de „citit involuntar" și se lansa într-o argumentație amplă. Pornea de la expresia „numai să vreți să citiți" a unui prezentator de

televiziune, repetată obsesiv la sfârșitul oricărei „reviste a presei", afirmând că acesta era un mesaj subliminal care cenzurează orice poftă de lectură. Ce-și putea spune telespectatorul? „Dacă ăsta îmi citește mie presa la televizor, ce rost are s-o aprofundez, ca să-mi scot singur ideile principale: știrile fierbinți, can-can-urile, schimbările politice esențiale, pericolele care mă pasc, micile schimbări legislative, micile sau marile mârlănii, crimele, micile furturi sau marile fraude financiare, dobânzile la bănci și toate celelalte? Mi le scoate omul, că de-aia e plătit. De ce să muncesc eu de două ori? Mai dau banii și pe ziare. Nu ajunge că plătesc televiziunea națională de două ori, o dată cu factura la electricitate și o dată la cablu?".

Afirma că raționamentul banal e apanajul omului simplu, nu așa cum se sugerează, că lucrurile simple, banale, sunt gândite de oamenii inteligenți. Spunea că se face o confuzie între lucrul simplu de geniu și banalitate. Lucrul simplu de geniu e rezultatul unei acumulări masive de cunoștințe, cuplată cu o putere foarte mare de a le combina; dacă nu cu geniu, măcar cu inteligență. Asemănător, expresia „Trăim în România și asta ne ocupă tot timpul" se adresează, tot subliminal, celor care vor să părăsească țara, nu celor care pleacă în străinătate. Diferența constă în faptul că unii vor să părăsească neapărat țara, fără niciun plan coerent, fără mijloace, fără să se gândească la consecințe, tocmai din cauza unor astfel de mesaje, iar alții pleacă, dar nu oricum, ci după ce au absolvit o facultate, au strâns niște bani și și-au aranjat vreun job prin străinătate. Când afirmă că nu primesc români, englezii se referă la cei ce

nu aduc niciun aport la dezvoltarea societății, iar televi- ziunile românești transmit, din sete de rating, doar jumătate de adevăr: jumătatea tulbure.

Cam astea erau preocupările „formatorilor de opinie" de la televiziuni, deocamdată, cel mai coerent mijloc de educare a maselor. Intemetul e vast, dar haotic. Mult prea vast și mult prea haotic. Prin weblog-uri, forum-uri și link-uri de tot felul, intemauții plutesc pe marea cea mare a unor cunoștințe disparate, adesea incomplete, dându-și iluzia că citesc. Blog-ul, în formă scrisă, e de când lumea, de la desenele cu animale de pe pereții peșterilor, un fel de strip-uri empirice, până la „jurnalele" mironosițelor secolului XIX. Nu e nimeni obligat să fie pedepsit de orgoliul sau plictiseala altuia.

Nici toți oamenii talentați, inteligenți și consacrați, care au ținut un jurnal, n-au rămas în conștiința publică. Și la ei, și la blog-iștii cât de cât celebri, afirmarea întru eternitate e mișcare browniană curată. E o întâmplare să te citească vreunul. Câteodată, jurnalele sunt la modă, până la exacerbarea conducerii unei țări pe model „jurnal de bord", câteodată, nu.

O scriere literară e o scriere literară, dar jurnalul nu e decât o subiectivizare relativă a realității personale. Pe cine mai interesează azi persoana altuia, reală sau subiec- tivizată? Poate pe criticii care n-au ce scrie.

Spunea că unii se simt fericiți în jungla informatică vastă a unei insule pustii, alții se simt singuri în înghesuială. Blog-ul anulează personalități, dacă acestea există; fiecare se confundă cu oricine. în boom-ul informațional, jurna-

Iul unui necunoscut, chiar și de geniu, e mai puțin decât o picătură într-un ocean. Blog-iștii nu se expun publicului ca să se descopere sau să se redescopere, nefiind conști- enți că au sau nu un viitor. Ei nici nu-și pun problema viitorului, trăind într-un prezent pe care îl cred infinit. Nici măcar nu vor să fie descoperiți, cei mai multi evoluând sub pseudonim. Se bagă în vorbă și sunt siguri că au numai ei dreptate. De la instinct la rațiune, Intemetul mai are de lucrat.

Termenul de „a naviga" pe Internet e foarte inspirat. Era posibil ca nici Cristofor Columb să nu ajungă în America, ci să se înfunde în Groelanda sau Antarctica. In acel moment, exploratorul nu mai ajungea unde îl mâna destinul, nu se mai crea civilizația de tip american și nu mai apărea nici science-fiction-ul. Una e ce-se întâmplă acum și alta ce s-ar fi putut întâmpla; e mai grav „a nu fi" decât „a nu mai fi".

Când apare ceva mai interesant, ca o insulă a fericirii într-un ocean cald, te trezești cu tăblița „oprit!"; până la plata unei sume de bani.

Sumele mici, plătite pentru a accesa vreun rezumat a ceea ce ai vrea să citești, par ușor de suportat, dar, în realitate, plătești mai mult. Cumpărarea unei cărți pare o investiție mare, dar, protejată de carii, nu e atacată de „viruși" sau de suprasarcina electrică a fabricii de peste drum.

Navigând pe Internet, omul e neplăcut surprins la furat; nu prea are ce alege. De frica plagierilor, site-urile conțin texte submediocre. Textele considerate de autori ca geniale sunt ale unor submediocri.

Dacă nu poți fi tu însuți, nu poți imita pe nimeni.

O carte e un drum asfaltat de alții. Dacă acest drum nu ar fi circulat, drumarii editurilor s-ar reorienta. Faptul că ei nu se îndreaptă spre meserii mult mai bănoase, te face să crezi, pe bună dreptate, că le merge. Faptul că se lamentează ei cum că nu le-ar merge afacerea a devenit banal. Totul amintește de bancul cu indienii care aduc lemne, unde centrul meteo anunță venirea frigului pentru că indienii adună lemne, iar indienii adună lemne pentru că așa văd la buletinul meteo.

Văitatul la editori a întrecut totuși orice limită a bunului simț, în condițiile apariției de tot mai multe și variate colecții. Ei au ajuns să spună că muncesc degeaba, că nu mai au cititori, că nu se vinde cartea. Ca o consecință a acestui mesaj, oricât ar părea de paradoxal, nu se întâmplă nimic. Nu se mărește numărul de cititori nici măcar calitativ; cei care citesc, oamenii culți și inteligenți, nu se înmulțesc decât în cazul în care devin culți și mai inteligenți venind din rândul troglodiților, lucru imposibil.

Avem totuși avantajul pe care alte țări nu-l au: dacă nu suntem în stare să facem lucruri posibile, forțăm imposibilul. Promovăm tineretul cu orice preț, femeile, minoritățile, fără să fim atenți la costurile ulterioare.

Tinerețea sau experiența de viață nu sunt nici ele criterii de luat în seamă, așa, pe nemestecate. Te poți plafona la maturitate sau te poți deștepta la bătrânețe, la fel de bine. Sau nici una, nici alta.

De frică să nu comitem vreo discriminare, protejăm și prostia, și posesorii acesteia.

Omul simplu nu citește. In cazul în care ajunge, în

naivitatea lui, la concluzia că trebuie să intre într-o librărie, să cumpere cartea la care i-ai făcut reclamă, la stand, când vede prețul, renunță. Prețul, asemănător unei sute de mililitri de coniac, e becul pavlovian care îl face pe cetățean să fugă îngrozit. „Un polițist a intrat într-o bibliotecă", nu e un simplu banc; e cruda realitate. Nu-1 poți face pe omul simplu să se aboneze la un ziar, pentru a câștiga un metru de cotoare de cărți, chiar dacă acestea sunt cărți de 3 lei, pe înțelesul lui, de autori străini de mâna a doua sau texte mai slabe ale unor scriitori cunos- cuți, fără copyright. S-ar simți trădat de două ori. Mai bine face abonament acolo unde se câștigă un „coș cu bunătăți", adică ceea ce nu se prea vinde în supermarket.

Dacă, prin absurd, cel ce fuge din calea cărții, într-o zi când nu e meci, nimerește în fața unui computer, îi mai rămâne varianta jocurilor de tot felul. Nu degeaba înflorește industria jocurilor pe calculator. Când acestea reprezintă gadget-uri din cărți, imagini colorate, acțiuni simple, mimetice, de lupte sau înfruntări de idei, freudian, jocurile dau iluzia lecturii. La câți bani costă un computer la noi în țară, jocurile nu par deloc un lucru ieftin, prețul mijlocului de producție umbrind, de prea multe ori, producția însăși.

Cititorul nu are de unde să știe și nici nu-1 prea interesează ce editură e pe val, cu mii de titluri, bună distribuție, încasări pe măsură și copyright-uri valoroase. Nu știe nici editura care publică titluri ieftine sau în regie proprie, cu vânzare locală, condamnată să se chinuie sau să se ducă

la fund, conform principiilor concurenței. Dacă se

hotărăște să citească, el vrea să citească; culisele editoriale reprezintă alt subiect pentru el.

Dacă a început să se lamenteze, cum se întâmplă tot mai des la noi, editorul bagă cititorul în ceață, acesta gân- dindu-se că editura e în suferință și, astfel, e nevoită să publice cărți de doi lei. În consecință, nu cumpără. La extrema cealaltă, editurile cu un dever mare fac o reclamă atât de deșănțată, încât te duc la aceeași idee, că, având multe titluri, nu mai au ce publica și scot știfturi, nu cărți.

Editurile scot, într-adevăr, foarte multă maculatura, atât de multă încât ceea ce e valoros nici nu se mai vede.

Fiecare are impresia că el e viitorul; viitorul altuia. Nimeni nu se mai preocupă de viitorul lui personal. Exocen- trismul se întâlnește cu egocentrismul, undeva, la infinit.

Cei care caută valoarea în ape tulburi, așa numiții fani, sunt prea puțini, deși fac o gălăgie infernală. Colecționarea a tot ce apare într-un anumit gen al literaturii e tot o forma de autoorbire. Fânul colecționează; nu citește prea mult, ci doar așa, orientativ, prefețe, postfețe, scurte recenzii, să poată ști ce să mai cumpere. O viață de om e prea puțin pentru a putea colecționa ceea ce mai mult simți că e de calitate. Criticii sunt mult prea ocupați cu sponsorizarea propriilor rubrici din vreo revistă sau cu diferite conferințe prin țară, unde se lasă cu vreun computer cadou, ca să scoată fânul din întuneric.

Cititul despre cărți, spun unii, nu are cum să fie dăunător. Nu dă omul nimănui în cap, nu aruncă petarde, nu scuipă pe jos, nu bea, nu se droghează.

Și totuși, s-a trecut prea repede de la „literatura de

atmosferă" la „literatura ca atmosferă". Se lasă prea ușor cartea jos pentru a o substitui cu filmul făcut după ea. Asta denotă lipsă de imaginație, iar lipsa de imaginație e dată de lipsa de cultură, rezultat tocmai din precaritatea exercițiului de a citi. Cercul ăsta vicios e valabil doar dacă plecăm de la premiza că vorbim doar de oameni inteli- genți. Numai omul inteligent are nesansa de a se prosti.

Fanii citesc mai mult despre cărți. Știu că o carte este bună sau rea, dar cine sunt cei îndrituiți să hotărască ce e bine și ce e rău, în lipsa debusolatei critici literare? în spiritul tradițional românesc al datului cu părerea, își dă cu părerea cel care are o părere. Toată lumea vorbește și nu mai ascultă nimeni. Se formează o critică amatoristică de forum sau weblog, ca substitut al unei critici de valoare, iar aceasta generează, în timp, o literatură de blog, agramată și chinuită. Aceasta acaparează realitatea, prin intermediul forumiștilor, cu părinții lor cu tot, editorii, care se miră ca proștii că nu li se vând cărțile, iar dacă se vând, nu se citesc.

Nici scriitorii de talent reconvertiți la critica literară nu sunt o soluție. Avem nevoie de critici de talent, nu de scriitori de critică literară. Așa cum prezintă câte un ziarist presa la televizor, după interesele imediate ale patronului, după suma de bani obținută sau chiar după propriile-i convingeri, nici criticii care citesc pentru noi nu pot fi obiectivi. Paradoxal, aici nici nu e vorba de obiectivitate, ci de subiectivitate. Așa cum ziarul „on line" nu-ți stârnește aceeași formă de înțelegere, nici cartea citită de altul

nu-ți dă același complex de emoții. Chiar și citirea unei cărți în perioade diferite ale vieții, când nivelul de cultură și chiar cel emoțional s-au mai schimbat,

nu-ți lasă aceeași impresie.

La relecturare, e bine să te bazezi pe criteriile proprii. Când nu ai criterii proprii, ești influențat de criteriile altuia, în ambele cazuri, dacă o carte îți place din ce în ce mai mult, nu înseamnă neapărat că a rezistat trecerii timpului și e neapărat bună. O carte e bună dacă cititorul are criterii de apreciere valabile sau criteriile luate de la altul sunt general valabile.

în funcție de balansul valabilității-nevalabilității criteriilor de apreciere, cărțile pot fi confirmate sau infirmate de trecerea timpului. Cum nimeni nu cunoaște valoarea celor care dau verdicte, în ultimul timp, nu se știe care operă literară va rezista. E ceva asemănător cu cearta privind subiectul crucii, dacă aceasta e sau nu un obiect religios, când toată lumea are dreptate.

E ca în povestea rabinului care dă dreptate la toată lumea. Când cineva îi spune că nu poate avea toată lumea dreptate, îi spune acestuia că și el are dreptate.

împăciuitorismul generalizat micșorează entropia și nu aduce niciun progres, nici măcar în literatură. De frică să nu deranjeze, fiecare minte, ajungându-se la o ipocrizie generalizată. Pentru a avea toată lumea dreptate, spun că se poate ajunge și prin exagerarea adevărului până la ipocrizie, dar ăsta e alt subiect.

Aici, în zilele noastre, intervine declicul. Cine sunt cei care stabilesc criteriile de apreciere. într-un concurs lite-

rar, membrii unui juriu. Da, dar premiile se dau, cum vedem, pe alte criterii decât cele ale valorii. Atunci, mai are cititorul, fânul înrăit, încredere în părerea stabilizatoriilor de criterii? Cum nimeni nu s-a născut

învățat, și criticii învață critica de la alți critici. Cum dau măsura lipsei de pricepere, înseamnă că s-au prostit pe parcurs sau au învățat lucruri de slabă factură de la înaintași. Oricine își poate imagina că avem o critică de întâmpinare transformată în critică de prevenire.

Când criticul previne penetrarea valorii și promovează, pe interes și nepotism, nonvaloarea, se discreditează. Nu are niciun rost să vorbim de criticii de-a dreptul imbecili, care confundă nonvaloarea cu valoarea. Numai nonvaloarea se înconjoară de nonvaloare; pentru a părea ea mai strălucitoare.

Că înlocuiește voit valoarea cu nonvaloare sau că nu e în stare să distingă nonvaloarea de valoare, efectul e același: cititorul inconștient rămâne singur.

Editurile au fost învățate să nu vândă cărți, ci autori. Atunci când dai 1 miliard de lei pentru 5 cărți nescrise încă, așa cum se întâmplă la noi, ori ai de-a face cu geniul Carpaților, ori ești tâmpit, ori interesat. Cum geniul Car- paților nu se întrevede încă și se încearcă în disperare să se fabrice... Pot nominaliza o editură profilată pe sciencefiction care a organizat un concurs de debut, a anunțat că acesta s-a suspendat până la o ediție viitoare și totuși, în acel an, a câștigat un pilos, care nici măcar nu era debutant.

Și, pentru ca lucrurile să fie conforme cu propria lor realitate, o carte slabă trebuie neapărat reeditată. Odată

cu înmulțirea scriitorilor, aceștia vor lupta pentru legiferarea unei taxe de protecție a tagmei. Cum banii vin de la cititori, orice taxă e bazată pe venituri suplimentare. Dacă se vor înmulți cititorii, aceștia vor lupta pentru legiferarea unei taxe de protecție specifică, o taxă de protecție de tagma scriitorilor.

Cum, citind o carte, cititorul se crede un pic din cel ce a scris-o, ne trezim cu tot mai mulți cititori care vor să intre în breasla creatorilor. Nu se va întâmpla asta, pentru simplul fapt că s-a întâmplat deja.

Mulți au crezut că Revoluția îi va face ziariști. Doi oportuniști din SF au fugit imediat spre principalele două co- tidiane centrale de la începutul anilor '90. Doar în ultimul timp s-a dovedit că vor face, unul explozie, altul implozie, de atâta jurnalism. Acum, când jurnalismul a fost discreditat chiar de jurnaliști, aceștia caută o ieșire. Cum main- stream-ul s-a umplut de autobiografismul banalității autorilor, o s-o ia toată lumea spre science-fiction, ca o consecință firească a dezvoltării tehnicii și tehnologiei avansate. Norocul poate fi faptul că nu oricine poate avea inteligență tehnologică. Nenorocul e că iarăși va fi inflație de ingineri fără talent literar.

Un scriitor cu un talent recunoscut de toată lumea a afirmat că avem opere, dar n-avem scriitori, plasându-se, fără să vrea, în propriul său paradox. El era cunoscut ca un mare scriitor, dar opera nu i-o știa nimeni, adică exact pe dos de cum afirmase. Vrând să împingă cititorul spre ceea ce a scris, s-a apucat să producă editoriale și să apară la televiziuni; lucru acesta a făcut ca el să fie și mai cunos-

cut, iar scrierile și mai necunoscute. Cititorul, de lene, îl citește pe el și reține câteva fraze mai inspirate, reiterând dictonul potrivit căruia „cultura e ceea ce rămâne după ce ai uitat tot".

Zadarnic se scrie mult, în loc să se scrie despre multe; se pierde timp prețios și rămâne pământul nemuncit. Aici mai aveau și comuniștii și colonialiștii dreptate: cultura este sfârșitul oricărei zile de muncă.

Scriitori nu sunt neapărat cei care scriu. Nici cititorii nu sunt neapărat cei care citesc. Așa cum se gândește azi, cititul biletului de autobuz a devenit un act de cultură, iar „scriitorii de rețete medicale" sunt și ei scriitori, cum scriitori se considerau și conțopiștii lui Caragiale.

Scriitori nu sunt nici măcar cei care publică. Cum sunt fabricați miliardarii și politicienii de carton, sunt fabricați și scriitorii de carton, apoi sunt promovați, reeditați, pre- miați și supuși atenției unor critici dintr-un mediu strâmt. Fenomenul e ușor de observat deoarece promoția bună și tirajele mari, ale cărților proaste, au aceeași soartă ca tirajele mici și proasta răspândire a cărților bune. Prin asta, cititorul amendează mediocritatea și se mulțumește să citească despre cărți, în măsura în care există critici specializați care să le povestească despre ele. Unii povestesc, dar nu se fac înțeleși, alții se fac înțeleși, dar adorm cititorul.

Pe partea cealaltă, există ideea preconceptă că editurile serioase se ocupă de lucruri serioase, iar acestea, din cauza exercițiului democratic mai avansat, sunt cele stră- ine. S-a spulberat și acest mit. S-a spulberat în străinătate,

nu în România, unde se publică tot felul de cărți ale

unor autori străini de mâna a treia ca fiind mari valori.

Autorii străini mai slăbuți găsesc teren propice de promovare la noi, cei care suntem, genetic, obedienți față de tot ce e străin. Nu e adevărat că, după intrarea în UE, datorită unui control mai strict al copyright-ului, va exploda valoarea și vor fi publicați și autori români. Nu e adevărat; într-o țară de turtă dulce, ninge cu făină și curge lapte și miere; vor veni autorii de mâna a doua, nebăgați în seamă în țara lor, și vor vinde mai ieftin marfa. Vor fi luați în brațe, își vor face case de vacanță pe aici și vor transforma laptele și mierea în whisky-uri. Avem exemple concludente.

Occidentalii se tem că după o nouă aderare la Uniunea Europeană se vor trezi invadați de muncitori străini; străini de muncă. Tot așa, România ar trebui să se teamă și ea de o invazie de scriitori străini, străini de talent.

Editatul cărților pe criterii foarte subiective distruge cultura română, așa cum angajarea rudelor distruge economia. Unii cred că intrarea în UE a însemnat victoria calității asupra prostiei și arbitrariului, așa, ca o speranță, dar speră degeaba. Până să ne civilizeze pe noi Occidentul, ne sălbăticim noi.

Cititul, ca act în sine, subliminal, doar așa, să nu uiți să citești, nu te formează ca intelectual, cum nici dusul la biserică nu te creștinează. Cum purtatul crucii nu te face mai credincios, nici purtatul unui premiu literar nu te face un scriitor mai bun.

Unii simt o plăcere aproape sadică să-i laude pe alții, să-i sufoce cu laudele lor, precum Stalin, care, înainte de

a-i executa, îi copleșea pe generali cu onoruri și medalii. Metoda de a desființa prin supraînființare provine de la turci, via domnitorii fanarioți, care te băgau în budă încărcat cu propriile tale bijuterii.

Acum, depinde de inteligența fiecăruia în a aprecia veridicitatea și greutatea unui premiu literar, plecând de la conștientizarea echilibrului între propriile posibilități și posibilitățile afirmate de protectori.

Cititul și scrisul n-au devenit niște procese involuntare sau voluntar-patriotice. Au devenit acte involuntare, pur și simplu. Nici în Biblie n-am găsit toată credința, nici în cartea de bucate toate felurile de mâncare. Timpul le va rezolva pe toate, iar norocul nostru este că nu vom ajunge să știm cum le-a rezolvat, să ne enervăm.

Lumea nu e niciodată așa cum ai lăsat-o. Dacă o lași, nu mai e deloc. Mai ales lumea literară, care e mai mult sau mai puțin virtuală și în realitate.

Orice sfârșit e un început prost, spunea Paul în încheiere.

Insolentul domn Penciulescu afirma în comentariu că tot articolul nu era decât o înșiruire școlărească de truisme. Nu era nicio urmă de truism. Unde era banalitatea sau locul comun? Dacă shakespeareianul „a fi sau a nu fi" putea fi considerat un truism, atunci și „orice sfârșit e un început prost", poate fi considerat truism, dar nu-i prea venea a crede. Adevărurile emise de el ar fi putut fi luate ca evidente, dar explicarea unui paradox, cum este cel emis de el, „cititul involuntar", nu se face prin alte paradoxuri, ci prin lucruri de la sine înțelese.

179

EGAL CU TINE ÎNSUTI Victor Martin

Era un car de nervi. Micșoră fereastra și deschise messenger-ul. Spre norocul lui, găsi disponibil un prieten dispus să stea la discuții, care, în plus, avea

ceva cunoștințe de soft și putea să-1 scoată din întuneric.

îi povesti toată tărășenia și răspunse la toate întrebările care ar fi putut aduce o clarificare a subiectului, apoi îi trimise o listă de adrese de site-uri și e-mail-uri.

— Ficțiunea se îmbină foarte strâns cu realitatea, mai ales în lumea Intemetului, concluzionă prietenul. Stai să văd!

în timp se făcea conversație convențională cu Paul, specialistul în soft deschise mai multe ferestre, conectă mai multe legături laterale, privind cu maximă atenție și cercetând cu înfrigurare.

— Iar vrei să mă încerci, spuse într-un târziu.

— în ce sens?

— îmi povestești vreunul dintre subiectele tale, ca și cum ar fi real. Mi-ai mai făcut-o.

— Dar totul e cum îți spun, rămase scriitorul descumpănit.

— Cum îmi spui, nu cum e.

— Mă rog, așa cum e.

— Nu e nimic real, decretă prietenul. Nu există niciun site și nicio pagină personală cu numele Sorin Penciulescu. M-am uitat cu atenție. Nu există premiu, nu există premi- anți, nu se găsesc nici numele celor din juriu sau al celor nominalizați. Nu există nici ziarul acela. Nu există nimic.

— Nu se poate. Are mai multe texte publicate, mai ales autobiografice, de tip weblog. Ultima sa carte, o trilogie,

a fost premiată de curând. Cărțile se găsesc și pe site-uri de vânzări. Stai puțin! îți dau adresele.

Copie câteva adrese de distribuitori de carte și i le trimise.

— Site-urile există, spuse prietenul, dar cărțile acestui autor nu sunt la vânzare. Nu există nici autorul menționat. Ăștia ar putea constitui o literatură paralelă, de tip electronic, dar nu se găsesc pe Intemetul pământean, ci în imaginația ta.

— Și în calculatorul meu, spuse scriitorul.

— E grav.

— îți trimit începutul ultimului roman al acestui Penciu- lescu. E postat ca reclamă, pe un site personal.

— Bine, aștept.

Paul făcu manevrele de copiere a fragmentului într-un program de procesare a textelor și îl trimise prietenului.

- Ei?

— Nimic. Pagini goale.

— Straniu. Ce pot face? întrebă Paul.

— întreabă colegii de breaslă! Poate a auzit cineva de numele astea.

— Păi, au auzit. Colegii de breaslă îl ridică în slăvi. E plin Intemetul de cronici elogioase. Trage la ei de parcă ar fi uns cu miere. E aproape libidinos. Cărțile se vând ca pâinea caldă. Publică la edituri prestigioase, majoritatea din capitală, în tiraje incredibile pentru zilele noastre. Are o promoție indecent de bună; târguri, lansări de carte, discuții, ziare și reviste de cultură.

— La mine nu există, spuse prietenul.

— Cum să nu existe?!

— Așa, bine.

— Ai necazuri cu motorul de căutare, își dădu Paul cu părerea.

— Știi că asta e o glumă. Calculatorul meu e ultraper- formant și am mai multe motoare de căutare. Le-am folosit pe toate. Nu găsesc nimic din ce îmi povestești.

Paul rămase câteva minute pe gânduri. întorcând faptele pe toate fețele, nu găsea nimic logic. Nu avea de ce să se agate.

— Ce faci, ai adormit sau ai plecat? îl bâzâi prietenul.

— N-am plecat, numai că nu mai știu ce să cred.

— Ia legătura și cu alți prieteni ai noștri, softiști! Poate găsesc ei ceva.

— Ia tu! Eu nu mă simt în stare. Mă simt complet dezorientat. Nu știu ce să fac, spuse scriitorul.

— Ia puțin aer! Până mă consult eu cu băieții, tu du-te la cumpărături!

— Bună idee.

— Dacă tot ieși, treci și prin librării, așa, într-o doară. Poate găsești vreuna din cărțile amicului. Poți să te oprești și pe la chioșcuri, să întrebi și de ziar, dar cred că asta ar fi o prostie. Dacă există, poate fi o publicație locală de succes, vândută doar în nord-est. Vorbim diseară.

Văzând că prietenul ieșise de pe messenger, Paul închise și el. Se ridică, se învârti un timp prin cameră, se duse în bucătărie, mâncă ceva, luă două pastile antistres, sorbi dintr-o ceașcă puțină cafea rece și începu să se îmbrace.

Coborî și, din reflex, o luă spre stația de autobuz. Se răzgândi în ultimul moment și o luă pe jos, să se mai liniș-

tească. Ii era frică de supraîncordarea din ultimul timp; putea deveni patologică.

Nu se felicită pentru ideea de a merge în centru pe jos. Gândurile puseseră stăpânire pe el, copleșindu-1. Deși totul i se părea o prostie la care putea da cu tifla, lăsând calculatorul închis câteva zile, să-și poată vedea liniștit de pregătirile pentru sărbătorile de iarnă, nu putea scăpa de obsesie.

Fu însoțit de neplăcute gânduri negre. Dacă exista sau nu scriitorul care îi răspundea la niște mesaje netrimise de el, nu avea nicio importanță. Ar fi vrut să-l întâlnească pe acest Sorin Penciulescu și să-i trântească peste nas toată ura de care se umpluse. Ar fi vrut să-i spună că detesta orgoliul tinerilor ziariști și scriitori de bani gata. Aceștia erau plini de elanul tineresc până în gât și mai erau sufocați și de orgoliul de a fi favorizați de soartă. Erau puși în vitrină cu un singur rol, să se miște și să-și dea importanță, să te calce cu mașina. Cum „cei ce se aseamănă se adună, spre a hotărî cu cine să se asemene", cum spune scriitorul Tudor Vasiliu, acești scriitori, mai buni sau mai răi, nu mai lasă și pe alții să se bage în lumea literară din care fac parte cu toții. Folosind un singur criteriu de apreciere, tânăra generație are impresia că totul începe cu ea.

Ar fi vrut să-i spună că habar nu are de el, scriitorul Penciulescu, că nu i-a trimis niciun mesaj și nu a făcut niciun comentariu, pentru simplul motiv că nu are obiceiul să se lanseze în polemici sterile. în fața necunoscutului funcționează sindromul McEwan. Acesta spune că, într-o confruntare de idei, recunoști faptul că există autori foarte

lăudați pe care nu vrei să-i citești, cauza fiind tocmai deșănțarea cu care sunt luați în brațe, datorită sistemului violent de promoție și publicitate, în care norocul sau hazardul i-a plasat sau s-au postat singuri. El explică faptul că există scriitori „la modă", foarte apreciați de critică și mass-media, despre care oameni în părerea cărora crezi spun că n-au pic de talent. Ținând cont de părerea celor din jur și coroborând aceasta cu faptul că ai citit mult „despre" autorii respectivi, fiind prezențe publice atât de pregnante încât nu ai cum să-i ocolești, ești obligat să elaborezi o metodă proprie pe care o putem denumi „metoda Ian McEwan". Acest englez, considerat de unii un „novator", de alții un „senzaționalist șocant", după modul cum s-a format la un curs de creație literară, un fel de școală populară de artă de la ei, după ascensiune, după modul cum e abordat de presă și după modul obedient în care e premiat, respiră parvenitismul gospodinei plictisite care scrie cărți pentru simplul motiv că are soțul editor.

Știm, parvenitismul nu face casă bună cu valoarea, lucru pe care nu îl face intoleranța, nici ipocrizia, nici nimic. Când un scriitor e insultat de un alt scriitor și cere daune morale absurde, decade în ochii eventualului cititor. Și atunci când nu acceptă părerea altuia. Și atunci când se exhibă. Orice deviație morală, orice pată din biografia scriitorului îndepărtează cititorul. Necazul e că orice consumator de literatură te poate lăsa nu numai pentru mai târziu sau prea târziu; te poate lăsa cu fundul în baltă.

O viață trăită exploziv, trivial, o viață de scriitor, te îndepărtează de o operă cuminte. Și o viață liniștită face la

fel, te îndepărtează de o operă explozivă, trivială. Stai și te întrebi ce te poate face celebru, ce șmecherie să adopți, încerci să trăiești oricum, să scrii oricum. Nu merge în nidun fel. Talentul nu ajunge, exhibiționismul nu merge. Cu cât te ostracizezi mai mult, cu atât iese mai prost.

Realitatea e greu acceptabilă. Faptul că unii autori spun că nu vor să fie cunoscuți, ci doar citiți, dar nu de oricine, ci de o elită formată de ei, e pură ipocrizie. între a nu fi încă, a nu fi și a nu mai fi, nu încape nimicul. Orice junghi are tușea sa și invers. Atitudinea obsesiv discretă, ca și atitudinea obsesiv ofensivă, sunt generatoare de invizibi- litate; prea aproape e similar cu prea departe.

Până la un punct, îți vine să crezi că numai tu folosești metoda aceasta de a lăsa unii scriitori pentru mai târziu, când vei fi convins că sunt niște valori și, bineînțeles, vei avea timp de ei. Nu e exact. Foarte mulți oameni fac la fel, dar nu recunosc acest lucru din pudibonderie. Chiar și unii critici folosesc această metodă, de lene sau din interes. Dacă punem cap la cap cronicile literare ale acestora, putem vedea că n-ar fi putut avea timpul fizic necesar să . citească toate cărțile analizate. Unii merg până acolo încât, din teribilism sau din cine știe ce alt motiv, analizează cărți ale unor autori străini, niciodată traduși, fără să știe o boabă din limba străinului.

Dacă recunoști că nu ai citit nimic dintr-un autor supradimensionat de mass-media, riști să te expui inutil oprobriului public.

„Așa am pățit și eu, dar am avut măcar mulțumirea de a mă autoconvinge că, folosind metoda numită arbitrar

McEwan, nu am alunecat într-un sindrom McEwan",

își spuse Paul.

Unul dintre semnele acestei stări anormale a individului înzestrat cu simț critic este înlocuirea scriitorului cu >

un personaj creat chiar de el. Din motivele prezentate mai sus, faci abstracție de opera autorului până la a uita total că există, înlocuind-o cu povestea scriitorului sau cu orice altceva. La un cenaclu literar, a întâlnit un activist cultural, care, vrând să se dea mare că a vizitat New York-ul, de unde a cumpărat versiunea originală a romanului „Dune", pe care l-a citit direct în engleză, s-a apucat să povestească acțiunea. Peste ani, când acest roman s-a tradus în românește, l-a citit și Paul Calan. Atunci a văzut el că activistul habar nu avea de engleză; ceea ce povestise nu semăna cu textul tradus și citit, mai târziu, de toată lumea.

Sunt mulți și scriitorii români considerați deja clasici pe care i-au citit doar câțiva prieteni ai lor. Se vorbește foarte mult despre ei, sunt prezențe active la tot felul de mese rotunde televizate, lansează pălării, povestesc cu dezinvoltură despre meleaguri exotice de care n-a auzit nimeni, dar unde porumbul fiert se mănâncă începând cu celălalt capăt sau fac psihanaliză ocazionată de cine știe ce eveniment politic, cu referire la opera proprie. Unii susțin că premiul literar se obține scriind puțin, dar având o viață publică bogată; alții susțin că e bine să scrii mult, obligând juriul să-ți remarce prezența activă.

Dacă preiei scriitorul transformat în personaj de tele- novelă și îl îmbraci în propria-ți imaginație, poți avea un șoc atunci când îl întâlnești în came și oase. Imaginea for-

mată nu are nimic a face cu realitatea, care te scârbește. Frica de acestă realitate e ca frica de a

pleca în străinătate; construindu-ti o străinătate a ta, ti-e frică de o alta, even- tual ostilă. Frica de altceva e frica de tine însuti, cel care a construit cu imaginația ceva atât de fascinant, încât nu poate să mai accepte realitatea. Iți place să crezi că ești în stare să înțelegi mai mult decât poți.

Cei care imaginează, în felul ăsta, un scriitor oarecare, riscă să dea în sindromul de a nu mai fi în stare să-i citească opera nici dacă ajunge la concluzia că aceasta e tangibilă și are timp destul pentru ea. Imaginând cum vrei tu, ajungi să te identifici cu obiectul imaginat atât de mult încât nu mai știi care e imaginatul și care imaginatorul.

Totul poate fi reinventat de tine, dar nu până acolo încât să crezi că toată lumea e a ta. Lumea nu renunță la ficțiune, dar să imaginezi prea mult un imaginator e deja prea pe deasupra de măsură, e un sindrom McEvan, Coelho, Brown sau cum vrei să-i zici.

Imaginația creează prăpăstii. Una dintre aceste prăpăstii este cea produsă de editorii români, care au impresia că scriitorii veniți din străinătate sunt pe malul cu flori, iar cei din țară pe malul deșertic, publicând, obedient, în consecință. De aici până la imaginația publică nu mai e decât un pas, iar imaginația publică arată că scriitorii veniți din străinătate sunt mai ușor publicați și mai citiți. Multi scriitori autohtoni, văzând că nu au cititori, încearcă această măsură facilă; vor să plece în străinătate, să facă bani și să se întoarcă triumfali, ca după o bătălie câștigată. Nu le

place să se reconsidere, plecând ca lisus în deșert; în deșertul din interiorul țării.

Mult prea mulți constată că nici scriitura

sclipitoare, nici reconsiderarea din oaza civilizației, nici banul, nici sexul, nici situația favorabilă, căutată cu lumânarea, nici adeziunea la tot felul de platforme, nici aderarea la tot felul de fundații, nici hazardul, nici temerile, nici obsesiile, nici rațiunile de marketing, nici blog-urile, nici pasiunea erotică excesivă, nici politica, nici speculația filozofică, nici iubirea durabilă nu aduc consacrarea.

„Atunci, ce?!" se întreabă Paul.

Deocamdată, nu exista niciun răspuns convenabil. Nu era numai „sindromul McEwan" vinovat de această stare de lucruri, ci chiar modul de a face literatură, deoarece aceasta a fost transformată, ea însăși, dintr-o plăcere de a scrie sau citi într-un sindrom de a scrie sau citi.

Muncit de astfel de gânduri, intră în prima librărie întâlnită în cale și se îndreptă spre standurile celor mai prestigioase edituri din capitală. Făcu un tur al titlurilor și autorilor, apoi, văzând că totul era pus cu furca, fără nicio ordine, se dezmetici.

— Cărțile astea sunt burdușite alandala în rafturi, spuse unei femei care își făcea de lucru printre standuri.

— Suntem o librărie fără pretenții, veni răspunsul.

— Dacă nu vă respectați munca, nu respectați clientul.

— Nu avem mulți clienți. Câștigăm și noi o pâine. Eu nici nu prea citesc.

— înțeleg, dar dacă vine un client, cum sunt eu, și întreabă de un anumit autor?

— Avem un catalog complet, cu toți scriitorii, în ordine alfabetică. Uitati aici!

Paul deschise un repertoar voluminos, cu multe fișe, căutând numele scriitorilor premiați, în frunte cu

Sorin Pen- ciulescu, dar nu-1 găsi pe niciunul.

— Căutați ceva anume? îl întrebă vânzătoarea, părându-i-se suspect că stătea de o jumătate de oră cu ochii în catalog, în loc să se uite la cărți.

— Nu. Nu caut nimic.

— Suntem o librărie destul de bine aprovizionată, dar mai e librăria de lângă cofetăria „Amandina". Acolo puteți găsi absolut tot ce vreți. Au contract și cu editurile cele mai neînsemnate din tară.

— Bine, mulțumesc, spuse Paul.

Salută și ieși, continuându-și drumul spre centru. Vru să o ia la dreapta, spre piață, dar ceva îl atrăgea spre librării, înainte de a ajunge la cea indicată de femeie, mai intră în două, unde, de asemenea, nu găsi nimic.

Nici la cea mai mare și bine dotată librărie din centru nu găsi ceva. își aminti că făcuse o listă cu tot ce îl interesa, o scoase și, cu ea în mână, se apropie de una dintre vânzătoare. Aceasta parcurse notița, consultă câteva registre și se înapoie, privindu-1 cu suspiciune.

— N-am nimic din ce scrie aici. Or fi autorii mai noi.

— Sunt autori cunoscuti, cu multe cărți la activ. Au luat și multe premii. La diverse saloane de carte, au vândut mii de exemplare.

— Așa se explică, spuse vânzătoarea. S-or fi plimbat cu cartea doar pe la festivalurile de carte sau le dau prin site-urile de vânzări.

— Pare puțin probabil.

— Așa cred și eu, dar nu vă pot ajuta cu nimic.

Paul mulțumi, aruncă o privire peste cotoarele cărților din standurile celor mai prestigioase edituri, nici el ne- știind de ce, apoi ieși.

în drum spre casă, frigul de afară și oboseala îi mai alungară obsesiile, dar tot nu se abținu până nu intră în câteva librării, mai mari sau mai mici, să se simtă împăcat cu gândul că făcuse tot posibilul.

„Tot posibilul, să ce?! se întrebă. Să aflu că autorii ăștia nici nu există?".

Ajuns acasă, se hotărî să nu-1 mai apeleze pe prieten, să lase pentru a doua zi. Fiind una din zilele lui libere, putea să doarmă mai mult și, odihnit, să împartă firul în patru cât voia.

Mâncă ceva și sări peste obișnuita cafea, aterizând direct în pat.

Mult timp visă numai scriitori și înfruntări de idei. Se visa așezat în fața tastaturii, unde îi scria preopinentului că îl considera un produs artificial al literaturii, ceva existent doar în spațiul virtual, care, după ce s-a văzut cu sacii în căruță, caută să-și fabrice o biografie romanțată, cu pagini web, site-uri, blog-uri. îi spunea că toate destăinuirile privind chinurile publicării tot în registrul ăsta erau. îi spunea că nu avea habar de el, că nu i-a trimis niciunul dintre mesajele la care i-a răspuns și nu a făcut niciun comentariu. îi spunea că nu-1 cunoaște, că n-a auzit de el, că nu l-a citit, dar presupunea că e un autor slăbuț. în afară de câteva fragmente, publicate pe Internet ca reclamă, și

de cronicile alea deșănțate, nu citise nimic. Cărțile cu care se lăuda nu existau în librării, nu pentru că s-ar fi epuizat, ci pentru că nu existau, librarii neavând habar de scriitorul Penciulescu.

într-un târziu, visul se pierdu în ceață, se întoarse pe partea cealaltă și adormi tun.

A doua zi, se trezi târziu, își bău tacticos cafeaua, încropi un mic dejun consistent, se așeză în fața

calculatorului și, reflex, deschise e-mail-ul. Era un singur mesaj, iar acesta era un răspuns aiuritor al scriitorului Sorin Penciulescu la un text al său. Textul era o scrisoare coerentă, sinteză a gândurilor care îl năpădiseră pe Paul în drumul pe care îl făcuse în ziua precedentă spre centrul orașului, combinate cu visul pe care îl avusese în timpul nopții. Răspunsul era o înșiruire de insulte, reproșuri și fraze de o duritate nemaiîntâlnită, care pleca de la premiza că Paul Calan ar fi trebuit să-1 cunoască foarte bine pe el, ziaristul și scriitorul Penciulescu.

Enervat, închise mail-ul și deschise messenger-ul.

— Ei, ai aflat ceva? îl luă Paul la întrebări pe prieten, direct, fără nicio introducere.

— Din păcate, nimic.

— Adică?

— Adică nu au nici alții informațiile astea pe Internet. Nu se găsește nici măcar articolul despre „cititul involuntar" în paginile revistelor electronice indicate de tine. Eu cunosc textul, dar dintr-o revistă pe care mi-ai dat-o demult.

— N-ai dat nici peste un articol despre un sindrom numit „McEwan"?

- Nu.

— Și eu ce fac?! întrebă Paul.

— Apucă-te de scris! Ai creat un conflict virtual în capul tău, cu personaje, descrieri, fapte. Ia de scrie! Unii se duc la dracu' în praznic pentru a scrie o carte de călătorii.

— Nici nu mă gândesc. Mi se pare un subiect subțire și nu am habar despre terminologia tehnicii de calcul.

— în cazul ăsta, nu se mai poate trage decât o singură concluzie, faptul că influențezi deciziile calculatorului, spuse prietenul.

— S-ar putea să ai dreptate. înainte de a te contacta, am deschis poșta electronică. Ce crezi că am găsit?

- Ce?

— Un mesaj al meu, adresat scriitorului Penciulescu, spuse Paul.

— Și, care e necazul?

— N-am trimis nicio scrisoare.

— Cum așa?! se miră prietenul. Știam că ești adeptul genului epistolar, care, cum spui tu, nu-ți folosește prea mult, dar te face să-ți ții spiritul treaz, să nu ruginești.

— Da, dar nu corespondez cu oricine.

— în cazul ăsta, rezultă că mesajul s-a sintetizat singur.

— în plus, are și un răspuns bizar, încâlcit, lipsit total de bun simț, din partea dobitocului, spuse Paul.

— întrebarea e cum poate un mesaj să se sintetizeze singur? Calculatorul tău a luat decizia să sintetizeze mesaje.

— Asta, dacă am presupune că un calculator ia singur decizii.

— Nu avem altceva de presupus, spuse prietenul. Unele dintre date sunt existente doar la tine în creier. Calculatorul nu are de unde să le ia din altă parte. Totdeauna mi s-a părut că e ceva în neregulă cu tine.

— Nu trebuie să vorbești așa. Fiecare om e angoasat sau isterizat de ceva. Are cine să ne frustreze. Trăim într-o societate anormală. Nu trebuie să glumești cu lucruri din astea. Ne știm din copilărie. Am venit la oraș din același târg amărât. Dacă nu ne apucam de inginerie, acum eram oameni. Făceam și noi un curs de calificare la locul de muncă, aveam o meserie care nu presupunea prea multă inteligență și ne dezvoltam simțul practic. Mai un ciubuc, mai im furtișag; ne făceam și vilă, ne luam și mașină mică. Așa, ce-am făcut?

— Cum ce? Am participat la construcția unei societăți existente și în prezent.

— Da, dar în loc să vindem gogoși, să ajungem patroni de farmacii sau magazine, ne-am apucat de scris romane sau de tehnica de calcul, spuse Paul.

— înainte de a te apuca să sapi trecutul, îți recomand să faci niște teste psihologico-psihiatrice. Calculatorul nu poate avea nicio vină. El e o unealtă. E folosit și influențat de om. Omul ești tu. E posibil ca soft-ul calculatorului tău, din cine știe ce eroare, să fi creat o lume care nu există.

— Ce lume spui că nu există?

— De exemplu, ziarul unde e redactor-șef preopinentul, cel cu înfruntarea de idei, nu există, spuse prietenul.

— Cum să nu existe? Omul are site personal, ziarul, de asemenea.

— Nu zic nu. Un ziar cu numele ăsta, în orașul indicat, există doar pe Internet, doar într-o realitate virtuală. Nu există în, să-i zic așa, realitatea „reală". M-am interesat la Poliție, la Camera de Comerț, la cele mai mari agenții naționale de distribuție a presei, m-am interesat peste tot. La adresa redacției e un magazin de cojoace. Adresa de e-mail e falsă sau neoperațională. Ziaristul și scriitorul Sorin Penciulescu nu există, pentru simplul motiv că nici nu s-a născut. Nu e nimeni cu datele astea în evidenta ♦ populației. Nici ceilalți premianți menționați de tine nu există. E o lume inventată de o minte diabolică.

— Ce vrei să sugerezi?! întrebă Paul.

— Nu vreau să sugerez nimic.

— Știi că eu nu am cunoștințele necesare pentru a crea un scenariu ca ăsta pe Internet.

— Știu. Din cauza asta, nici nu m-am gândit la tine, spuse prietenul.

— La cine te-ai gândit?

— La nimeni. Pare o poveste fără nicio miză.

— O fi intrat vreun hacker, spuse Paul.

— Hacker-ii intră ca să fure sau ca să distrugă fișiere, nu să producă ceartă între necunoscuți care nici nu există. E fără sens. Sunt prea multe date la mijloc.

— Pot fi oamenii vreunui serviciu secret.

— Ar trebui să încetezi cu vechea ta obsesie că societatea e formată din urmăriți și urmăritori, spuse prietenul. Azi nu te mai urmărește nimeni, nici dacă îl plătești. Dacă ai nenorocul să nimerești pe o străduță mai întunecată, poți să mănânci bătaie degeaba; nu știe nimeni de tine.

Pentru un buzunar de mărunțiș, poți să-ți pierzi și viața. Serviciile secrete se ocupă cu lucruri secrete,

iar polițiștii se găsesc la slujbă.

— Dacă se găsesc la slujbă, sar în ajutor.

— Dacă ar fi să fac o glumă, aș spune că sar în ajutorul infractorului, dar nu despre asta vorbeam, ci despre faptul că se găsesc la biserică, la slujba de la biserică, să demonstreze că sunt și ei buni cetățeni. Știi anecdota aceea cu slujbele, lansată involuntar de guvern?

— N-o știu, spuse Paul.

— Guvernul oferă românilor 200.000 de slujbe; cele mai reușite sunt cele de la Patriarhie.

— Glumești tu, dar e mai mult decât posibil să fi supărat pe cine știe cine. Unele dintre articolele mele sunt foarte dure.

— Da, dar nu sunt tăioase, spuse prietenul. Plesnesc, fac vână taie, dar nu ucid. Ca ziarist, știi tu ce știi. Cei mai mulți preferă să ignore faptul că au o muscă pe căciulă.

— Sunt oameni care nu suportă să fie tocați mărunt, aproape insesizabil. Ei știu că electoratul se prinde foarte repede. S-au învățat în funcții unde e cald și bine. Ideea că vor fi zburati de votul mârlanului îi terorizează. Para- noicii sunt cei mai periculoși.

— Oricine ar fi la mijloc, în dezavantaj se găsește Pen- ciulescu și gașca lui. Știi vorba aia: nu te găsești în memoria nici unuia dintre calculatoarele principalelor instituții ale statului, nu exiști...

— E ceva dubios la mine, îl întrerupse Paul. Am o legătură automată făcută fără să fi dat vreo comandă.

— Iți bagă cineva vreun virus.

— E posibil, dar se șterg instantaneu.

— Bine. Vezi ce e și spune-mi! spuse prietenul și închise.

Paul citi câteva fraze și rămase cu gura căscată. Penciu- lescu îi comunica faptul că luase un premiu pe care nu l-a dorit, apoi totul continua cu începutul prozei pe care o avea el, Paul Calan, în lucru, împletit cu elemente din conflictul artificial ce se crease singur, apoi se downloadă un film.

Văzu imagini despre sine însuși, la măsuță calculatorului, plimbându-se prin piețe sau librării, apoi se vizionă făcând naveta, nervos, între bibliotecă, bucătărie și sufragerie.

Plictisit, vru să deschidă messenger-ul și să-i comunice prietenului că varianta cu urmărirea electronică era valabilă, dar, ca și cum cineva, din spate, ar fi știut asta, nu-1 lăsă să închidă mail-ul și demară un alt film. Acesta era un reportaj cu multe imagini inedite, luate cine știe cum și de unde, și un comentariu psihanalitic original și pertinent privind conflictul artificial dintre el și un scriitor care nu exista.

Nu mai avu răbdare sa vadă ce se întâmplă și, din nou, vru să închidă. Când fu pe cale să apese butonul, din difuzor izbucni o linie melodică stridentă, iar pe ecran debută alt treilea film.

Apăru Sorin Penciulescu, redactor-șef al celui mai puternic cotidian local din nord-estul țării, aparținând celui mai puternic trust de presa din țară, artizan al celor mai prestigioase premii literare. El anunța că scriitorul Paul Calan era câștigătorul celui mai bine finanțat premiu, iar

trustul se angaja să finanțeze și romanul care putrezea de zece ani la o editură foarte bine cotată din capitală.

Până la un punct, povestea era adevărată. In urmă cu 10 ani, depusese un roman la o editură în vogă,

dar nu îl lasase acolo. După patru ani, văzând că nu i se spune nici „da", nici „nu", scosese cartea și o publicase la o editură mai puțin prestigioasă, într-un tiraj mic, în regie proprie. Deci, totul era o minciună; romanul nu „putrezea" la prestigioasa editură pentru simplul motiv că nu se mai afla acolo.

Redactorul-șef spunea ceva despre niște scuze pe care i le transmitea, rugându-1 să nu fie frustrat de eșecurile editoriale care îl potopeau, să nu mai coacă gânduri negre la adresa confraților de breaslă și, mai ales, la adresa lui, a scriitorului Penciulescu, deoarece nu el era vinovat că era luat în brațe și premiat. Nu el era vinovat că i se face o promoție deșănțată, perversă, că i se plătesc bine cărțile, că e publicat în tiraje mari și are salariu supradimensionat ca ziarist.

„Asta e o prostie", își spuse Paul, neștiind dacă farsa era de râs sau de plâns. „Aceste lucruri nu există".

Amețit, lăsă totul baltă și, pentru că ferestrele nu se mai închideau și filmul rula încontinuu, obsedant, scoase calculatorul din priză.

Luă obișnuitele calmante, se îmbracă gros, deblocă yala, trase ușa masivă de metal, coborî cu liftul și ieși din bloc. Trase în piept aerul rece de afară și se mai liniști. O plimbare până în centrul orașului, cu mâinile în buzunare, rupt de orice gând sau activitate, era cea mai bună idee.

Trecu prin fața ferestrelor magazinului de alături și se uită înăuntru, mirat că din șase vânzătoare nu era niciuna la post. Cu toate că era deschis, nici vânzătorul de la chioșcul de ziare din colț nu se găsea pe scaunul lui, ca de obicei. Nici gașca de cartier de pe băncile din fața primului bloc de pe dreapta, cu derbedeii ei, care scuipau pe jos, urlau și spuneau prostii, tare, să-i audă toată lumea, nu era la post. Nu se auzea gălăgia obișnuită de la școala primară din cartier, nu era nimeni nici la crâșma de alături. Dispăruseră cu toții.

Ajunse în centru și nu întâlni pe nimeni. Forfota dinaintea sărbătorilor, când alerga fiecare după suveniruri, felicitări sau reduceri de prețuri, pierise.

Deși era ora când oamenii principalelor clădiri administrative plecau acasă, acum nu ieșea nimeni de nicăieri și nu intra nimeni niciunde, pentru simplul motiv că nu mai era nimeni în oraș. Dispăruseră cu toții și lăsaseră totul baltă.

Cărbunii grătarelor de pe marginea drumului ardeau încă, iar fripturile și cârnații se carbonizaseră demult.

Automobilele lăsate în mișcare se loviseră unele de altele, invadaseră parcurile sau se proptiseră în vreun stâlp, pom sau vitrină de magazin.

Era posibil ca locuitorii să mai fi existat, dar să nu-i fi văzut el, dar mașinile părăsite în mers infirmau ideea. Era posibil ca această lume să fi devenit inacceptabilă și inexistentă doar pentru el. Era posibil orice.

Nu-și dădu seama ce îi declanșase declicul. începu să-și amintească imagini din altă lume și imagini ale unui drum

interstelar care părea că nu se mai sfârșește, întâi fulgurant, apoi tot mai coerent și continuu.

Nu-și putea explica ce făcuse să-i dispară din minte aceste amintiri și să fie înlocuite cu altele, cele ale vieții unei ființe banale de scriitor și ziarist de pe Pământ.

Cu cât își amintea mai mult dintr-o viață anterioară, posibil mai bună, tot ce era legat de viața lui ca pământean începea să i se șteargă din minte.

Cu cât procesul înainta mai mult, cei ce se făcuseră ne- văzuți în jurul lui începură să apară din nou, unul câte unul, mirați. Se uitau împrejur la tevatura provocată peste tot sau la carambolul rutier. Neînțelegând nimic, ca niște păpuși teleghidate, se alăturau aglomerării de oameni ce se formase în spatele lui Paul Calan, compactă, amenințătoare.

Ca împinse cu mâna, masele de nori plumburii se dădură la o parte și apăru soarele, parcă agățat între turlele primăriei, dar între el și masa cetățenească se interpusese o prelată imensă, probabil susținută din spate, cu prăjini, de indivizi mai puternici.

Se uită mai bine și văzu că arătarea nu era o bucată de pânză grea, ci o structură cărnoasă, organică, ce plutea prin forțe proprii, apropiindu-se de el. Apoi, odată cu hui- duma, coborî asupra lui întunericul și nu mai văzu nimic.

în scurt timp, fu devorat de fantoma cărnoasă, care pomi, lă rândul ei, să se autoconsume, pe asfalt nemairămânând decât o grămăjoară de pulbere fină, minerală, care fu măturată de femeia de serviciu de la Primărie și pusă într-o cutie de bazalt.

— Mă bucur că am ascultat de colegii mei din celelalte orașe și am cumpărat o umbră din asta, cu proprietăți psihotronice, puternic electronizată, spuse primarul, ieșind în fată. Păcat că sunt umbre de unică folosință. Consu- măm banii contribuabilului, dar merită. Dacă ar fi după mine, aș spăla trotuarul cu furtunul. Am fost invadați de tot felul de scriitori și ziariști obraznici, de pe tot felul de planete, care vor să ne dea nouă lecții. Ii vom stârpi.

Se trecu la o ceremonie oficială de comemorare a încă unui om de cultură eliminat din societate, apoi edilul-șef ținu un scurt discurs. Avu loc o slujbă de pomenire, se întocmi actul public de ștergere a scriitorului din computerul primăriei și notabilitățile se retraseră, lăsând loc la microfon oricui dorea să-și exprime părerea, să se plângă de ceva, să țină un discurs vitriolant la adresa autorități- lor sau să propună vreun amendament la noua Constituție, care înfiera prezența condeierilor printre noi.

COLETUL

Albert se trezi mai devreme ca de obicei. Avea o grămadă de lucruri de făcut în acea zi, dar se gândi că nu era rău să tragă o fugă până la Poștă, să ia coletul cu cărți, să-l aducă acasă, apoi să plece în oraș și să rezolve celelalte probleme. Oficiul poștal era aproape, nu avea rost să scoată mașina pentru atâta lucru. Putea să facă asta mai încolo, pe la 10:00, când se deschideau majoritatea unităților comerciale, băncilor sau Direcției Financiare, pe unde avea el de alergat.

Făcu un duș scurt, se îmbrăcă în grabă, controlă să vadă dacă are banii, avizul și buletinul de identitate la el, puse într-un buzunar mai mic un pumn de mărunțiș și ieși.

Coborî scările celor patru etaje, ieși din bloc, traversă strada, ocoli magazinul non-stop din colț și o luă pe aleea îngustă care îl ducea direct la Poștă.

Era imposibil ca pe la mijlocul aleii să nu se găsească cerșetorul care își făcea veacul în fața Grădiniței nr. 8. » » » »

— Hei, domnu, domnu, nu-mi dai și mie de-o bere?

— La întoarcere. N-am schimbat, îl ocoli Albert și trecu mai departe.

— Să nu uiți! îi strigă cerșetorul.

— Uit pe dracu, mormăi și iuți pasul.

Când ajunse la Poștă, era deja nervos, dar faptul că nu-i venise niciun colet punea capac la toate.

— Dar, spuse, confirmarea asta de primire nu mi-am pus-o singur în cutia poștală.

— O fi pus-o poștașul. E de ieri. Cred că nu v-a găsit acasă si v-a lăsat înștiințarea asta.

— Ieri am fost toată ziua acasă, dar nu văd de ce trebuia să mă găsească.

— Să vă dea coletul.

— N-am văzut niciun poștaș care să vină cu coletele acasă.

— Când e un colet mic, poștașii mai fac și excepții. Poate vă cunoaște.

— Ne cunoaștem, dar nu foarte bine. Sunt un om foarte ocupat. De când stau în cartierul asta, și scrisorile le-am luat singur de aici. Ăsta e un colet cu 20 de cărți, trimis cu ramburs, de la o editură. Avizul confirmă faptul că a ajuns.

— E posibil să fi venit și nu l-am luat din spate, de la magazia unde le punem până le gestionăm. E devreme. Ne organizăm și noi.

— Nu e deloc devreme. A trecut o jumătate de oră de când ați deschis. Organizare e asta?

— Nu te interesează pe dumneata cum ne organizăm noi. Vino peste vreo oră!

Albert scrâșni din dinți și își propuse să nu se enerveze mai rău. Nu mai avea niciun rost. Era deja un pachet de nervi.

O luă spre casă pe ocolite, printre blocuri, să nu se mai întâlnească și cu cerșetorul pe alee. Urcă pe scări, să se cal-

meze, deschise ușa apartamentului, închise după el,

bău un rest de cafea dintr-o ceașcă și se așeză într-un fotoliu.

La început, îi trecură prin cap cele mai crunte gânduri, apoi se calmă. Avea de ales între a merge din nou după colet sau a sări peste asta. Până la urmă, se hotărî să termine odată treaba începută, care îi stătea ca un ghimpe în ochi, apoi să-și vadă liniștit de celelalte lucruri. Cartea nu era decât o reeditare, dar era foarte curios cum iesise.

Trecu o oră și se hotărî să ia taurul de coarne, propu- nându-și să facă reclamație dacă nu reușea să soluționeze problema. Ieși din nou din casă, luă liftul, coborî și refăcu traseul până aproape de Grădinița nr. 8, unde îl văzu pe cerșetor. Era atât de obsedat de indolenta femeii de la Postă, încât uitase de el.

îi dădu o bancnotă de 5 lei si încercă să-1 evite si treacă mai departe, dar acesta i se așeză în față:

— Să ne trăiești, conasule! Să-ti trăiască nevasta.

— Ce treabă are nevasta mea cu faptul că ți-am dat de-o bere?

— Are. Numai când îi naște nevasta devine omul darnic ca de obicei.

— De obicei, nu dau bani la cerșetori, iar nevasta mea a născut acum 30 de ani și am devenit, e adevărat, puțin mai darnic, dar cu prietenii mei, pe care i-am invitat la restaurant.

— Trec peste faptul că mă faci cerșetor, pe mine, care, de fapt, sunt pensionar, dar te iert. Simt că ești de-al meu. O fi vreuna cu dumneata. De obicei, îmi mai dă câte unul câte un leu, mai de silă, mai de milă, dar dumneata ai tre-

cut în dimineața asta de șase ori pe aici și mi-ai dat, de fiecare dată, câte o bancnotă de 5 lei. Ba greșesc; mai înainte, mi-ai dat chiar 10 lei. E adevărat, când ai trecut prima dată, ai fost cam zgârie-brânză; m-ai dus cu vorba și nu te-ai întors pe aici. Dacă stau să mă gândesc, nu te-ai întors pe aici deloc. Cred că te-ai întors printre blocuri, apoi ai venit de cinci ori dinspre non-stop. Acum, vii a șaptea oară. Cam suspect. Nu ești cumva cu „camera ascunsă", să râzi de mine?

— E o idee. Nu poți elimina o racilă a societății decât râzând de ea.

Se întoarse și își urmă drumul fără să se mai uite înapoi.

— Bine că ești tu deștept, ai dracu de intelectuali cu racilele voastre! îi aruncă cerșetorul din spate.

Albert nu-1 mai luă în seamă. Se gândi că, sub influența băuturii, oricine poate debita orice prostie, iar creierul oamenilor străzii era tot timpul îmbibat în alcool.

La Poștă era aproape pustiu. O femeie în vârstă tocmai părăsea incinta, iar la singurul ghișeu deschis, acolo unde mai înainte se găsea oficianta care îl trimisese la plimbare, acum se găsea o alta, mult mai tânără.

— Mai înainte, am vorbit cu o doamnă între două vârste, o luă direct pe fată. Mi-a spus să vin din nou. Am un colet de ridicat. Poftiți înștiințarea!

— Știu povestea. înștiințarea n-am emis-o noi. Sunteți domnul Albert Vânt?

— Nu, nu sunt Albert Vânt. Sunt Albert Vânt, de la „vânt".

— Știu și eu ce e un vânt, dar n-a venit niciun colet. Doamna Coca, salariata care a fost în tura întâi, a plecat.

Spunea că ați terorizat-o. Ați venit de șase ori până acum. A spus că abia așteaptă să ajungă acasă, să ia un calmant și să se culce după-amiază.

— Inexact. Am venit acum o oră si ceva, doamna de dinainte m-a trimis la plimbare, spunând că nu am niciun colet, si m-am întors. Coletul a fost trimis si cred că a sosit. Face cam 3 zile până aici, iar eu n-am primit un aviz decât ieri, adică după mai mult decât o săptămână.

— Inexact. Ați vorbit cu doamna Coca pe la 8:30, apoi ați mai venit de cinci ori până pe la prânz și ați pisat-o la cap cu coletul ăla până ați înnebunit-o.

— Despre ce prânz vorbiți?!

— Despre ora 12:00. Nu știți pe ce lume trăiți? Ați văzut cât e ceasul?

— Nu m-am uitat la ceas. Trebuie să fie vreo 10:00.

Fata îi arătă ceasul de pe perete. Era ora 14:32.

— Nu merge ceasul ăla.

— Ba merge. Tura doamnei Coca s-a terminat. La 14:00 am intrat eu de serviciu la ghișeul ăsta. Doamnele de la celelalte ghișee și încă trei salariate, împreună cu șefa, știu toată povestea. Sunt în spate, la o cafea. Știți, după-amiaza nu prea vine nimeni. Dacă vreți, le chem.

— Nu, nu e nevoie. Nu vreau decât să primesc coletul. Editorul se găsește în capitală și mi-a scris pe messenger că a trimis coletul. Dacă l-a trimis și nu a ajuns, e posibil să se fi produs vreo confuzie. Suntem specialiști în a încurca borcanele.

— Asta e o insultă.

— N-am vrut să sune a insultă. Vorbeam așa, în general. Cu toții mai greșim. E scuzabil.

— Scuzabil, nescuzabil, adevărul e unul singur: muncim pentru niște salarii de mizerie. Dacă am primi mai mulți bani, nu s-ar produce confuzii, cum le spui dumneata. Ce credeți că s-ar fi putut întâmpla?

— Strada pe care ne găsim are același nume ca municipiul Caracal, aflat la 60 de kilometri de aici. E posibil să fi fost confundată denumirea străzii cu orașul învecinat »

și să fi ajuns coletul acolo.

— Ne-am gândit și noi la asta. Am dat telefon la Caracal și așteptăm răspuns. E tot ce putem face. Dacă s-a produs confuzia asta, până la sfârșitul programului, rezolvăm. Trimitem pe cineva la domiciliu.

— E o idee bună. Cred că sunt destul de cunoscut. Am trimis și am primit peste o sută de colete la oficiul ăsta poștal. Cred că sunt și eu băgat în vreo bază de date, acolo, în sistemul ăsta de computere.

— Eu vă cunosc de când ați întârziat mai mult de o lună cu ridicarea unui colet, ați refuzat să plătiți taxa de maga- zinaj și am fost nevoiți să-l trimitem înapoi, cu specificarea „destinatar necunoscut". Pe cheltuiala noastră.

Albert îi întinse buletinul, iar fata deschise mai multe fișiere, confruntând informațiile din memoria computerului cu datele de identitate.

— Nu figurați, spuse într-un târziu.

— Cum adică?

— Adică sunt 34 de oameni cu numele de Albert Vânt, dar niciunul nu are vârsta sau adresa dumneavoastră.

206

— E posibil ca mulți dintre ei să semene cu mine. Eu n-am fost decât la începutul programului și acum.

— Nu pot să știu. N-am fost prezentă. N-am intrat în prea multe amănunte cu doamna Coca.

în câteva fraze, bărbatul îi povesti oficiantei pățania cu cerșetorul de pe aleea Grădiniței 8.

— îl știu, îi răspunse fata. Nu trebuie să-l luați în seamă. E tot timpul beat. Un om beat vede dublu. Un alcoolic poate merge mult mai departe.

— Cum vă explicați faptul că am vorbit cu doamna de dinainte pe la 8:30 și m-am întors acum, pe la 14:30, cu senzația că n-a trecut decât vreo oră?

— Nu-mi explic. Lumea e plină de mistere. Mi se întâmplă și mie. Când sunt supărată, mi se arde mâncarea. Am impresia că n-a fiert decât 20 de minute și au trecut 3 ore. Odată, era să fac incendiu; s-a înroșit cratița și am făcut fum în tot blocul.

— Și mie mi s-a întâmplat să mai condensez timpul, dar în somn și pe oboseală. Când lucram la un centru de calcul electronic, în tură de noapte, pe la 12:00 noaptea, în timp ce urmăream listarea la o imprimantă, am adormit și, când am deschis ochii, am văzut că intrau pe ușă cei din tura de dimineață; dormisem vreo 6 ore.

— Nici nu mai știi ce e somn si ce e realitate. Poate că , »
dormim și visăm tot ce ni se întâmplă acum. Așa ceva nu ni s-a întâmplat, să veniți cu avizul, iar noi să nu avem coletul. E trist că nu vă regăsiți printre cei 34. Cei mai mulți locuiesc pe strada Caracal, dar niciunul în blocul unde stați. Cei mai mulți stau în blocurile din partea de est.

— Ce putem face? o întrebă, uitându-se stânjenit la coada ce se formase în urma lui.

La rândul lor, cei trei tineri, o femeie de vârstă medie și doi bătrâni, ce păreau pensionari, așezați în urma lui, rămăseseră cu gura căscată la discuție, căutând să înțeleagă ceva.

— Vă iau ca pe un al 35-lea Albert Vânt și vă înregistrez cererea, spuse oficianta. Dacă nu se rezolvă azi, veniți mâine. Nu există lucru nerezolvabil.

— Bine. Las interfonul deschis.

Ametit, ieși fără să salute si nici nu-si dădu seama cum ajunse acasă. Enervat, răspunse în doi peri la frazele amabile și convenționale ale vecinilor, intră în apartament, își pregăti ceva de mâncare, o cafea și se așeză la masa din bucătărie, răsfoind reclamele.

Cum soția lui venea de la serviciu după ora 20:00, se așeză la computer, încercând să scrie câteva pagini la romanul pe care îl avea în lucru. Cum nu-i ieșea nimic ca lumea, scrise câteva gânduri ce se voiau a fi aforisme, apoi, enervat, le șterse și își îndreptă atenția spre televizor.

Se mai liniști, se așeză din nou în fata tastaturii si adormi.

Sări ca ars și se uită speriat la ceas, neștiind dacă se auzea interfonul sau soneria stridentă de la usă. Cum era ♦ soneria, își luă halatul si deschise.

— V-am adus un colet, spuse femeia din fața lui.

— Sunteti de la Postă?!

— Sunt noua poștăriță. Vechiul poștaș a ieșit la pensie.

Lui Albert i se părea ciudat să audă lucrul ăsta, știind că poștașul de la blocul său nu avea mai mult de 50 de ani,

dar nu spuse nimic. Dădu buletinul, semnă de primire, plăti rambursul, dădu 10 lei bacșiș, închise ușa în urma femeii și puse coletul pe masa din sufragerie.

Desi era foarte curios cum arăta cartea, căută să amâne cât mai mult întâlnirea cu aceasta, lucru care îi provoca, de fiecare dată, o plăcere deosebită.

Opri sonorul televizorului și se așeză la masă, să-și termine mâncarea pusă în farfurie cu câteva ore înainte. Mâncă în liniște, ascultând ticăitul pendulei din hol. Peste acesta se suprapunea un ticăit necunoscut. Nu apucă nici să-i treacă prin cap acest gând. Explozia coletului rase, cu precizie matematică, tot ce se găsea în jur, suflul acesteia aruncând cât colo ușa de la apartament și toate ferestrele.

Speriați, cei câțiva oameni din parcare se trântiră la pământ, apoi, văzând că nu e niciun pericol, se ridicară, ui- tându-se în sus la flăcările ce ieșeau pe ferestre și la fumul care înnegrea pereții blocului.

De jur-împrejur se strângeau tot mai mulți oameni. Apăru și presa, filmând din toate părțile, apoi, după mai multe zeci de minute, veniră și pompierii, întinseră scările și puseră furtunurile cu apă în funcțiune, stingând complet focul.

— Mare noroc, spuse șeful pompierilor. Cred că totul a pornit de la instalația de gaz. Nu era nimeni acasă.

Coborând de pe scară, își scoase casca, se șterse de sudoarea murdară de fuligine și se apucă să răspundă la întrebările standard ale ziariștilor. »

— Stih cine locuia acolo? era una dintre aceste întrebări.

— Nu, nu știm, veni răspunsul. Asta puteți întreba la asociație.

J

— Eu locuiam acolo, spuse Albert Vânt, învârtind o hârtie între degete. Venit din oraș, unde am avut de rezolvat o grămadă de lucruri, am parcat mașina, am intrat în holul blocului, m-am uitat la cutia poștală și abia am apucat să iau avizul ăsta poștal, când am fost luat pe sus de mulțimea care se bulucea la ieșire. Am rămas perplex când am realizat că flăcările și fumul ies din apartamentul meu. Dacă nu mă scoteau oamenii afară cu forța, aveam de gând să urc până sus, unde mi-am uitat buletinul. Voiam să merg la poștă, să ridic coletul. Acum, fără buletin, nu pot să merg nici mâine. Am niște cărți de primit.

— Lasă-le dracului de cărți! De ele îți arde acum, când din locuința ta nu a mai rămas nimic?! îi spuse șeful pompierilor.

SCRISUL DIN SOMN

„M-am născut pe Lila, o imensă planetă-oraș cu doi sori, zi veșnică, atmosferă liliachie, o traiectorie asemănătoare cifrei 8 si nu se știe câte miliarde de locuitori. Aici, tot tim- pul dispar mase mari de oameni; acestea sunt înlocuite de ființe umane sau nonumane, turiști veniți de pe alte planete. Nimeni nu știe câți locuitori dispar și din ce cauză, nimeni nu știe câți îi înlocuiesc.

Lila e o planetă în plină mișcare, ciudată, numai bună pentru turism. Se vine aici pentru fenomenele anormale care au loc, fenomene normale putându-se găsi oriunde.

Unul dintre fenomenele stranii ale acestei planete sunt și eu. Pe lângă mine, animalele gigantice care se deplasează imperceptibil, studiate de generații întregi de topo- metriști, fizicieni, chimiști, futurologi sau ingineri, sunt nimic. Nici parcurile care se mișcă și rad, în calea lor, cartiere întregi ale orașului-planetă, lăsând în urmă terenuri pe care se construiesc alte cartiere, nu sunt foarte ciudate. Dacă ați mai fi putut vedea o plantă care nu stă pe loc, sunt sigur că un scriitor ca mine n-ați mai întâlnit.

Turiștii vin aici și din cauza scrierilor mele; despre mine și despre modul cum am ajuns să scriu nu se știe absolut nimic.

EGAL CU TINE ÎNSUTI[1] Victor Martin

După terminarea unei facultăți de robotică, am lucrat timp de 6 luni la o stație de combustibili convenționali; în condițiile în care roboții s-au organizat și se produc unii pe alții, facultatea asta a devenit superfluă.

Când s-a ivit un post de redactor la un ziar, m-am

înscris si eu la concurs. Nu eram deloc convins de reușită, fiind 52 de concurenți pe acel loc. M-am prezentat la derută. întâi am intrat în barul de lângă clădirea redacției, să-mi fac curaj. Am inhalat două butelii de alcitrar și o a treia am consumat-o în stare lichidă. Când am intrat, nu mă usturau doar 30% din plămâni, ci mă durea și stomacul pseudocompartimentat.

Nu știu ce am scris acolo, dar am ținut-o așa vreo două ore, până m-a furat somnul. Norocul a fost că supraveghetorul m-a observat după ce terminasem de vreo trei minute. Spre surprinderea mea, am câștigat; a apărut articolul în gazetă și am primit postul de redactor.

Am continuat să scriu în același fel. Ca proaspăt angajat, eram trimis, în fiecare dimineață convențională, fix la ora 30:45, să mă documentez, să vânez ceva, pe un subiect oarecare.

După numai trei săptămâni, am observat că nu-mi reproșează nimeni faptul că lipsesc de la ședința de redacție de la ora 31:00, așa că, în continuare, m-am făcut că plouă. După ce semnam condica de prezență, părăseam clădirea ziarului si mă înfundam într-o cârciumă mizeră, neștiută de colegi, aflată la trei cartiere mai încolo. Mă așezam pe unul dintre scaunele înalte din fața tejghelei barmanului, comandam o butelie de alcitrar diminian si închideam

ochii, imaginându-mi cine va intra pe ușă în următoarele cinci minute. Am făcut o grămadă de bani cu acest puseu premonitoriu. Toți pariau împotriva mea și pierdeau. După un timp, n-a mai mers; s-a dus vestea că știu ce spun și câștig.

Din când în când, deschideam ochii, aspiram

aburul de alcitrar și puneam dopul la loc. Făceam asta până la prânz, când mâneam ceva, și apoi mă întorceam la redacție.

Mă băgăm în biroul meu, trăgeam ușa, apoi o încuiam cu cheia. Aveam un birou foarte mic, la demisol, pe care nu-1 dorea nimeni. Porneam computerul și mă apucam de scris. Scriam până adormeam. Scriam în somn. Nu eram într-o stare hipnagogică, ci adormit de-a binelea. Când, în sfârșit, mă trezeam, odihnit, articolul era gata, îl trimiteam prin e-mail, sus, la redactorul-șef, iar acesta îmi trimitea confirmarea de primire și acceptul de publicare; nici el nu era prea încântat să-mi vadă mutra.

Foarte rar mi s-a întâmplat să nu primesc aprobare. Când nu-mi era aprobat materialul din ziua respectivă, îmi era publicat un articol cu caracter general, bun pentru orice ocazie, să nu pierd din bani. In felul ăsta, am tot scris articole în cotidian, timp de aproape doi ani. Șeful era foarte mulțumit de mine; îmi spunea asta de fiecare dată când urcam în biroul lui să-mi iau banii. Nu aveam nevoie de card de credit; la cârciumă nu aveau cititor de cârduri.

Când șeful a fost avansat și trimis în altă aripă a clădirii, m-au pus pe mine redactor-șef, lucru care nu mi-a plăcut deloc, deoarece am atras ura celor care așteptau de ani buni să avanseze. Acum, îmi dădeam și îmi luam singur banii. Intra în atribuțiile de serviciu. Era una din îndato-

ririle din sfera mea de competență să înmânez și plicurile subalternilor, la sfârșitul fiecărei săptămâni. Am pasat corvoada redactorului-șef adjunct. I-am pasat și sarcina de a citi și aproba materialele scrise de ceilalți și am văzut că nu era deloc supărat; dimpotrivă, strălucea în ochii lui o lumină de bucurie

și orgoliu gâdilat. Probabil că se simțea important.

Mi-am comandat niște perdele opace, pe care le trăgeam când mă apucam de scris. După câteva incidente minore, nu am mai închis usa cu cheia; au învătat cu totii să nu mă deranjeze. Atâta timp cât ziarul mergea bine și oamenii își luau salariile, nu avea nimeni nimic de obiectat în privința ciudățeniilor mele. într-o bună zi, colegii au scăpat de mine prin avansare; conducerea mi-a încredințat șefia secției externe, aflată pe Pământ.

Nicio problemă, mi-am spus, alcitrar clorotic se găsea oriunde. Dacă îmi mergea treaba cu scrisul din somn, era în regulă. Dacă minunea înceta, mă reprofilam; vedeam eu ce altceva puteam face.

Am început să dorm și să scriu din ce în ce mai mult; poate din cauza gravitației scăzute de pe Pământ. Am fost felicitat pentru seria de articole despre femeile lilane fugite la studii. Habar nu aveam ce conțineau acele articole. Mi-am luat suma suplimentară de bani și mi-am văzut de ale mele.

într-o bună zi, nici eu nu știu de ce, poate din plictiseală, am renunțat la articolele despre femeile lilane si căsniciile lor fericite și m-am apucat de articole dintr-un spațiu con- centraționar pământean, aflat într-o pădure. Articolele

erau foarte bine plătite deoarece se considera că e foarte greu de pătruns într-un astfel de univers fascinant. Toată lumea credea că am pile grele să mă pot strecura în acea pădure, de coșmar, după unii, miraculoasă, după alții. Articolele erau foarte bine documentate si nimeni nu bă- nuia că erau scrise în timp ce dormeam. Interviurile luate celor închiși erau reale, în măsura în care cei intervievati existau în

realitate, cu maniile, deviațiile sexuale, ticurile verbale, ideile lor fixe cu tot. Publicul era înmărmurit de felul plastic în care prezentam modul cum poate să evolueze degradarea unui om, în funcție de niște lucruri de nimic.

Cititorul nu poate să înțeleagă faptul că un ziarist nu e un vestitor de viață mai bună. Eu nu m-am dus pe Pământ să desființez hoția, ci să câștig mulți bani. E adevărat, uneori, se coboară o entitate supranaturală asupra noastră, a tuturor, dar nici atunci nu e sigur că nu se mai găsește câte un hoț. Eu nu aveam niciun chef să joc rolul entității supranaturale, deși, să scrii articole fără o minimă documentare, în somn, care să mai și concorde cu realitatea, era un lucru destul de supranatural.

întoarcerea pe Lila nu a mai fost o promovare. Am fost pus pe aceeași funcție de redactor-șef, la același ziar. In plus, acum aveam mult mai mulți bani, nu de la publicație, ci de la Institutul pentru Cercetarea Calității Vieții. Acest institut m-a racolat în cârciumă. ICCV-iștii aveau un fel de convenție planetară în câteva puncte din jurul clădirii redacției. Câțiva participant mahmuri au nimerit din greșeală în cârciuma unde îmi beam alcitrarul matinal.

215

EGAL CU TINE ÎNSUȚI Victor Martin

La recomandarea barmanului, care știa că sunt șef la ziar, am semnat un angajament pus în față de unul dintre cheflii. Prin acesta, îmi luam angajamentul să scriu pentru ei 4 romane de anticipație științifică pe an.

Cum nu prea aveam habar de acest gen literar, am căutat pe Internet și m-am orientat spre mistic și ezoteric. Mi s-a părut originală asocierea celor doi termeni. Pentru a face față provocării, am fost nevoit să dorm și să scriu în redacție. Nu mergeam acasă

decât să-mi schimb hainele sau să fac un dus.

După ce plecau cu toții din redacție, mâneam ceva și mă așezam în fața tastaturii calculatorului. După numai câteva zeci de fraze, adormeam buștean. Asta simțeam eu; în realitate, îi dădeam înainte cu scrisul. Dimineața, mă trezeam, proaspăt și revigorat, copiam textul într-un fișier protejat și îl trimiteam impresarului de la ICCV.

Subalternii credeau că am căpătat apucături de șef, venind la lucru înaintea tuturor, chiar de la prima oră. Dacă le-aș fi spus că am stat toată noaptea în redacție și am scris, nu ar fi crezut.

Le trasam câteva sarcini de serviciu, să nu se spună că nu mă aflu în treabă, și o întindeam la cârciumă.

Când mă întorceam din asa-zisa documentare, mă ase- zam în fața tastaturii și îmi scriam articolul până adormeam. Când nu aveau editorial, îl scriam eu. Nu mă interesa neapărat să apar pe prima pagină. Mă trezeam, dădeam ce am scris la tipar, așteptam să plece cu toții, mă încuiam în birou, trăgeam perdelele și, până dimineață,

mă apucam să scriu în somn la romane științifico-fantas- tice. Și tot așa, zi de zi.

îmi mergea din ce în ce mai bine, după sumele de bani din ce în ce mai mari, virate de agentul literar. Din când în când, la cârciuma unde îmi beam alcitrarul, veneau colegii ICCV-iști, să vadă ce mai fac. Unul mi-a adus un echipament militar complet, dar l-am refuzat. Nu aveam niciun chef să particip la antrenamentele lor. Uram această latură a culturii si o urăsc si acum.

O boală mai veche a mea era să dețin un hotel. I-am zis asta unuia dintre vizitatori, iar acesta m-a ajutat să cumpăr un teren și să mă apuc să construiesc. Aveam destui bani; își lua și intermediarul partea lui.

După ce am terminat lucrările de construcție, m-am mutat în hotel, într-una dintre camerele de la parter, ame- najând-o ca pe o adevărată garsonieră, luminoasă, curată, frumos mobilată, cu mobilă pe comandă, foarte rezistentă. Patul imens era comandă specială, executată după schițe proprii. Am dotat camera și cu tehnică de ultimă oră; m-a costat ceva, dar consider că merita efortul. Am acoperit un perete cu monitoare subțiri și am cedat o parte din spațiul de locuit computerelor și dispozitivelor electronice, cum nu s-a mai văzut.

Individ solitar și antisocial, cum sunt catalogat, consideram modeste, dar plăcute, pretențiile mele de viață simplă și un univers de calm și meditație. Voiam să fiu protejat de pericole, crizele politice sau economice nu mă interesează, impasurile tehnologice sau schimbările climei mă lasă rece. Am ecranat această garsonieră astfel încât un-

dele psihice emise de mine să nu conteze în cadrul stabilirii climatului general al planetei-oraș. Refuz manipulările sociale și nu vreau să mă stresez prea mult nici cu tehnica asta modernă.

Nu-mi place nici compania membrilor ICCV-ului; nu vreau să mă duc la ședințe, nu vreau să primesc vizite prea lungi.

în bucătărie, am pus electrocasnice de ultimă generație, și am tras totul în oțel și sticlă. Baia am utilat-o cu gadge- turi cum nu poți vedea oriunde. Bucătăria n-am folosit-o niciodată. Comand mâncarea prin sistem integrat de informații, vine cineva până la ușă, o lasă jos, își ia banii și pleacă.

Am început să merg din ce în ce mai rar pe la redacție; scriu acasă și trimit articolul prin e-mail.

La hotel, unde eu sunt și șef, și subaltern, pot să dorm și să scriu ce vreau, când vreau, cum vreau.

Bine distribuită de ICCV, cartea, oricât de proastă, se vinde. La o carte, se păcălește o mulțime de proști, la altă carte, altă mulțime, si tot asa.

Ce scriu nu mă prea interesează, deoarece scriu în somn și habar nu am ce scriu. Principalul lucru e că, atunci când scriu, mă simt liber, mai ales din punct de vedere financiar. Sunt interesat mai mult de ecourile din presă ale romanelor, articolelor sau editorialelor mele.

Pentru o mai bună promovare, ICCV mi-a turnat și o găleată de premii în cap. Sumele sunt mici și nu catadicsesc să le primesc. Le-am spus colegilor ICCV-iști să bea ei un ald- trar în cinstea mea si au fost foarte bucuroși să facă asta.

» *

Nici pe la cârciumă n-am prea mai trecut și, într-un final, am încetat de tot să mă mai duc. Mă simt mult

mai bine în cămăruța mea, la parterul hotelului meu. Am o colecție imensă de butelii de alcitrar, cu fel de fel de arome si fel de fel de indicatii si efecte.

Am muncit destul până am ridicat acest hotel. Am din ce trăi si nu mă mai interesează altceva. Am înlocuit liniștea interioară cu liniștea de interior. Casa lenesului este în interiorul lui. Cămăruța în care stau e o aparență. în realitate, mi-am fabricat o lume a mea, unde fac ce vreau.

Sunt considerat un caz mai special. Nu am mers la nicio ședință, nu am răspuns la invitații, nu a vrut să primească niciun premiu, deși datorez foarte mult celor de la ICCV. Le-am trimis mai multe scrisori de mulțumire si văd că , J
m-au cam lăsat în pace; sunt un fel de membru onorific, cu cotizația plătită la zi.

Nici prea mulți angajați nu am; folosesc mai mult oameni de la firme specializate, mai ales la curățenie, ordine, servicii la cameră sau întreținerea sistemelor electronice.

Mi-am cumpărat o gâză mecano-electrică, prevăzută cu mai multe camere de luat vederi minuscule. Când mă plictisesc, pun o mască pe față, mă întind în mijlocul patului și las gâza să zboare. Nu fac altceva decât să urmăresc peisajul și să controlez cu privirea direcția minusculului aparat de zbor. Restaurantele, terasele, piețele, parcurile, târgurile și alte mari aglomerații au fost tot timpul considerate surse de lene, conflicte, răzvrătiri, locuri ale defulărilor de tot felul. Le vizitez și eu, dar cu insecta electronică zburătoare. Uneori, le țin celor prezenți câte un dis-

curs. Când aud o voce de nicăieri, cad în genunchi și mă ascultă cu o evlavie de neînțeles. E foarte

amuzant. Pentru neinițiați, cum am fost eu la început, merge și cu o comandă manuală. S-a inventat și teleportarea, dar dispozitivele depășesc puterea mea financiară. Nici nu am încredere; dincolo, apar niște chestii de tot râsul.

Cu dispozitivele pe care le dețin, pot umbla prin creie- rele locatarilor, dar m-am plictisit repede; nu prea ai ce găsi.

Evit contactul cu reporterii; dacă se prind că nu am habar ce scriu și citesc propriile mele romane de parcă ar fi scrise de altcineva, mă pot acuza de impostură. Dacă aș face-o inconștient și fără tendință, presa m-ar mai putea ierta, considerându-mă un fenomen și atât, pe când așa: e mare pericol.

Hotelul e dotat cu sisteme de urmărire de ultimă oră. Nici sistemele utilitare nu sunt mai prejos. Parterul e împânzit cu fel de fel de capcane; e, practic, o cetate inexpugnabilă, în mijlocul orașului-planetă Lila.

De multe ori, sunt obligat să elimin gunoaiele societății, dar sunt în legitimă apărare. Profitând de faptul că ușa hotelului meu e deschisă tot timpul, mulți vin la mine cu intenția de a mă jefui, dar nid nu visează de unde vine glonțul. Am avut nenumărate cazuri din astea, când sistemul de autoapărare a pedepsit avariția hoților; punându-le capăt zilelor, i-a împachetat ermetic într-o substanță rezistență la intemperii de orice natură, le-a tipărit o etichetă cu ziua și ora decesului și i-a depus la subsol. Ii păstrez ca probă a vinovăției. Nu e moral, dar e economic; conducerea planetei dă sume importante pentru neutra-

lizarea hoților. Legea îmi permite. Poliția nu mai face față; o parte a ei se ocupă cu depistarea și pedepsirea leneșilor, alta cu prinderea și pedepsirea celor care muncesc în exces. De hoți nu se mai ocupă nimeni.

Foarte multi și-au găsit sfârșitul pentru mult mai puțin decât tentativa de jaf. Profită de faptul că ușa e deschisă, intră, văd că nu e nimeni si încearcă să-si rezolve necesită- țile fiziologice pe culoar, unde e întuneric. Ei nu știu că fac asta pentru ultima oară; se deschide o trapă și sunt aruncați sub hotel, unde mor de foame. Subsolul e racordat la imensul sistem de canalizare al marelui oraș. Canalul de sub hotel duce într-un canal mai mare, aflat sub clădirea Parlamentului, care e prevăzut cu trape de același fel. Când se umflă apele râului din apropiere, împing această mizerie umană sub sediul reprezentanților aleși de noi și, de acolo, mai departe. Pe cei căzuți în canal, sistemul de autoapărare nu îi reține ca probe.

Când vine un client onest, fără intenții criminale, știu; îi citesc gândurile, îl las să citească un afiș, să se edifice și să intre în hol. Luminile se aprind în funcție de bunele lui intenții și înaintează pe culoar, spre camera mea. Deschid ușa din timp, iau banii, îi înmânez cheia și la revedere; nu am nevoie de angajat la recepție.

La parter nu cazez pe nimeni. Având un sistem de ecra- nare psihică performant, am făcut o excepție cu Anita Jup, android de sex feminin, scriitoare de ficțiuni științifice, ca și mine, conducătoare a ICCV-ului, magazioneră pe o navă cosmică si nu mai știu ce. Era însoțită de doi extrate- » J)
reștri, mascul și femelă. Toți trei erau urmăriți de o gru-

pare militară necunoscută, bine înarmată și dotată cu dispozitive de urmărire de ultimă oră.

Mi-a povestit că sediul ICCV-ului dispăruse, prin nu se știe ce anomalie spațio-temporală, undeva, în trecut, la sfârșitul unei ședințe cu ICCV-istii care renunțaseră la » » » 1 »
rutina zilnică în favoarea rutinei săptămânale, și se ascundea, împreună cu oaspeții din Univers; nici ea nu știa de ce sunt urmăriți.

Sistemele electronice au prins-o cu minciuna. Nu dispare sediul institutului doar așa, pentru că participanții la ședință au renunțat la rutina zilnică si au trecut la ru- , » » *
tina săptămânală, devenind din ce în ce mai leneși și mai lacomi. Lăcomia și lenea nu te pot duce în niciun trecut. Acestea nu te pot face pierdut; nu poți să dispari din cauza inactivității, propovăduită și aici, pe frumoasa noastră planetă de vacanță, de cei 120 de conducători, fie-le numele în veci pomenit și de mine.

Androidul a mai povestit ceva despre o facțiune de tineri donatori de organe, baza unei noi construcții ICCV-iste, și mi-a prezentat perechea de extratereștri, cu rugămintea să-i ascund până când formațiunea paramilitară necunoscută înceta urmărirea.

Nu există formațiune paramilitară necunoscută. Pe Lila, totul se știe, mai mult sau mai puțin. Și eu pot fi monitorizat fără să știu; tehnica de ultimă oră e la îndemâna oricărui om cu bani și evoluează în fiecare secundă. Tot timpul se găsește unul mai breaz decât tine, dar nu s-a pus problema să mă apăr sau să-i ascund, totul fiind o minciună; nu poți avea încredere într-un android.

Cred că erau niște mutanți, însoțiți de două cufere puternic cibemetizate. Până aveam să mă dumiresc cum am să scap de ei, le-am dat camerele 2 și 3, de la capătul culoarului, și am luat legătura cu urmăritorii.

Am intrat în mintea celor trei, i-am adormit, am controlat virarea banilor, i-am dat pe mâna paramilitarilor și m-am apucat de scris.

Din vizite de acest tip, de care mă pot lipsi, tot iese ceva bun, baza vreunui nou roman de speculație științifică.

Nici nu știu ce au făcut urmăritorii cu mutanții si an- > » * droidul și nici nu mă interesează; sunt prea prins în plasa creației.

M-a supărat faptul că militarii au plătit pentru capturarea androidului și mutanților, făcându-se că plouă în ceea ce privește cuferele ce îi însoțeau pe ultimii doi, așa că nu m-am învrednicit să le atrag atenția că e ceva necurat la mijloc. Aparatura mea de mare finețe a înregistrat la bagaje o suspect de mare emisie de unde cerebrale de înaltă frecventă, lucru, cred eu, anormal. Am mai văzut asa ceva la Muzeul muncii si creației, acesta nefiind altceva decât un depozit mascat de deșeuri psihice.

Dar, fiecare cu psihicul lui. Mă simt bine cu psihicul meu. In somn sunt ca într-un fel de grevă. Muncesc doar atunci când vreau. Libera inițiativă încurajează activitatea sau inactivitatea, cum vrei s-o iei. Munca forțată duce la stres, boli si moarte; e un consum exacerbat si inutil de energie. Lumea asta e prea mică și prea urâtă; din cauza asta, n-o poți imagina decât odihnindu-te.

Acum, dacă mă trezesc, golesc o butelie de alcitrar ha- lierisian, mai dulceag și mai slab, și comand câteva zeci de sandvișuri cu ouă de alconă și came de gremchi. Mi s-a făcut o foame înspăimântătoare. Scrisul în somn provoacă foame. Sau scrisul din somn?!..."

Textul se mai derulă un timp, apoi ieși din raza de acțiune a aparatelor de introspecție psihică ale autorităților si intră în cea a mediului de informare în masă.

Tunelul de la capătul lumii

de Diana Alzner

„Premiul pentru cel mai bun roman SF - RomCon 2019!"

„Aveam de spus o poveste adevărată și,
pentru că nu puteam s-o înfățișez lumii
ca atare, am pus-o într-o ramă SF."
Diana Alzner

„Am cumpărat cartea și am lăsat-o să aștepte o perioadă, ca să savurez lectura pe îndelete. Dar n-am citit pe îndelete, ci pe nerăsuflate, într-o singură după-amiază, fără să las cartea din mână. Nu datorită suspansului. Nu suspans e cuvântul potrivit, ci fascinație.

Prezentarea de pe site-ul editurii nu e exagerată, cartea e halucinantă, nu te lasă să pleci, așa cum nu lasă dansul unduitor al șarpelui și privirea lui hipnotizantă prada să fugă. Am ales comparația asta pentru că Tunelul de la capătul lumii își are doza sa de horror, iar Diana Alzner e o maestră a horror-ului - a unui horror susurat, fascinant, halucinant."

Ana-Veronica Mircea

Titlu: *Tunelul de la capătul lumii*
Autor: *Diana Alzner*
Nr. pag.: 376
Colecția Science-Fiction: #79
Comandați-o la: *www.pavcon.ro*

CUPRINS

Societatea comercială Brownistein.....5
Succesul ca un ochi de sticlă.....15
Tabloul.....24
Un experiment nereușit.....34
Tristețea spiridușului.....47
In celulă cu Iisus.....53
Viata e un cântec.....55
Vânătoarea de statui.....69
Sintetizorul.....77
Robinsonul spațiului.....88
Plapuma de zăpadă.....97
Omul, prietenul câinelui.....110
Iluzia.....122
Dispariția.....130
Lumea zăbrelelor de pușcărie.....152
Egal cu tine însuți.....155
Scriitorul contra umbrei sale.....162
Coletul.....201
Scrisul din somn.....211